

سردار جوانی معاون سیاسی سپاه در گفت‌وگو با صبح صادق رمزگشایی کرد

۴ گفت‌وگو

جنگ ترکیبی علیه ملت ایران

◆ آینده بسیار روشن و درخشان است. روندها نشان می‌دهند ملتی که ۴۱ سال در برابر تمام قدرت‌های شیطانی و جریان ضد انقلاب ایستاده و پیشرفت کرده است، بر مشکلات فعلی و جنگ کنونی هم غلبه می‌کند. با اطمینان می‌توان گفت، به برکت انقلاب اسلامی و نظام ولایت فقیه، ایران و ایرانی آینده‌ای بس درخشان و سرفرازانه خواهد داشت

◆ جنگ شناختی از همه مهم‌تر است. در این جنگ دشمن به دنبال تصویرسازی غلط و منفی از واقعیات ایران و تمام موضوعات مرتبط با انقلاب و جمهوری اسلامی است. میزان موفقیت دشمن در دو حوزه دیگر جنگ اقتصادی و بی‌ثبات‌سازی کشور، بستگی به میزان موفقیت در جنگ شناختی دارد

تهدید در منطقه خاکستری

بازنگاهی به اقدام جنگنده‌های آمریکایی علیه هواپیمای مسافری ماهان

۲ نگاه

۵ جهان

بررسی آخرین شرایط میدانی و سیاسی یمن در گفت‌وگو با رضا میرایبان

تقابل فراتراز مرزهای یمن

۶ بازار

بررسی آمارهای اعلامی دولت در گفت‌وگو با عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس

خدا حافظی با طبقه متوسط

تابستان داغ همکاری!

علی حدیری

سردبیر

در هفته‌ای که گذشت رفت و آمدهای دیپلماتیک بازار داغی داشت؛ سفر «مصطفی الکاظمی» نخست‌وزیر عراق به تهران و نشست‌های دوجانبه برای گسترش روابط، سفر «محمدجواد ظریف» وزیر امور خارجه کشورمان به مسکو و بغداد و انجام مذاکرات برای تداوم و توسعه روابط، سفر «عباس عراقچی» معاون وزیر امور خارجه به کابل و مذاکره برای افزایش همکاری‌های مشترک، موضع‌گیری «محمود واعظی» رئیس دفتر رئیس‌جمهور مبنی بر آمادگی دولت برای گسترش روابط با کشورهای منطقه پس از موضوع پرسروصدای قرارداد همکاری ۲۵ ساله با یکن، همگی نشان از رویکرد و نقشه راه جدید در توسعه روابط سیاسی و اقتصادی با کشورهای منطقه و قدرت‌های اقتصادی شرق دارد. نگاهی که می‌توان امیدوار بود در صورت پیش‌برد صحیح و با سرعت، اثرات مثبتی را در حوزه‌های مختلف، به ویژه همکاری‌ها و تبادلات اقتصادی به همراه داشته باشد.

واقعیت این است که اگر چه پتانسیل رقابت حتی تنش و برخورد در منطقه غرب آسیا بالاست، اما به همین میزان، نقاط اشتراک و ظرفیت‌های همکاری هم در سطح قابل قبولی است؛ چراکه توسعه همکاری‌ها از یک سو منافع مشترکی را برای همه کشورهای منطقه ایجاد می‌کند و از سوی دیگر زمینه‌ساز تأمین امنیت پایدار برای همه کشورهاست که تحقق آن از مسیر همکاری و سازوکار جمعی می‌گذرد.

اما در شرایط فعلی که دولت آمریکا با همراهی اروپایی‌ها همچنان به فشار حداکثری علیه جمهوری اسلامی ایران ادامه می‌دهد، تقویت همکاری‌های منطقه‌ای با تمرکز ویژه بر مسائل اقتصادی باید یکی از اولویت‌های دستگاه دیپلماسی باشد که حرکت‌های خوبی در این زمینه شروع شده است و البته باید با بهره‌گیری از همه ظرفیت‌ها ارتقا یابد. ایده افزودن عنوان «تجارت بین‌الملل» به وزارت امور خارجه کشورمان و البته تشکیل هیئت‌های تخصصی اقتصادی با همکاری بخش‌های دیگر دولتی و بخش خصوصی می‌تواند در این مسیر مثرتر و موثر واقع شود.

اما تقویت همکاری‌های منطقه‌ای در شرایط فعلی و با توجه به تحولات سیاسی و نظامی و نقش و تأثیر آمریکایی‌ها در نوع نگاه و سیاست‌ها و برنامه‌های برخی کشورهای منطقه‌ای، سهل و آسان نیست؛ لکن آنچه‌ایمان ارزش و اهمیتی دارد که باید برای تحقق آن تلاش توأم با تدبیر صورت گیرد. برای نیل به این مهم ابتدا باید تنش‌های سیاسی مدیریت شود. مراحل بعدی تقویت اعتماد متقابل و گسترش همکاری‌های اقتصادی و فرهنگی است و پس از آن باید در چارچوب همکاری‌های امنیتی و سیاسی با هدف صلح و ثبات منطقه‌ای و توسعه و پیشرفت کشورها، بدون حضور کشورهای فرامنطقه‌ای گام برداشت.

تجربه ملت‌ها و دولت‌ها نشان می‌دهد تحقق امر مهم توسعه در کشورهای منطقه فقط باید با مدل‌های بومی و منطقه‌ای و مشترکات فرهنگی و عقیدتی طراحی شود و یک‌بار برای همیشه دست قدرت‌های بیگانه از اقتصاد و انرژی منطقه که ثروت ملت‌هاست، کوتاه شود. کشورهای منطقه هم باید به این درک مشترک رسیده باشند که صلح و سعادت واقعی فقط از مسیر همکاری‌های منطقه‌ای قابل حصول است.

فرهاد مهدوی

کارشناس رسانه

از قدیم گفته بودند انگلیسی‌ها دارند با کنار هم گذاشتن سه کلمه جهان را مدیریت می‌کنند و همواره ادعا می‌کنند که آفتاب امپراتوری بریتانیا غروب ندارد؛ یعنی در سرزمین‌های مستعمره‌اش می‌توانی تردد داشته باشی، بدون اینکه رنگ سیاهی شب را ببینی. آن سیاست سه کلمه‌ای که بزرگ‌ترین یا ابراستراتژی رویه‌های انگلیسی بود، این جمله است: «divide and rule»؛ یعنی تفرقه بینداز و حکومت کن. انگلیس با رفتش از غرب آسیا فرزند نامشروع از خود به جای گذاشت و پول توجیبی‌اش را هم لحظه به لحظه از جیب آمریکا می‌پردازد تا همین سه کلمه را اجرا کند. این فرزند ناخلف برای هر کشور و گروهی یک سیاست دارد. درباره ایران از ابتدای فروردین تاکنون دنبال آشوب، تعطیلی دولت، حمایت از جریان‌های اپوزیسیون و تشجیع مقام‌های آمریکا برای افزایش فشارها و تحریم‌ها بوده است؛ اما در سیاست این رژیم، ایجاد تفرقه و دودستگی بین مردم با مردم با مسئولان و مسئولان با مسئولان دیده می‌شود. در هفته‌های اخیر، با بهربرداری رسانه‌ای از برخی

عزیز غضنفری

کارشناس سیاسی

اواخر شب پنج‌شنبه دوم مرداد، رهگیری هواپیمای خطوط هوایی ماهان از سوی دو جنگنده‌مکه در ابتدا ناشناس معرفی شدند. موجب تعجب و وضعیت و کاهش سریع ارتفاع هواپیما و زخمی شدن تعدادی از مسافران شد. در این زمینه در نظر داشتن نکات زیر حائز اهمیت است:

❖ خباثت آمریکایی؛ مهارت خلبان

بعد از وضعیتی که برای پرواز ماهان پدید آمد، رژیم صهیونیستی رسماً از خود سلب مسئولیت کرد؛ اما ارتش تروریستی آمریکا که ابتدا از اظهار نظر در این باره خودداری کرده بود، مسئولیت آن را به عهده گرفت! هر چند از همان ابتدا قطعی به نظر می‌رسید که مسبب واقعه تروریستی گونه دوم مرداد، یکی از این دو رژیم تروریستی است؛ آمریکا یا رژیم صهیونیستی. درباره این اقدام فوق‌العاده خطرناک، اگر خلبان پرواز ماهان کاهش ارتفاع شدید هواپیما را انجام نمی‌داد، احتمال وقوع یک فاجعه بزرگ وجود داشت. بر اساس آنچه کارشناسان تخصصی موضوع بیان کرده‌اند، باید گفت این اقدام کادر پرواز، بسیار به‌موقع و هوشمندانه بوده است. خلبان ایرانی پرواز ماهان با مهارت، ذکاوت و تصمیم درست در کاهش سریع ارتفاع، موجب شد هواپیمای ایرانی هدف پدافند سوریه قرار نگیرد.

❖ اقدامی خلاف قواعد هوانوردی جهانی

رفتار هواپیماهای جنگنده ارتش تروریستی آمریکا در قبال پرواز ۱۱۵۲ ماهان در آسمان کشور ثالث، نقض آشکار امنیت هوانوردی و تخلف از اصل آزادی پرواز هواپیماهای غیرنظامی مطابق کنوانسیون

آتش سوزی‌ها و حوادثی که به صورت طبیعی یا غیرطبیعی رخ داده‌اند، دنبال تصاعد بحران و کاهش تاب‌آوری مردم و مسئولان در قبال بحران‌ها بود. همه این اتفاقات برای این بود که در روزهای پایانی تیرماه، «تابستان داغ» در ایران را از مرحله تبلیغات و عملیات رسانه‌ای، به سطح آشوب، خشونت و درگیری خیابانی بکشاند. همه این سناریوها از یک تجمع کوچک در «بهبهان» فراتر نرفت و سرخوردگی آنها تا حدی بود که چند روز بعد از آن پوشش حمایت از بهبهانی‌ها راه انداختند؛ ولی این بار مردم بهبهان به گونه‌ای به میدان آمدند که موجب شگفتی صهیونیست‌ها شد، مردم بهبهان این بار شعار مرگ بر اسرائیل و مرگ بر آمریکا سر می‌دادند. این ناآرامی‌ها و تشویق به خشونت علیه مردم ایران در شرایطی صورت می‌گیرد که رژیم صهیونیستی در خود با مشکلات عدیده‌ای مواجه است که به برخی از آنها اشاره می‌شود:

۱- در یک سال گذشته این رژیم برای تشکیل دولت سه بار انتخابات پارلمانی برگزار کرد و به علت اختلاف و شکاف بین دو حزب، هرگز دولتی مستقل با اکثریت کرسی‌های یک حزب نتوانست مدیریت دولت را به دست بگیرد. در نهایت با یک توافق فراقانونی بین نتانیاوو و گانتس، دوره سه‌ساله نخست‌وزیری قرار است بین این دو، به دو دوره ۱۸ ماهه تقسیم شود که دور دوم این سمت به

مافیا را می شناسید؟

گانتس واگذار می‌شود؛ البته نتانیاوو اکنون تلاش می‌کند پس از پایان ۱۸ ماه دوباره با فریب دیگری نخست‌وزیر باقی بماند.

۲- سال گذشته میلادی دادستان رژیم صهیونیستی رسماً علیه نتانیاوو اعلام جرم و او را به فساد مالی، تقلب و سوءاستفاده از اعتماد عمومی متهم کرد. این نخستین بار است که علیه یک نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی اعلام جرم می‌شود. خانواده نتانیاوو نیز در طول ماه‌های اخیر، درگیر چندین پرونده فساد مالی بودند و بارها اخبار آنها در صدر رسانه‌ها قرار گرفته است؛ پرونده‌هایی که در رسانه‌ها به «پرونده ۱۰۰۰»، «پرونده ۲۰۰۰»، «پرونده ۳۰۰۰» و «پرونده ۴۰۰۰» معروف شده است. همین پرونده‌ها هم موجب شده است نتانیاوو نگران پایه‌های لرزان کرسی نخست‌وزیری‌اش باشد. نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی نگران است «حزب آبی-سفید» با در دست داشتن وزارت دادگستری و با توجه به پرونده‌های فساد نتانیاوو، بتواند وی را از قدرت به‌زیر بکشد.

۳- در روزهای گذشته هزاران نفر از ساکنان فلسطین اشغالی در تظاهرات علیه بنیامین نتانیاوو، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی که به فساد متهم شده است، خواستار استعفا و بازداشت وی شده‌اند.

۴- در تظاهرات علیه نتانیاوو که دوست صمیمی ترامپ است، بسیاری از مسئولان دولتی نیز حضور

❖ اقدام علیه ایران در «منطقه خاکستری»

رخداد دوم مرداد و برخی دیگر از اقدامات رژیم تروریستی آمریکا علیه جمهوری اسلامی در چارچوب ایده تضعیف و شکست ایران در «منطقه خاکستری» قابل بررسی است. به‌طور دقیق‌تر، منطقه خاکستری، فضایی (مفهومی و انتزاعی) بین صلح و جنگ است که در شرایطی پدیدار می‌شود که بازیگران به‌گونه‌ای هدفمند، اما مبهم، از چند عنصر گوناگون قدرت (مانند عملیات ابرکاری مخفیانه و عملیات ابهام‌آمیز، جنگ نیابتی، جنگ سایبری، فشار سیاسی-اقتصادی، حمایت از گروه‌های سیاسی در کشورهای خاص و...) برای دستیابی به اهداف سیاسی-امنیتی خود استفاده می‌کنند. ایده منطقه خاکستری برای نخستین بار در سال ۲۰۱۵ از سوی یکی از فرماندهان ستاد فرماندهی عملیات ویژه ایالات متحده آمریکا، به نام دریا در «فیلیپ کاپوستا»، به‌طور رسمی به کار گرفته شد. این فرمانده عالی‌رتبه آمریکایی اعلام کرد: «توانایی ما، ایالات متحده، در شناسایی نزاع‌هایی که در خارج از سازه سنتی صلح یا جنگ قرار دارد، محرز شده است. در این منطقه خاکستری، ما با ابهام در زمینه ماهیت درگیری‌ها، طرفین درگیر و اعتبار ادعاهای حقوقی و سیاسی مواجه هستیم.» تأکید ژنرال کاپوستا بر عنصر «ابهام» در واقع، تمرکز بر یکی از ستون‌های اصلی و حیاتی این استراتژی است. بررسی برخی اقدامات اخیر صورت‌گرفته علیه جمهوری اسلامی و به ویژه دو واقعه اخیر، یعنی انفجار در سایت نطنز و ایجاد خطر جدی برای پرواز ماهان، به روشنی نشان می‌دهد پروژه «منطقه خاکستری» به صورت جدی از سوی آمریکایی‌ها در حال پی‌گیری است.

❖ حرکت به سمت خروج آمریکا از منطقه

اما در این باره یک سؤال اساسی وجود دارد: آیا این همه ماجراست و ایران دست روی دست می‌گذارد و صرفاً نظاره‌گر طراحی و اجرای این پروژه خواهد

دارند. «موشه یعلون» وزیر جنگ پیشین رژیم صهیونیستی با حمله به بنیامین نتانیاوو، گفت: «امروز اسرائیل را یک باند تک‌هنگار اداره می‌کند که رئیس این باند خود نتانیاوو است.» ۵- نکته پایانی اینکه وضعیت مشوش، طوفانی و غیردموکراتیک رژیم صهیونیستی که اکنون بر مبنای بازی مافیا اداره می‌شود، گواه روشنی است که این رژیم پس از این، دچار معضلات فراوانی خواهد شد که حتی با تغییر قانون اساسی توان آن رو به فرسایش خواهد گذاشت.

رسانه‌های استخبارتی که عموماً با مدیریت صهیونیست‌هایی چون «رابرت مرداک» اداره می‌شوند، اجازه نمی‌دهند افکار عمومی جهان از وضعیت نامتعادل این رژیم، مهاجرت معکوس و فسادهای درونی آن آگاه شوند. آنها همواره با تکنیک انگلیسی تفرقه‌بینداز و حکومت کن، جوامع دیگر را به خود مشغول می‌کنند و فسادهای خود را پنهان می‌دارند؛ اکنون یک بار به وضعیت همسایه‌های فلسطین اشغالی و مشکلات آنها نگاهی داشته باشید تا روشن شود این رژیم تا چه اندازه در مشکلات لبنان، سوریه، عراق، یمن، لیبی و مصر نقش دارد. ما فیا تلاش می‌کند خود را پلیس، درستکار و خیرخواه معرفی کند؛ ولی نه فقط خود دارای مشکلات عدیده درونی است، بلکه معمار بسیاری از مشکلات کشورهای منطقه است.

بسیار بود؟ در این زمینه باید این نکته را جدی در نظر گرفت که پیگیری حقوقی اقدام اخیر آمریکا در ایجاد مخاطره برای پرواز ماهان لازم است، اما هرگز کافی نیست. استفاده از ظرفیت افکار عمومی جهانی برای تولید نگرش نسبت به ذات شرورانه آمریکا، مسئولیت و وظیفه‌ای حتمی به حساب می‌آید. در کنار این موضوع، جمهوری اسلامی باید سیاست بازدارندگی را در منطقه خاکستری با ابزارهای نامتقارن به صورت جدی‌تر ادامه دهد. منطق «منطقه خاکستری» برای جمهوری اسلامی و دیگر دولت‌ها و گروه‌های محصور مقاومت نیز به سه طریق اولی موجود است. چیزی که آمریکا را وادار به توقف می‌کند، استفاده از ظرفیت‌های موجود در منطقه محور مقاومت، حتی فراتر از آن، برای مهار یکه‌تازی آمریکاست. موضوع خروج آمریکا از منطقه، دشوار، اما شدنی است. منطقه‌ای که آمریکا آن را خاکستری نامیده و مشغول توطئه‌رانی در آن است، منطقه و جغرافیای محیطی ماست. موقعیت و ابزارهای شبکه مقاومت در منطقه غیر قابل مقایسه با مقدراتی است که آمریکا در اختیار دارد. راه شکست آمریکا در مقطع جدید، بالا بردن هزینه‌های اقدامات مخاطره‌آمیزی است که در حال انجام آن هستند. موضوع خطر آفرینی آمریکایی‌ها برای امنیت منطقه، بسیار مهم است و تداوم آن که اتفاقاً راهبرد آنها دانسته می‌شود، می‌تواند ناهمی دامن به همراه بیاورد و ثبات همه نظام‌های سیاسی را به چالش‌های جدی بیندازد؛ بنابراین موضوع خروج آمریکایی‌ها از منطقه از طریق بالا بردن هزینه‌های ماندن آنها، باید به شکل جدی، مستمر، حساب‌شده و قاطع دنبال شود. در پایان، آمریکایی‌ها باید بدانند در این منطقه خاکستری یک «منطقه جعلی و قرمز» هم وجود دارد و هرگز نباید تصور کنند منازعه همیشه و صرفاً در محدوده منطقه خاکستری باقی می‌ماند. آن «منطقه قرمز» چیزی بیشتر از یک پادگان شیشه‌ای نیست

هدف مشترک فیل و الاغ!

آمریکا، استارت اولیه تحریم علیه انقلاب اسلامی و به تبع آن افزودن بر تحریم‌ها، بخشی از اقدامات ضد ایرانی حزب دموکرات علیه کشورمان است؛ از سوی دیگر، رؤسای جمهور وابسته به جمهوری خواهان نیز دشمنی‌های سرسختی همچون دموکرات‌ها در مقابل ایران داشته‌اند. از ریگان گرفته تا جرج بوش پسر و الان نیز دونالد ترامپ آنچه مهم و قابل اشاره است، این است که دشمنی با ایران، به نوعی در بین دو حزب انحصاری در آمریکا، نهادینه شده است. تفاوت آنها فقط در انتخاب استراتژی متفاوت در ضربه زدن به جمهوری اسلامی ایران است. راهبرد ایجاد سد و مانع در مسیر پیشرفت و توسعه کشورمان با استراتژی متفاوت است.

انتخابات ۲۰۲۰ دموکرات‌ها کاهش تنش با ایران را پیش بگیرد؟ البته به گواه تاریخ معاصر به چند مورد از اقدامات آمریکا علیه ایران اشاره می‌کنیم: حمله نظامی به طیس که این اتفاق در زمان «جیمی کارتر» رئیس‌جمهور دموکرات آمریکا اتفاق افتاد؛ البته قبل از حمله نظامی کارتر به ایران، وی در جریان اعتراضات مردم ایران به رژیم پهلوی، به شدت از شاه حمایت و شاه را به سرکوب مردم تشویق می‌کرد؛ جمله‌ای که برژنسیکی در کتاب خود به آن اشاره کرده است. برنامه‌ریزی کودتای نژده، حمایت از صدام برای حمله به ایران، حمایت از اغتشاش‌گران فتنه ۸۸ از سوی بازک اوایما، ایجاد و حمایت گروه تروریستی داعش از سوی رئیس‌جمهور دموکرات

جمهوری خواه دارد و قدرت همواره میان این دو حزب در حال جابه‌جایی است؛ به تبع این اصل، در رقابت‌های انتخابات ریاست‌جمهوری نیز ایالت‌های این کشور به دو گروه قرمز و آبی تقسیم می‌شوند. ایالت‌های آبی عمدتاً طرفدار حزب دموکرات هستند و ایالت‌های قرمز طرفدار جمهوری خواهان به شمار می‌روند. از سال ۱۳۵۷ تا به امروز نیز رؤسای جمهور آمریکا یا جمهوری خواه بوده‌اند یا دموکرات و از طرفی در ۴۰ سال گذشته دوره‌ای نبوده است که تهدید، تحریم و تلاش در تغییر حکومت ایران رخ نداده باشد. حال باید در نظر گرفت با اینکه رژیم صهیونیستی که تمام برنامه خود را بر ضربه زدن به ایران معطوف کرده، چطور ممکن است بعد از

اکبر معصومی

کارشناس مسائل بین‌الملل

حزب دموکرات آمریکا در پیش‌نویس برنامه خود برای انتخابات ۲۰۲۰، پیشنهاد کرده است آمریکا به برجام برگردد، به دیپلماسی و تنش‌زدایی اولویت بدهد و سیاست تغییر رژیم در برابر ایران را کنار بگذارد. بررسی رفتار ایالات متحده در قبال جمهوری اسلامی ایران در طول ۴۰ سال گذشته می‌تواند امری ساده باشد؛ به این علت که ایالات متحده آمریکا دو حزب مهم سیاسی دموکرات و

شایسته‌سالاری و جوان مؤمن انقلابی

۳ دیدگاه

شماره ۱۹۶۰ | دوشنبه ۶ مرداد ۱۳۹۹

صداقت

مهدی سعیدی

کارشناس سیاسی

آغاز دهه پنجم انقلابی اسلامی و پیوند آن با صدور بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی، اقلی جدید را پیش روی جمهوری اسلامی گشوده است که باید به آن به مثابه فرصتی برای پیشرفت و ارتقای کشور نگریست. میدان‌دار این عرصه و موتور محرکه آن قرار است جوانان مؤمن انقلابی باشند که با همت، اراده و توان جوانی، اهداف انقلاب اسلامی را در مسیر فتح قله‌های کشور، یک گام جلو ببرند. تحقق حضور «جوانان انگیزه و مؤمن و متشع» در مدیریت کشور، فرآیندی است که اراده‌ای جمعی برای تحقق آن لازم است و باید به تدریج در فرآیندی معین این چرخش‌نخبگان صورت گیرد؛ اما همین امر مقدس و ضروری نیز با آسیب و آفتابی همراه است که بی‌توجهی به آنها می‌تواند به انحرافات در آینده مدیریت کشور منجر شود:

۱- جوان‌گرایی مفهومی عام و کلی است که متناسب با هر مأموریت و مسئولیتی باید آن را تعریف کرد؛ برای نمونه نماز جمعه از جمله امور اجتماعی-سیاسی است که خطیب آن باید از شایستگی‌هایی

از جمله صلاحیت علمی-فقهی، وجاهت و مقبولیت عمومی، اعتبار اخلاقی و... برخوردار باشد. بدون شک جوان‌گرایی در نماز جمعه به معنای انتخاب انمه جمعه ۲۰ تا ۳۰ ساله نیست؛ چرا که این امر موجب ضعف نماز جمعه و کاهش حضور نمازگزاران خواهد شد؛ از این رو باید دقت کرد برداشتی سطحی و فشری از جوان‌گرایی، این تدبیر راهبردی را دچار انحراف نکند. حکیم فرزانه انقلاب اسلامی در آخرین توصیه‌های خود در این زمینه که در دیدار تصویری با نمایندگان تشکل‌های دانشجویی صورت گرفت، اعلام کردند: «من البته همچنان که قبلاً هم در سال گذشته تأکید کردم و مکرر هم گفته‌ام به دولت جوان و حزب‌اللهی معتقدم و به آن امیدوارم و البته دولت جوان صرفاً به معنای این نیست که باید یک رئیس دولت جوان، آن هم مثلاً جوان به معنای ۳۲ ساله داشته باشد؛ نه، دولت جوان، [یعنی] یک دولت سر پا و بانشاط و آماده‌ای که در سنینی باشد که بتواند تلاش کند و کار بکند و خسته و از کار افتاده نباشد؛ منظور این است. بعضی‌ها تا سنین بالا هم به یک معنا جوانند؛ حالا همین شهید عزیز که شما از او اسم بردید، شهید سلیمانی، و بنده شب و روز به یاد او هستم، شصت و چند سال سنش بود، ایشان که خیلی جوان نبود؛ اگر ده سال دیگر هم زنده می‌ماند و بنده زنده می‌ماندم و بنا بود که من مشخص بکنم، او

را در همین جا نگه می‌داشتم؛ یعنی کنار نمی‌گذاشتم او را که جوان هم نبود؛ بنابراین بعضی اوقات افرادی که در سنین جوانی هم نیستند، کارهای جوانانه خوبی را می‌توانند انجام بدهند. به هر حال به نظر من علاج مشکلات کشور، دولت جوان حزب‌اللهی و جوان مؤمن است که می‌تواند کشور را از راه‌های دشوار عبور بدهد.»

۲- نکته قابل ملاحظه دیگری که باید در فرآیند جوان‌گرایی به آن توجه کرد، این است که در منطق رهبری، جوان‌گرایی در تقابل با شایسته‌سالاری نیست. این گونه نیست که بتوان با تأکید بر جوان‌گرایی، شایستگان را حذف کرد یا اینکه امور را به دست جوانی سپرد که شایستگی و تخصص انجام کاری را ندارد. بدون شک نگرش رهبری بر سپردن امور به جوانان شایسته و صاحب صلاحیت است و باید نسبت به این شاخص به میزان لازم دقت کرد تا رویکرد حکیمانه اتخاذشده به فساد و ناکارآمدی نینجامد؛ به واقع جوان‌گرایی در چارچوب منطق شایسته‌سالاری قابل تحقق است و هر انحرافی از شایسته‌سالاری، نقض غرض و خروج از مسیر صواب خواهد بود.

۳- ملاحظه سوم این است که آفت دیگر جوان‌گرایی، آقازادگی است. در واقع کسب قدرت و در اختیار داشتن مناصب کلیدی، موقعیت حساسی است که

تردیدهایی وجود داشته باشد که البته با الکترونیکی شدن سیستم‌ها، امروز این موضوع کاهش پیدا کرده و تقریباً به صفر رسیده است و بنابراین اگر کسی بعد از سپردن وثیقه نخواهد متواری شود، به هر حال وثیقه‌اش به اندازه‌ای که لازم باشد، گرفته شده است؛ چرا که وثیقه با لحاظ دانستن دو شرط حبس و جریمه نقدی صادر می‌شود و اگر متهمی با وجود این وثیقه سستگین، متواری شود، وثیقه‌اش ضبط می‌شود. درباره اینکه گفته می‌شود باید بر متهم‌هایی که فساد مالی گسترده دارند، نظارت بیشتر باشد، این طور بیان کنم که در این زمینه مادر یک پارادوکس گیر کرده‌ایم؛ وقتی یک متهم بازداشت است، گاهی اوقات همه فشار می‌آورند که چرا بازداشت موقت طولانی می‌شود و این اعتراض قانونی هم هست البته قانون می‌گوید متهم نباید بیشتر از یک ماه بازداشت شود و حتماً بعد از چهار ماه باید قرار بازداشت تبدیل به وثیقه شود که قاضی هم راهی جز این ندارد؛ اما مثلاً در پرونده‌ای چند متهم وجود دارند

دریچه

راه فراری وجود ندارد

بررسی ابهامات متواری شدن چند مفسد اقتصادی در گفت‌وگو با حجت‌الاسلام موسی غضنفرآبادی

دادگاه‌های انقلاب استان تهران بوده است، گفت‌وگو کردیم که توضیحات وی را در ادامه می‌خوانید: وقتی متهم فرار کرده است، دو حالت وجود دارد؛ زمانی متهم مرتکب جرمی شده و هنوز دستگیر نشده و متواری است و زمانی هم دستگیر می‌شود و بعد از دستگیری متواری می‌شود. اگر متهم بعد از دستگیری متواری شود، ممکن است بعد از سپردن وثیقه باشد که قاعداً به این صورت است که متهم وثیقه‌ای می‌گذارد و ممکن است بعداً متواری شود. اگر بخواهیم این موضوع را آسیب‌شناسی کنیم، به موارد مختلفی می‌توان رسید؛ برای نمونه خود متهم برآورد می‌کند وثیقه‌ای که سپرده، به صرفه است که ضبط شود و خود نیز متواری شود؛ البته از متهم‌های مرتکب جرائم سنگین، وثیقه‌های سنگین نیز گرفته می‌شود؛ از این رو راه فراری از بازگرداندن بیت‌المال و پول مردم وجود ندارد. احتمال دارد بعضی افراد به این اعتنا نکنند که وثیقه گذاشته‌اند و متواری شوند. گاهی اوقات نیز ممکن است در اصل وثیقه

زهر اظهروند

خبرنگار

پرونده فساد پتروشیمی ۱۵ متهم دارد که پنج متهم آن به نام‌های «مرجان شیخ‌الاسلامی»، «محمدحسین شیرعلی»، «مهدی شریفی نیک‌نفس»، «اسیدامین قرینی سروسستانی» و «اشرف ریاحی» متواری هستند. «علی اشرف ریاحی» داماد «محمدحسین نعمت‌زاده» وزیر صنعت دولت یازدهم است. او پس از بازداشت، با تودیع وثیقه آزاد و اکنون متواری شده است. پرسشی که این روزها در ذهن افراد جامعه شکل می‌گیرد، این است که چگونه متهمان، به خصوص متهمان جرائم سنگین فساد مالی، متواری می‌شوند؟ در همین زمینه با حجت‌الاسلام «موسی غضنفرآبادی» عضو کمیسیون تدوین آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی که قبل از این رئیس

عکس و مکت

کودکان، قربانیان بی‌توجهی ما/ ویروس منگوس کرونا برخلاف روزهای اول، کودکان را هم مبتلا می‌کند و بسیاری از خانواده‌ها هنوز با تصور اینکه کودکان‌شان در مقابل کرونا ایمن هستند، جان آنها را به خطر می‌اندازند. برای ایمنی کودکان مان ماسک بزنیم و نکات بهداشتی را رعایت کنیم.

کرونا و امتحان کنکور/ مرحله نخست آزمون ورود به دانشگاه‌های افغانستان با پنج ماه تأخیر برگزار شد. این امتحان تحت تأثیر شرایط کرونایی، در فضای باز برگزار شد. شاید کرونا بیشتر از همه، برای دانشجویان و دانش‌آموزان خوب بوده است که با دیرتر برگزار شدن امتحانات فرصت بیشتری برای مطالعه داشتند؛ البته برخی دانش‌آموزان هم از فرصت امتحان آنلاین استفاده کردند و از خرد جمعی برای نمرات بهتر، بهره گرفتند.

آغاز زندگی مشترک با تمسک به شهید حاج قاسم سلیمانی/ زوج جوان اهل صالح‌شهر گوتند. در سالروز میلاد امام رضا (ع) با هدف ترویج فرهنگ سادگزیستی و زنده نگه داشتن یاد شهید، زندگی مشترک خود را با تمسک به شهید شهید «حاج قاسم سلیمانی» و پای مزار این شهید بزرگوار آغاز کردند. برای این زوج که از مخاطبان هفته‌نامه صبح صادق هستند، آرزوی خوشبختی می‌کنیم.

نماز جمعه پس از ۸۶ سال/ شهروندان ترکیه در نخستین نماز جمعه در مسجد «ایاصوفیه» که به تازگی از موزه به مسجد تغییر کاربری داده است، شرکت کردند. ایاصوفیه در استانبول که تا قرن ۱۵ میلادی کلیسا بوده است، با قدرت گرفتن عثمانیان به مسجد تبدیل شد و با شکل گرفتن ترکیه امروزی در سال ۱۹۳۴ موزه شد و به تازگی به دستور اردوغان از حالت موزه خارج شده است و دوباره به عنوان مسجد استفاده می‌شود.

«آنها [آمریکایی‌ها] مهمان شما [حاج قاسم سلیمانی] را در خانه شما کشتند و صریحاً به این جنایت اعتراف کردند؛ این موضوع کوچکی نیست. جمهوری اسلامی ایران هرگز این موضوع را فراموش نخواهد کرد و قطعاً ضربه متقابل را به آمریکایی‌ها خواهد زد.» آنچه خوانندید بخش مهمی از سخنان رهبر معظم انقلاب در دیدار با «مصطفی الکاظمی» نخست‌وزیر عراق بود که در ۳۱ تیرماه ۱۳۹۹ بیان شد؛ این سخنان حاوی چند نکته مهم است که در ذیل به آنها اشاره می‌کنیم:

۱- داغ حاج‌قاسم فراموش‌شدنی نیست؛ با وجود گذشت چند ماه از شهادت سردار دل‌ها، سرباز ولایت و محبوب ملت «حاج‌قاسم سلیمانی»، رهبر مظلوم‌مان در هر سخنرانی اسم ایشان را به زبانی می‌آورد و در کلو بغض می‌کند. خدا می‌داند که در خلوت شبانه چقدر برای حاج‌قاسم می‌سوزد و گریه می‌کند، همان‌گونه که امیرمؤمنان حضرت علی (ع) در نهج‌البلاغه از بغض‌های‌شان بعد از شهادت مالک و عمار می‌فرماید. حاج‌قاسم تنها فردی بود که در نگاه و کلام حضرت آقا به دو جایگاه رسید. یکم: مقام تحسین و تحبیب؛ آنجا که فرمودند هر وقت حاج‌قاسم می‌آمد و گزارش می‌داد، در دل او را تحسین می‌کردم. او را دوست می‌داشتم. همه کارها را انجام می‌داد، اما در جمع خود را پنهان می‌کرد؛ باید می‌گشتم تا او را در جمع پیدا کنم. دوم: مقام تعظیم؛ آنجا که فرمودند امروز هم به خاطر عظمت کاری که انجام داد و قیامتی که به پا کرد با رفتش، دیدید مردم چه کردند با این بدن اریا اریا شده؛ به همین خاطر به روح مطهر او تعظیم می‌کنم.

۲- یسارآوری غیرت عربی برای مهمان‌کشی؛ در رسم اعراب مهمان‌نوازی یک رسم و آیین تخلص‌ناپذیر تلقی می‌شود. اربعبن و مهمان‌نوازی عراقی‌ها را که یادتان می‌آید؟ یسارآوری این نکته که رهبر انقلاب خطاب به مصطفی الکاظمی فرمودند: «آنها مهمان را در خانه شما کشته‌اند» تلنگری به غیرت عربی است که گویی مگر غیرت شما اجازه می‌دهد با قاتل مهمان‌تان از موضع سازش و انفعال وارد شوید؟ نمی‌توان هم با قاتل ظالم بود و هم از غیرت عربی در حمایت از مقتول مظلوم سخن گفت.

۳- انتقام سخت در راه است؛ این جمله رهبر معظم انقلاب بیش از موارد دیگر توجه رسانه‌ها و مردم را به خود جلب کرد که فرمودند: «ایران هرگز این موضوع را فراموش نخواهد کرد و قطعاً ضربه متقابل را به آمریکایی‌ها خواهد زد.» جمله مهمی که الکاظمی با خود از بیت رهبری برای انتقال به آمریکایی‌ها خواهد برد و می‌توان از آن به عنوان سرفصلی جدید در منطقه و در مواجهه با آمریکایا یاد کرد. تصور کلی در پروسه انتقام سخت این بود که ایران با ضربات موشکی به پایگاه‌عین‌الاسد به نوعی انتقام خود را گرفته است، اما این جمله رهبر معظم انقلاب خطاب به الکاظمی که خود فردی امنیتی بوده است، یک واقعیت بسیار مهم را نشان می‌دهد و آن اینکه هنوز ضربه متقابل زده نشده است و ضربه‌ای که مایه‌آزای خون حاج‌قاسم باشد، هنوز ارائه نشده است.

انعکاس

مروری تحلیلی بر کتاب جان بولتون-۴
چگونه دروغ‌های بولتون را

تشنخیص دهیم؟

ثمانه اکوان

کارشناس بین‌الملل

برای بسیاری از کسانی که کتاب خاطرات بولتون را مطالعه می‌کنند، این سؤال پیش آمده است که تا چه حد می‌توان به نوشته‌های او به‌عنوان اسنادی از واقعیات رخ داده، اعتماد کرد؟ در زمینه مسائل سیاسی که بولتون مطرح می‌کند تردید جدی وجود دارد؛ تقریباً تمام نقل قول‌های بولتون از پوتین به شدت جنجالی هستند و به صورت غیر مستقیم بیان شده‌اند تا بتواند نظر خود را در خلال این نقل قول‌ها بیاورد و تا حدی حقیقت را در راستای منافع خود، دست‌کاری کند. او تقریباً تمام مسائل مطرح شده از سوی پوتین درباره حضور نیروهای ایرانی در سوریه را به صورت نقل قول غیر مستقیم آورده است: «در سوریه، پوتین که تمایل ما برای خروج نیروهای ایرانی از سوریه را می‌دانست، پرسید چه کسی می‌خواهد این کار را انجام دهد؟ این یکی از آن لحظه‌هایی بود که پوتین به من اشاره کرد و گفت باید به ترامپ بگویم که روس‌ها نیازی به ایرانیان در سوریه ندارند و حضور ایرانی‌ها منافی هم برای روس‌ها ندارد.» او در اینجا باز رویکرد خود به مسئله ایران و دیدگاهش در زمینه حضور تهران در سوریه را مطرح می‌کند، اما به نوعی این مسئله را بیان می‌کند که به نظر بیاید پوتین در حال گفتن آنهاست: «ایران با توجه به اهدافش در لبنان و بین‌شیعیان، برنامه‌های خود را در سوریه دنبال می‌کند که هیچ ربطی به اهداف روسیه نداشت و برای آنها و اسد مشکل ایجاد می‌کرد. پوتین گفت هدف روسیه، یک‌دست کردن دولت سوریه برای جلوگیری از ایجاد آشفستگی مانند افغانستان است.» همین جمله پوتین (در صورت صحت) که «فکر نمی‌کند ایران از سوریه بیرون برود و نمی‌خواست وعده‌های بدهد که نمی‌تواند آن را اجرایی سازد»، نشان می‌دهد پیشنهاد تلاش برای خارج کردن ایران از سوریه، نه از سوی پوتین، بلکه از سوی طرف آمریکایی، یعنی جان بولتون مطرح شده است و پوتین جواب آن را به این صورت داده است که این کار ممکن نیست. پوتین البته بعد از این به مسائل دیگری نیز اشاره می‌کند که نشان می‌دهد در طول این جلسه ۹۰ دقیقه‌ای، بیشتر مواضع دو طرف برخلاف هم بوده است و نتیجه‌گیری اینکه روسیه و آمریکا هر دو می‌خواستند ایران از سوریه بیرون برود، مسئله‌ای است که ساخته و پرداخته ذهن بولتون است. پیگیری خبرنگارهای ایرانی بعد از انتشار کتاب نشان می‌دهد چنین مسئله‌ای اصلاً از سوی روس‌ها و رئیس‌جمهور این کشور در دیدار با بولتون مطرح نشده و کاملاً کذب است. سفیر روسیه در ایران «لوان جاگاریان» در پاسخ به خبرگزاری «آنا» درباره این ادعا گفت: «نظر سفارت درباره حضور نیروهای ایرانی در سوریه چند بار اظهار شده است، از جمله در مصاحبه‌های من در رسانه‌های مختلف ایرانی.» وی تأکید کرد: «حضور ایران در سوریه کاملاً قانونی و به دعوت دولت سوریه است و ادعای بولتون در این خصوص ابداعاً صحت ندارد.» به نظر می‌رسد تا اینجای کار بهترین روش برای تشخیص دروغ‌های بولتون در کتابش این است که حین خواندن کتاب از خود پرسیم این حرف به کدام جبهه در آمریکا سود می‌رساند؟

گروه گزارش

صبح صادق

موضوعات مختلف سیاسی و تحولات در حوزه‌های گوناگون، بهانه‌ای شد تا گفت‌وگویی با سردار دکتر «ایده‌الله جوانی» معاون سیاسی سپاه و مدیر مسئول هفته‌نامه «صبح صادق» ترتیب دهیم. تعدد و تنوع موضوعات موجب شد سردار جوانی به پرسش‌های ما پاسخ‌های کوتاه بدهند.

به عنوان اولین سؤال، شرایط کشور را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

با عرض سلام و ادب خدمت شما و تمام همکاران در هفته‌نامه، همچنین خوانندگان صبح صادق. در یک نگاه کلی می‌توان گفت کشور، نظام و مردم در حال عبور از یک جنگ ترکیبی، همه‌جانبه و بی‌سابقه در تاریخ هستند که اگر چه سختی‌ها و مشکلاتی را با خود دارد، اما به حول و قوه الهی عبوری پیرومندانه و سرفرازانه خواهد بود.

در این جنگ، دشمن چه اهدافی را دنبال می‌کند؟

اهداف راهبردی دشمن در این جنگ، جلوگیری از پیشرفت ایران، ایجاد یأس و ناامیدی در مردم نسبت به آینده، بدبین‌سازی مردم نسبت به مسئولان کشور و جداسازی نسل جوان از مسیر انقلاب است. آمریکایی‌ها تصور می‌کنند با تحقق این اهداف می‌توانند سلطه قبلی خود بر ایران را احیا کنند؛ ولی خواب آنها هرگز تعبیر نمی‌شود.

جبهه استیکار با محوریت آمریکا، در این جنگ روی چه موضوعاتی تمرکز دارد؟

جنگ شناختی و ادراکی، جنگ اقتصادی و ناآرام‌سازی داخلی از طریق تبدیل ناراضی‌های ناشی از جنگ شناختی، جنگ اقتصادی و دیگر مشکلات موجود در کشور، حوزه‌های اصلی تمرکز در این جنگ ترکیبی است.

به نظر شما مردم و مسئولان، کدام یک از این سه حوزه را باید جدی‌تر بگیرند؟

جنگ شناختی از همه مهم‌تر است. در این جنگ دشمن به دنبال تصویرسازی غلط و منفی از واقعیات ایران و تمام موضوعات مرتبط با انقلاب و جمهوری اسلامی است. میزان موفقیت دشمن در حوزه دیگر جنگ اقتصادی و بی‌ثبات‌سازی کشور، بستگی به میزان موفقیت در جنگ شناختی دارد؛ از این رو باید مسئولان، رسانه‌ها، جریان‌های سیاسی و آحاد مردم، این جنگ شناختی را جدی بگیرند.

در صورت امکان با یک مثال برای این جنگ شناختی، توضیحات بیشتری بدهید.

نمونه برجسته و اخیر این جنگ شناختی را در عملیات روانی و جنگ نرمی که دشمن علیه برنامه همکاری‌های راهبردی ۲۵ ساله میان ایران و چین به راه انداخت، به وضوح می‌توان دید. در این تهاجم دشمن تلاش کرد با بهره‌گیری از ابزار رسانه و تمام تاکتیک‌ها و تکنیک‌های عملیات روانی، جمهوری اسلامی را نزد افکار عمومی، متهم به کشورفروشی و خاک‌فروشی کند. متأسفانه، برخی داخلی‌ها هم با انگیزه‌های سیاسی و منافع حزبی و گروهی، پازل دشمن را تکمیل کردند.

در فضای مجازی موضوع تابستان داغ ۱۳۹۹ خیلی پررنگ دنبال می‌شود؛ ارزیابی شما در این زمینه چیست؟

فعالاً که تابستان داغ در چندین ایالت آمریکا در حال رقم خوردن است. از دی ماه ۱۳۹۶ به این طرف، جریان مقابل انقلاب، نظام و مردم در این ۴۱ سال گذشته، به این جمع‌بندی رسید که تنها راه متوقف کردن پیشرفت‌های ایران در حوزه‌های گوناگون علمی، فناوری، صنعتی، دفاعی، نفوذ منطقه‌ای و غیره، بر هم زدن ثبات و آرامش داخلی کشور از طریق راه‌اندازی اغتشاشات است. تشدید جنگ شناختی و جنگ اقتصادی از طریق افزایش تحریم‌های هوشمند هم برای رسیدن به همین هدف است؛ تابستان داغ هم کلیدواژه‌ای برای راه انداختن این اغتشاشات در یک دوره زمانی مشخص است. در سال ۱۳۹۷ هم موضوع تابستان داغ خیلی جدی مطرح شد و در آن زمان، حتی جان بولتون در نشست منافقین گفت: با تابستان داغ، جمهوری اسلامی چهل ساله نخواهد شد و شما با رفتن به تهران جشن پیروزی می‌گیرید. به هر حال دشمن، دشمنی خود را می‌کند. اگر مسئولان تمام‌وقت به فکر حل مشکلات، به ویژه در حوزه اقتصادی باشند و مردم هم مثل گذشته با بصیرت عمل کنند، به طور قطع داغ تابستان داغ ۱۳۹۹ بر دل دشمن خواهد ماند.

با توجه به مشکلات مسردم در حوزه

سردار جوانی معاون سیاسی سپاه در گفت‌وگو با صبح صادق رمز گشایی کرد

جنگ ترکیبی علیه ملت ایران

و ضربه بزنند. برای نفوذی‌ها، فرصت‌طلبان، دنیاگرایان و تمام کسانی هم که از موقعیت خدمت به مردم سوءاستفاده همانند طبری خیانت می‌کنند، درس آموز است که به عاقبت کار فکر کنند. طبری فریب شیطان را خورد و فکر می‌کرد با این رشوه‌ها، پول‌ها، زمین‌ها، ویلاها و برج‌ها سال‌های طولانی زندگی خوشی خواهد داشت. چه رؤیاهای کودکانه‌ای! اما برعکس آن تصورات، چه بدعاقبت شد. این بدعاقبتی برای قاضی منصوری هم رقم خورد و به طور قطع برای همه مفسدان دیگر هم رقم خواهد خورد.

عملکرد قوه قضائیه در دوران ریاست حجت‌الاسلام والمسلمین رئیسی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

قوه قضائیه در دوران ریاست حجت‌الاسلام والمسلمین رئیسی تبدیل به یک دستگاه امیدآفرین شده است. برخورد جدی با مفسدان اقتصادی، دفاع از حقوق شهروندی، گشودن پرونده‌های خصوصی‌سازی که در گذشته با رانت انجام شده است و مواردی از این دست، نشان می‌دهد قوه قضائیه در حال پیدا کردن جایگاه واقعی خود در دفاع از حقوق عمومی و اجرای عدالت است. همه باید باری‌کننده رئیس دستگاه قضا در این مسیر باشند.

مردم قبل از آنکه از کمبودها گل‌مند باشند، از فساد، تبعیض و بی‌عدالتی ناراحت هستند. آیا قوه قضائیه می‌تواند پایان بخش این قبیل ناهنجاری‌ها در کشور باشد؟

قوه قضائیه در مبارزه با فساد نقش مهمی دارد؛ لکن باید از وقوع و پدیدایی فساد در دستگاه‌ها، وزارتخانه‌ها، بانک‌ها و شرکت‌ها جلوگیری کرد. در این بخش مسئولیت اصلی برعهده دولت است؛ البته نظارت بر حسن اجرای قوانین هم برعهده قوه مقننه است که با تقویت این نظارت، می‌تواند از شکل‌گیری کانون‌های فساد جلوگیری کند. برای ریشه‌کن شدن فساد، هر سه قوه و تمام سازمان‌ها و دستگاه‌ها، باید به شکل جدی و به وظایف خودشان عمل کنند. انتظار از یک قوه برای تحقق این هدف، یعنی ریشه‌کنی فساد و اجرای عدالت، انتظار درستی نیست.

سپاه به عنوان نهاد پاسدار انقلاب اسلامی در مبارزه با مفاسد مالی و اقتصادی چه نقشی ایفا می‌کند؟

از آنجا که گسترش فسادهای مالی و اقتصاد، در کشور، نوعی تهدید و خطر جدی برای انقلاب و نظام جمهوری اسلامی ارزیابی می‌شود، سپاه مبارزه با این نوع فسادها را وظیفه‌ای در راستای رسالت خود می‌داند. اکنون سپاه به عنوان ضابط دستگاه قضائی، نقش بی‌بدیل و تعیین‌کننده‌ای را در کشف باندهای مافیایی فساد ایفا می‌کند.

در موضوع مشکلات اقتصادی از یک سو تحریم‌های ظالمانه و از سوی دیگر برخی بی‌تدبیری‌ها موجب شده است مردم به سبب مشکلاتی مثل تورم و... در فشار باشند. در ماه‌های اخیر موضوع کرونا را هم باید به آن اضافه کرد. شما راه حل مشکلات را در چه می‌دانید؟

اولین بار نیست که تحریم‌ها علیه مردم ایران اعمال می‌شود؛ در طول چهار دهه گذشته همواره شاهد این فشارها از سوی دشمنان بودیم؛ اما با توجه به همین تجربه، راه حل بسیار روشن است؛ اگر همه قوا، دستگاه‌ها و سازمان‌ها، صادقانه، خدمتگزار مردم باشند و طبق قانون با روحیه انقلابی و مدیریت جهادی

به وظایف خود عمل کنند، مشکلات به سرعت حل می‌شوند. در ۴۱ سال گذشته، در هر مقطعی و در هر دستگاه و سازمانی که این‌گونه عمل شده، موفقیت‌ها چشمگیر بوده است. با تفکر لیبرالیستی، رویکردهای غرب‌گرایانه و مدیریت‌های منفعت‌طلبانه، نه تنها مشکلات مردم و کشور حل نمی‌شود، بلکه این قبیل مدیران بر حجم مشکلات نیز می‌افزایند.

چگونه می‌توان به چنین رویکردهایی دست یافت؟

در نظام مردم‌سالاری دینی ما، همه مسئولان کشور را، مردم به صورت مستقیم و غیر مستقیم انتخاب می‌کنند؛ بنابراین براساس تجربه، مردم در انتخابات باید با دقت هر چه تمام دست به انتخاب بزنند.

معیار برای سنجش میزان انقلابی‌گری و مدیریت جهادی چیست؟

کارآمدی و گره‌گشایی مشکلات کشور و مردم مهم‌ترین معیار برای محاسبه است. انقلابی بودن به صرف شعار دادن نیست. رهبر معظم انقلاب چند سال قبل فرمودند: بهترین راه مبارزه با آمریکا، گره‌گشایی مشکلات مردم است. این سخن بسیار حکیمانه است.

آیا مجلس یازده می‌تواند از مشکلات کشور گره‌گشایی کند؟

اگر طبق نقشه راه ترسیمی رهبر معظم انقلاب عمل کند، آری اما اگر گرفتار حاشیه‌ها شود، نه.

نامه موسس‌خوینی‌ها به رهبر معظم انقلاب را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

این نامه و نامه‌های مشابه، همچنین تحلیل‌ها و مصاحبه‌های مانند آن در روزها، همگی برای فرار از پاسخگویی و آدرس غلط دادن به مردم برای ریشه‌یابی مشکلات است. این نامه و امثال آن، بی‌ارتباط با انتخابات ۱۴۰۰ نیستند.

رهبر معظم انقلاب در سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹، خطاب به دانشجویان راه حل مشکلات کشور را تشکیل یک دولت جوان و حزب‌اللهی دانستند؛ این دولت چگونه باید شکل بگیرد؟

راه‌شکل‌گیری یک دولت جوان و حزب‌اللهی، انتخاب مردم است. مردم رئیس‌جمهور آینده را در سال ۱۴۰۰ انتخاب خواهند کرد. رهبر معظم انقلاب، همواره راه درست و معیارهای انتخاب صحیح را مشخص می‌کنند. بر حسب تجربه، هرگاه به این راه و معیارها توجه شده، موفقیت‌های بزرگ حاصل شده است.

سپاه در شکل‌دهی دولت جوان و حزب‌اللهی چگونه نقش‌آفرینی می‌کند؟

دولت آینده را، رئیس‌جمهوری شکل می‌دهد که مردم او را انتخاب می‌کنند. سپاه در انتخابات هرگز از فرد و کاندیدای خاصی حمایت نمی‌کند.

سپاه با عمل انقلابی و جهادی به مردم نشان می‌دهد با رویکردهای انقلابی و جهادی می‌توان هر مشکلی را حل کرد و اهداف بزرگ را تحقق بخشید. سپاه با همین رویکرد جنگ تحمیلی را به دفاع مقدس تبدیل کرد. شهید حاج‌قاسم سلیمانی با همین رویکرد ایران را به یک قدرت منطقه‌ای تبدیل کرد و توطئه‌های آمریکا در منطقه را شکست داد.

سپاه در انتخابات از یک طرف به مشارکت حداکثری کمک می‌کند و از طرف دیگر، معیارها و ملاک‌ها را برای شکل‌گیری یک دولت جوان و حزب‌اللهی تبیین می‌کند. در نهایت این مردم هستند که دست به انتخاب می‌زنند.

هفت ماه از شهادت شهید حاج‌قاسم سلیمانی می‌گذرد؛ این شهادت بزرگ به تعبیر رهبر معظم انقلاب را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

بهترین اتفاق ممکن در زندگی حاج‌قاسم با این جنایت آمریکایی‌ها رقم خورد. گرچه ملت ایران و جبهه مقاومت داغ‌دار شد و سرمایه بزرگی را از دست داد؛ اما از یک سو حاج‌قاسم پس از ۴۰ سال مجاهدت، با شهادتی با این کیفیت به بزرگ‌ترین آرزویش رسید و از سوی دیگر خون و یاد حاج‌قاسم شهید، به خطر بزرگ‌تری برای جبهه استیکار و آمریکا تبدیل شد. این افتخار بزرگ نصیب هر کسی نمی‌شود.

رهبر معظم انقلاب در دیدار نخست‌وزیر عراق با اشاره به شهادت حاج‌قاسم در خاک عراق، از ضربه متقابل یاد کردند. این ضربه متقابل چگونه خواهد بود؟

به طور قطع این ضربه، در فرایندی به صورت ترکیبی وارد خواهد شد. پس از موشک‌باران عین‌الاسد، رهبر معظم انقلاب از آن اقدام به عنوان یک سیلی یاد کردند و فرمودند: «این کارهای نظامی به این شکل کفایت آن قضیه را نمی‌کند.» یعنی آمریکایی‌ها همچنان باید منتظر آن انتقام سخت باشند و روزی این انتقام سخت گرفته خواهد شد. ان‌شاء‌الله

تقابل فراتر از مرزهای یمن

برسام محمدی

کارشناس مسائل منطقه

یمن همچنان صحنه درگیری و تحولات میدانی و سیاسی است. نبردها در عرصه میدانی همچنان پرتش دنبال می‌شوند که در مهم‌ترین این عملیات‌ها در هفته‌های اخیر، انصارالله طی عملیات موشکی با موشک‌هایی که تازه رونمایی شده‌اند و پهپادی، آشیانه جنگنده‌ها، محل سکونت خلبان‌ها و سامانه پاتریوت در خمیس مشیط و اهداف نظامی دیگر در فرودگاه ابها و نجران، فرودگاه و تأسیسات نفتی جیزان و اردوگاه تدوین در شمال مأرب را هدف قرار داده است. انصارالله در همین حین تلاش‌های خود را برای گف‌وگو و مذاکره با سران قبایل مأرب افزایش داده است و در حال متقاعد کردن آنها برای عقب‌نشینی و کاهش تنش‌هاست؛ این در حالی است که در کنار گسترش فتوحات انصارالله، چه در عرصه‌های میدانی و چه در حوزه‌های سیاسی، اختلافات عربستان و ریاض در جنوب ادامه دارد. در این راستا صبح صادق برای بررسی بیشتر مهم‌ترین تحولات یمن با «دکتر رضا میرابیان» سفیر اسبق ایران در کویت و تحلیلگر کشورهای حوزه خلیج فارس گفت‌گو کرده است که در ادامه از نظر می‌گذرانید:

♦ **اختلافات عربستان و امارات در جنوب یمن که همچنان ادامه داشته و منتهی به برخی درگیری‌ها هم شده است به چه شکلی قابل ارزیابی است؟ آیا این درگیری‌ها منجر به برخورد عربستان و امارات خواهد شد؟**

اختلافات عربستان و امارات در یمن خیلی جدی نیست؛ در واقع اختلاف در منافع هست، ولی در استراتژی نیست. اگر دقت کرده باشید در منتهی الیه راهبرد عربستان در یمن، این دو کشور دنبال تجزیه یمن هستند و در این راستا گام برمی‌دارند. بخش‌هایی مانند عدن و اطراف عدن را اماراتی‌ها مسلط شده‌اند و بخش‌هایی مانند مأرب و حضرت موت و مناطق دیگر را سعودی‌ها دنبالش هستند؛ یعنی اماراتی‌ها عمدتاً دنبال سرزمین‌های ساحلی و بنادر هستند و سعودی‌ها هم بیشتر دنبال تسلط بر مناطق نفتی و هم‌جوار با عربستان در شرق هستند، بنابراین دو کشور در استراتژی هیچ اختلافی ندارند، اما اختلاف ممکن است بر سر منافع در داخل سبب درگیری‌های نیابتی بشود، نه درگیری مستقیم بین عربستان و امارات؛ یعنی درگیری بین نیروهای شورای انتقالی جنوب که زاینده امارات هستند و نیروهای الزبیدی که دست‌نشانده عربستان هستند. اگر دقت کرده باشید بیشتر درگیری‌ها بین این دو گروه بوده که مسبقاً به سابقه نیز است. اگر یادتان باشد در جنگ داخلی سال ۱۹۹۳ میلادی یمن که منجر به وحدت مجدد در این کشور شد، سعودی‌ها از یمن جنوبی دفاع می‌کردند و دنبال تجزیه این منطقه بودند که همان زمان جمهوری اسلامی ایران از وحدت یمن دفاع می‌کرد.

♦ **اخیراً شاهد تشدید حملات انصارالله به مراکز و مناطق کلیدی عربستان بوده‌ایم. اهداف اصلی انصارالله از انجام این عملیات چیست؟**

انصارالله یک استراتژی برای خودش تعریف کرده است و آن این است که انصارالله در پی پنج سال و چهار ماه تجاوزات عربستان، از حالت دفاعی به حالت تهاجمی ورود کرده و در ادامه از تهاجمی به سمت بازدارندگی گام نهاده است و روز به روز و هفته به هفته و ماه به ماه، ارزش و درجه توانمندی بازدارندگی‌اش را ارتقاء داده و بالا می‌برد. شما اگر دقت کرده باشید در دو هفته گذشته دو اظهار نظر بسیار مهم صورت گرفته است؛

نخست، اظهارات سخنگوی انصارالله مبنی بر اینکه انصارالله تصمیم دارد تمام مراکز سیاسی و کاخ‌های نظام سعودی و مراکز که مربوط به کاخ‌هاست و همچنین تأسیسات امنیتی را در عمق عربستان هدف قرار دهد و در این راستا از اهالی عربستان خواسته بود که از این مناطق و مراکز دور شوند؛

دوم، رئیس سازمان استخبارات یمن که همان رئیس سازمان اطلاعات ارتش دولت نجات ملی یمن در صنعا نیز است، رسماً اعلام کرد از این پس درگیری ما با دشمنان مان در مرزها خلاصه نمی‌شود. به این معنی که در درگیری‌های انصارالله با عربستان در مرزهای یمن با عربستان و امارات به مرزهای جغرافیایی بسنده نخواهد شد و به عمق عربستان و امارات، حتی در عمق رژیم صهیونیستی خواهد بود؛ این به آن معنی است که غلظت و کیفیت استراتژی بازدارندگی انصارالله لحظه به لحظه و تا زمانی که سعودی‌ها بپذیرند

پای میز مذاکره بنشینند و بپذیرند که اول آتش بس کنند و دوم تحریم‌ها را لغو کنند، در حال بالا رفتن است؛ چون برای انصارالله آتش‌بس با اینکه قدم اول است، دیگر دارای اولویت اصلی نیست، قدم بعدی و مهم این است که سعودی‌ها بپذیرند تحریم‌های زمینی، هوایی و دریایی را قطع کنند، تا زمانی که سعودی‌ها به این خواسته تن ندهند در هفته‌ها و ماه‌های آینده شاهد افزایش فرایند عملیات‌های بازدارندگی انصارالله خواهیم بود.

♦ **اختلافات یمن و عربستان و در کنار آن، تشدید عملیات بازدارندگی انصارالله چه آثار و نتایجی در تثبیت و تحکیم مواضع سیاسی و میدانی انصارالله در سطوح داخلی و خارجی دارد؟**

اولویت کنونی انصارالله این است که استان مأرب، تنها استان باقی‌مانده از بخش شمال یمن که بسیار استراتژیک و نفت‌خیز است از اشغال مزدوران عربستان خارج شود. مقدمات این کار هم حال چه از طریق مذاکره و چه درگیری، در حال فراهم شدن است. اولویت بعدی انصارالله، برقراری وحدت یمن است. انصارالله با اینکه اعتقاد دارد بخشی از یمن اختیار و حالت خودمختاری داشته باشد، اما با استقلال جنوب یمن مخالف است و مایل به تجزیه یمن نیست؛ بنابراین انصارالله در مرحله بعدی با برخورد و اقدامات پیشگیرانه‌ای که با مزدوران امارات و عربستان خواهد داشت، قطعاً مانع تجزیه یمن خواهد شد.

نکته‌ای که در اینجا می‌خواهم روی آن تأکید کنم این است که سعودی‌ها و اماراتی‌ها یک

هدف واحد و استراتژیک را دنبال می‌کنند که در اظهارات عناصر وابسته به سعودی دیده می‌شود. در این راستا چند روز پیش، سخنگوی حزب اصلاح یمن که یک حزب اخوانی و از طرفداران عربستان است، رسماً اعلام کرد نیروهای منطقه‌ای که منظورش امارات و عربستان است، و نیروهای بین‌المللی خواستار تجزیه یمن هستند.

این مسئله، برای اولین بار است که از سوی سخنگوی حزب اصلاح مطرح می‌شود و تاکنون سابقه نداشته است چنین حرفی زده شود؛ بنابراین نگرش انصارالله این است که این مقدار باقی‌مانده را از دست مزدوران عربستان پاک‌سازی کند و در قدم بعدی توانمندی‌شان را افزایش دهد تا اجازه ندهد بخش جنوب یمن در مطامع سعودی و اماراتی و متأسفانه صهیونیست‌ها که ارتباطاتی را با شورای انتقالی جنوب برای حضور در تنگه باب‌المندب و جزایر پیرامون آن ایجاد کرده‌اند و یک امر خطرناکی است، هضم شود.

♦ **چشم‌انداز تحولات فعلی در یمن را چگونه پیش‌بینی می‌کنید؟**

آن چیزی که به نظر می‌رسد این است که روند فعلی در یمن روبه تشدید است تا به سمت حاشیه آرامش. ضمن اینکه آمریکایی‌ها و انگلیسی‌ها هم در برقراری صلح در یمن جدی نیستند؛ دلیل آن نیز این است که فروش سلاح به عربستان و امارات همچنان فزاینده است و اخیراً نیز انگلیس تحریم تسلیحاتی را که علیه عربستان برقرار کرده بود، مجدداً لغو کرد و فروش سلاح به عربستان را آغاز کرد؛ از این رو وقتی این کشورها مایل به فروش و ارسال سلاح هستند، طبیعتاً دامنه جنگ ادامه خواهد داشت.

رصد

دلار کنار می‌رود!

اروپا علیه آمریکا

بلومبرگ: نتیجه مواضع سال‌های اخیر آمریکا، تلاش بلندمدت برای کاستن از وابستگی به دلار است؛ چرا که این موضوع (وابستگی به دلار) سبب می‌شود حتی متحدان نزدیک (آمریکا) هم در برابر فشار اقتصادی خزانه‌داری آمریکا آسیب‌پذیر باشند. کمیسیون اروپا کار طراحی برای ایجاد مکانیسم‌های پرهیزکننده از دلار را شروع کرده است، کاری که هدف آن برچیدن قدرت دلار است.

همه علیه ترامپ

واشنگتن‌پست: دونالد ترامپ در آستانه رقم زدن چیزی است که هیچ یک از رؤسای جمهور قبلی آمریکا تاکنون نتوانسته بودند رقم بزنند؛ یک ائتلاف سیاسی دوحزبی واقعاً چندنژادی و چنددسته علیه خودش که به حدی فراگیر است که می‌تواند در سال‌های پیش‌رو موجب تغییر شکل سیاست آمریکا شود. این ائتلاف موجودیت پیدا کرده تا نگذارد او برای یک دوره دیگر به ریاست جمهوری برسد.

دروغ رسانه‌ای

شورای آتلانتیک: این ادعا که ایران خود را تسلیم چین کرده یا به نوعی تبدیل به مستعمره شده است، صحیح نیست. تهران در برنامه جامع اقدام مشترک یا همان JCPOA (برجام) با قدرت‌های جهانی، از جمله آمریکا به توافق رسید، اما این طرح با رویکرد واشنگتن از هم پاشید؛ بنابراین طبیعی بود که تهران بیه دنبال حوزه‌های دیگری برای مذاکره باشد. توافق‌نامه پیشنهادی بین تهران و پکن نشان از ناامیدی ایران از برجام و همچنین کاهش اهمیت آمریکا در غرب آسیا دارد، هر وقت واشنگتن و متحدان اروپایی خود عقب‌نشینی کنند، پکن آماده است جای آنها را بگیرد.

تضعیف بیش از پیش آمریکا

فورس: توافق ایران و چین بیش از پیش موقعیت ایالات متحده آمریکا را در غرب آسیا تضعیف خواهد کرد. برای واشنگتن که بیش از این از توافق هسته‌ای ایران و ۵+۱ خارج شده و سازمان بهداشت جهانی را ترک کرده است، این یک گام دیگر برای عقب‌گرد آن از نظام بین‌المللی دانسته می‌شود.

نشانه‌های شکست!

نیوزویک: شش ماه از ترور سردار قاسم سلیمانی در حمله هوایی ایالات متحده در عراق می‌گذرد. برخی این حمله را در متوقف کردن فعالیت‌های منطقه‌ای ایران یا کاهش توان نظامی آن تعیین‌کننده می‌دانستند؛ اما ایران هنوز همان مسیری را می‌رود که سردار سلیمانی می‌رفت؛ ضمن اینکه تاکنون هیچ نشانه‌ای دال بر تأثیرگذاری اعمال فشار حداکثری ایالات متحده بر کاهش ظرفیت ایران دیده نشده است.

نیروی فراتر از نام‌ها

شورای آتلانتیک: قدرت نیروی قدس مبتنی بر یک رهبر کارزماتیک نیست. نیروی قدس و سپاه پاسداران از شمار زیادی از کهنه‌سربازان جنگ ایران و عراق و دیگر فرماندهانی تشکیل شده است که اکنون در سوریه هستند. سلیمانی‌های بیشتری وجود خواهند داشت. جانشین سلیمانی مشخص شد و استراتژی او ادامه دارد. او قهرمان و شهید جدید سازمانی است که برای هر دو مفهوم ارزش زیادی قائل است.

یادداشت

قفقاز در قاب درگیری

حسن مرادخانی

کارشناس مسائل سیاسی

قفقاز جنوبی از تاریخ پرفراز و نشیبی شکل گرفته است. درباره این منطقه از دیرباز، به عنوان حوزه نفوذ دیگران، بحث و جدال بوده و از حساسیت فوق‌العاده‌ای برخوردار است. قفقاز جنوبی بسا اختلافات ارضی بسیاری صورت‌بندی شده و این مسئله در ژرفای تاریخ منطقه ثبت شده است. هر چند قفقاز جنوبی از سه کشور آذربایجان، ارمنستان و گرجستان تشکیل یافته است، اما با اختلافات ارضی و تاریخی فراوانی که میان این سه کشور در جریان است؛ ساکنان آن از کم‌ترین ارتباط نیز محروم‌اند؛ در چنین شرایطی، پای بازیگران دیگر برای مدیریت پازل گسیخته قفقاز جنوبی به میان می‌آید و آتش زیرخاکستر همیشه روشن می‌ماند. نبرد ناگورنو-قره‌باغ پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی از سال ۱۹۸۸، آغاز شد.

قره‌باغ، منطقه‌ای در همسایگی ایران در ناحیه شمالی واقع شده و ریشه اختلاف این دو کشور سر مسئله ارضی است و جمهوری آذربایجان و ارمنستان هر کدام این منطقه را جزئی از خاک خود می‌دانند و در حال حاضر در تصرف نیروهای نظامی ارمنستان است. نبرد در این منطقه تاکنون صدها کشته و زخمی برجا گذاشته است.

درگیری میان آذربایجان و ارمنستان تا زگی ندارد و مهرهای موجود در این منطقه از شکاف‌های عمیقی تغذیه می‌شوند. درگیری مرزی میان آذربایجان و ارمنستان رخدادی است که در منطقه قفقاز جنوبی شکل گرفته است، اما تحلیل این رخداد به خود مسئله باز نمی‌گردد و فراتر از تحلیل‌های منطقه‌ای جای می‌گیرد. تکه‌های پازل قفقاز کاملاً جدا افتاده و رژیم صهیونیستی و اروپا و ناتو از شکاف‌های موجود در منطقه بیشترین استفاده را می‌کنند. بهره‌برداری بازیگران از فضای شکل یافته، حوزه‌های سیاسی، اقتصادی و امنیتی را دربرمی‌گیرد. با وجود اینکه قفقاز جنوبی برای روسیه به عنوان عمق استراتژیک تعریف شده است، اما ذهن تاریخی کشورهای قفقاز جنوبی به سمت اروپا متمایل است که می‌توان آن را در انقلاب نارنجی گرجستان به صورت عینی مشاهده کرد. سرمایه‌گذاری‌های رژیم صهیونیستی در حوزه اقتصاد و نفت آذربایجان، مسیر این کشور را در فاز امنیتی هموارتر کرده و رژیم صهیونیستی را به بازیگر اول آذربایجان تبدیل کرده است.

این در حالی است که بخشی از مسیر غرب به شرق ناتو نیز از قفقاز جنوبی عبور می‌کند. همکاری و هم‌گرایی کشورهای قفقاز جنوبی، دست‌چین بازیگرانی را از منابع منطقه کوتاه‌تر می‌کند؛ از این رو، ادامه اختلافات ارضی و تاریخی، استراتژی پنهانی است که از سوی برخی اتاق‌فکرهای اروپایی و صهیونیستی برنامهریزی می‌شود تا نه تنها نفوذشان در منطقه قفقاز جنوبی تثبیت شود، بلکه با استفاده از آن، رصد اطلاعاتی و امنیتی خود را از تمام مناطق اطراف و به ویژه جمهوری اسلامی ایران تکمیل کنند. از آنجا که قفقاز جنوبی در جایگاه یک دیدبان طبیعی بزرگ منطقه اشرف دارد، موقعیت بسیار مناسبی برای کشورهای، چون رژیم صهیونیستی فراهم می‌کند تا دست برتر را از آن خود کنند. درگیری مرزی آذربایجان و ارمنستان هر سال با بهانه‌های مختلف اتفاق می‌افتد و با مذاکراتی پایان می‌پذیرد و این پروسه همچنان ادامه دارد. در این میان، نکته‌ای که قابل تأمل است؛ تثبیت گفتمان درگیری و نزاع در قفقاز جنوبی است تا از قبل آن کشوری، چون رژیم صهیونیستی، ابزارهای نفوذ و حضور خود را در نقاط حساس منطقه جاگذاری کند.

یادداشت

اجبار موجران
قانونی نیست!

رحمان سعادت

اقتصاددان

مسکن یکی از موضوعاتی است که براساس قانون اساسی، در حوزه حقوق خصوصی قرار دارد و مالکیت و نحوه استفاده از آن در اختیار مالک قرار گرفته است؛ از این رو مالک براساس نص صریح قانون می‌تواند برای ملک خود برنامه‌ریزی کند یا آن را به قیمت دلخواه خود رهن یا اجاره دهد؛ اما مسئله این است که شرایط امروز اقتصاد کشور و بی‌توجهی دولت آقای روحانی به تولید مسکن در هفت سال گذشته، مسئله مسکن را به یکی از مسائل لاینحل و چالش‌زای اقتصادی تبدیل کرده است؛ به نحوی که با افزایش قیمت مسکن، دیگر نمی‌توان مانند گذشته برای خرید خانه روی پس‌اندازها حساب خاصی باز کرد.

از سوی دیگر، تعیین سقف برای افزایش اجاره‌بها از سوی دولت در جامعه‌ای مثل ایران که به طور سنتی یکی از راه‌های معمول کسب درآمد برخی خانوارهای آن دریافت اجاره‌بهاست، اقدام نادرستی است؛ به عبارتی می‌توان گفت دولت غفلت و بی‌توجهی خود به تولید مسکن یا ادامه ندادن ساخت مسکن مهر را به دوش صاحب‌خانه‌هایی انداخته که تمام مخارج‌شان از دریافت اجاره‌بها تأمین می‌شود.

این موضوع از زوایای مختلف قابل بحث و بررسی است؛ چرا که هم مستأجر و هم موجر صاحب حق هستند و از هر دو طرف می‌توان حقی برای آنها قائل شد. به هر حال بسیاری از موجران کل اجاره‌بهای دریافتی را در زندگی شخصی خود هزینه می‌کنند؛ یعنی غیر از این محل، درآمد دیگری ندارند؛ بنابراین زمانی که تورم سبب مصرفی خانوار افزایش پیدا می‌کند، برای اینکه خانواده دچار کسری بودجه نشود، راهی جز افزایش اجاره‌بها ندارند. برخی خانوارها با افزایش اجاره‌بهای دریافتی خود نسبت به جبران کسری بودجه خود اقدام می‌کنند؛ زیرا خانوار هم همانند دولت به فکر تأمین بودجه خود است.

با توجه به هزینه‌هایی که متناسب با تورم افزایش پیدا می‌کند و درآمدهایی که یکی از منابع آن از محل اجاره‌بهاست، در صورت فشار غیر قانونی دولت به موجران، ممکن است تأمین معیشت این دسته از اقشار جامعه هم با مشکلاتی مواجه شود؛ بنابراین دولت باید در اعمال قوانین، واقعیت‌های اقتصادی و اجتماعی جامعه را در نظر بگیرد تا علاوه بر متضرر نشدن بخشی از افراد جامعه، عدل‌های نیز از فضای ایجادشده به نفع خود سوءاستفاده نکنند. به هر حال دولت از نظر قانونی نباید موجران را وادار به انجام کاری یا تعیین سقف مشخصی کند، بلکه اگر به دنبال حل مشکل است، باید برای پاسخگویی به دغدغه مستأجران، ساخت‌وساز و تولید انبوه مسکن را به صورت جدی در دستور کار خود قرار دهد، هرچند فرصتی پیش روی دولت برای اهتمام به چنین امر مهمی باقی نمانده و دولت در مدت زمان باقی مانده از عمر خود که فرصت بسیار کمی است، می‌تواند درصد ناچیزی از نیاز انباشته‌شده مسکن را تأمین کند تا حتی به صورت روانی، بر بازار تأثیر مقطعی کوتاه و ناچیزی به جا بگذارد.

حمید رضا جوانبخت

خبیرنگار

بررسی آمارهای اعلامی دولت در گفت‌وگوی صبح صادق
با عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس

خدا حافظی با طبقه متوسط

شاخص‌های اقتصادی همواره نشانگرهای مناسبی برای بررسی اقتصادی جامعه هستند؛ به نحوی که گرانی‌های سرسام‌آور باید خود را در نرخ تورم، نبود شغل و نرخ بیکاری نشان دهند. با این حال گاهی اوقات آنچه از سوی مراکز آماری، چون مرکز آمار منتشر می‌شود، با واقعیت‌ها یا مشاهدات مردم تفاوت بسیاری دارد؛ برای نمونه در حالی که همه مردم و کارشناسان به افزایش شکاف طبقاتی یا نرخ بیکاری معترض هستند، بر اساس آخرین گزارش مرکز آمار، در فصل بهار امسال حدود ۲۸۰ هزار نفر از تعداد بیکاران کاسته شده است، ضمن اینکه ضریب جینی نیز در سال گذشته روندی بهبودی داشته است. «صبح صادق» برای بررسی دلایل این موضوع به سراغ دکتر «حسن حیدری» اقتصاددان و عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس رفته است. متن کامل این گفت‌وگو از نظرتان می‌گذرد:

آقای دکتر، همان‌طور که مطلع هستید

اخیراً آمارهایی از سوی مرکز آمار منتشر شده که بر اساس آن نرخ بیکاری فصل بهار کاهش داشته یا ضریب جینی در سال ۱۳۹۸ نسبت به سال گذشته بهبود داشته است. این در حالی است که واقعا شرایط جامعه چندان با این موارد مطابقت ندارد. ریشه این موضوع، یعنی عدم تطبیق آمارهای منتشرشده با شرایط زندگی مردم را در چه می‌دانید؟

اتفاقی که درباره ضریب جینی رخ داده این است که چیزی بهبود نیافته، بلکه به نوعی می‌توان گفت ما در فقر برابرتر شده‌ایم؛ یعنی طبقات و دهک‌های بالای درآمدی، درآمدشان از سایر دهک‌ها کاهش بیشتری داشته است؛ طبیعتاً این اتفاق چیزی به دهک‌های پایین درآمدی اضافه نمی‌کند. فقط ممکن است در حالت خوشبینانه موجب شود نابرابری کاهش یابد. باید دانست کاهش نابرابری لزوماً موضوع مثبتی نیست؛ یعنی حتی در صورت پذیرش این آمار، کاهش ضریب جینی لزوماً مثبت نیست؛ بنابراین نمی‌توانیم بگوییم نابرابری کمتر شده و این یک اتفاق خوب است؛ بلکه ممکن است نابرابری کمتر شده باشد، اما وضعیت معیشتی مردم، به خصوص دهک‌های پایین بهتر نشده باشد، بلکه صرفاً فاصله فقر و ثروتمندان کمتر شده باشد؛ برای نمونه ممکن است در جامعه‌ای بدون بهبود وضعیت دهک‌های پایین و صرفاً با بدتر شدن وضعیت ثروتمندان، ضریب جینی بهتر شود؛ خوب اینکه کار مثبتی نیست، اتفاقاً با این کار فقر گسترش یافته است.

در بحث نرخ بیکاری نیز ماجرا این است که برای تفسیر و تحلیل موضوع بیکاری نمی‌توان صرفاً با بررسی یک شاخص، نظر معتبری ارائه کرد، بلکه باید نرخ مشارکت و نرخ اشتغال را در کنار یکدیگر دید؛ برای نمونه بسیاری از افراد به دلیل موضوعاتی چون ادامه تحصیل، مهاجرت، کاهش ارزش پول ملی و... از پیدا کردن شغل منصرف می‌شوند و اصولاً دیگر در دسته افراد متقاضی شغل قرار ندارند. در واقع در سال‌های اخیر نرخ مشارکت با همان متقاضیان داشتن شغل به صورت ملموسی کاهش یافته است. هنگامی که بخشی از جمعیت جویای کار ببینند جامعه کسب‌کار را کنار می‌گذارد.

یا دستمزدها به گونه‌ای است که بین شاغل بودن بیکار بودن فرد تفاوت چندانی وجود ندارد، طبیعی است که میزان افراد متقاضی شغل با کاهش قابل توجهی مواجه می‌شود.

گسترش مشاغل غیر رسمی یا

اصطلاحاً کاذب چه تأثیری در کاهش این نرخ دارد؟

اگر بخواهیم دقیق‌تر بگوییم، باید گفت کسانی که جذب بازارهای موازی، مانند بازار ارز، بورس یا مسکن شده‌اند، در حال گسترش است؛ این افراد مانند افراد شاغل دارای درآمد هستند، اما در ازای این درآمد شغل مشخصی ندارند. در واقع تعداد بیکاران دارای درآمد در حال افزایش است؛ ضمن اینکه در ارائه آمارهای مراکز رسمی نیز ممکن است مباحثی، چون نمونه‌گیری، خطای آماری و... نیز لحاظ شده باشد که ما طبیعتاً از جزئیات آن اطلاعی نداریم و این اطلاعات صرفاً در اختیار مرکز آمار است.

رئیس مرکز آمار ایران در گفت‌وگویی

مدعی شده کاهش ضریب جینی در سال ۱۳۹۸ به این علت است که تورم دهک‌های بالا در این سال بیشتر از تورم دهک‌های پایین بوده است، ضمن اینکه حمایت‌ها و پرداخت‌های انتقالی دولت از دهک‌های پایین نیز در سال ۱۳۹۸ افزایش یافته است.

این موضوع که تورم دهک‌های بالا در سال ۱۳۹۸ از دهک‌های پایین بیشتر بوده ممکن است درست باشد؛ چرا که به هر حال دهک‌های بالا کالاهای وارداتی و لوکس بیشتری مصرف می‌کنند؛ به عبارتی می‌توان گفت کالاهای وارداتی و لوکس بیشتر تحت تأثیر نرخ ارز و افزایش آن هستند. با این تفاسیر اصطلاحاً کالاهای بادوام وارداتی، مثل خودروهای وارداتی یا لوازم خانگی و... کالاهایی هستند که در سال گذشته با افزایش قیمت بیشتری مواجه بوده‌اند؛ اما در زمینه بحث‌های حمایتی دولت از دهک‌های پایین، گمان نمی‌کنم این طور باشد؛ یعنی در سال ۱۳۹۸ تغییر چندانی در بحث‌های حمایتی دولت از این دهک‌ها رخ نداده است.

یعنی شما می‌گویید امکان کاهش

ضریب جینی وجود ندارد یا این کاهش اصولاً مسئله مثبتی نیست؟

ممکن است ضریب جینی کم شود، اما این کم شدن به معنای بهبود زندگی دهک‌های پایین نباشد. همانطور که گفتیم صرفاً کاهش ضریب جینی مثبت نیست؛ یعنی با یک متغیر یا یک شاخص تحت عنوان ضریب جینی نمی‌توان این موضوع را تحلیل کرد. کاهش ضریب جینی زمانی ارزشمند است که هم‌زمان با آن درآمد سرانه کشور نیز افزایش یابد، اما در سال ۱۳۹۸ ما شاهد بودیم اگر چه جمعیت ما افزایش یافت، اما رشد اقتصادی ما منفی بود؛ این یعنی قطعاً درآمد سرانه ما با کاهش مواجه بوده است؛ کاهش ضریب جینی موجب کاهش شکاف طبقاتی یا بهبود وضعیت معیشتی دهک‌های پایین نشده است؛ بلکه آنچه رخ داده به مفهوم از بین رفتن طبقه متوسط است.

در واقع به نوعی می‌توان گفت

دهک‌های شش و هفت ما به سمت دهک‌های چهار و پنج رفته‌اند.

بله، در واقع داریم با طبقه متوسط خدا حافظی می‌کنیم و در فقر برابر می‌شویم.

البته اگر چه ممکن است تورم

دهک‌های بالا بیشتر از تورم دهک‌های پایین باشد، اما خوب درآمدهای آنها نیز بیشتر شده است؛ به هر حال آنها دارایی‌های بیشتری دارند.

البته ثروت آنها به معنای واقعی افزایش پیدا نکرده است. اگر بخواهیم بر اساس مقادیر واقعی حساب کنیم، این افزایش‌ها اکثراً اسمی هستند؛ اما می‌توان گفت افراد با دارایی‌های بیشتر، کمتر ضرر کرده‌اند.

اگر افزایش قیمت‌ها در دلار، طلا،

مسکن و... را به عنوان کالاهای بادوامی که ثروتمندان بیشتر در اختیار دارند، لحاظ کنیم، افزایش قیمت این کالاها از نرخ عمومی تورم بیشتر بوده است و طبیعتاً کسانی که کالاهای

بادوام بیشتری داشتند، از افزایش تورم

نفع بیشتری برده‌اند.

درست است؛ اما باز هم می‌گوییم منتفع شدن همه برای زمانی است که درآمد سرانه افزایش یابد.

منظورم دهک‌های بالاست، نه همه مردم.

بله، اگر منظورتان دو سه دهک بالایی باشد، ممکن است این طور باشد؛ قطعاً تورم به نفع ثروتمندان است. ممکن است تورم در کشور ۲۰ درصد افزایش یابد، اما درآمد من و شما ۳۰ یا ۴۰ درصد افزایش پیدا کند؛ در اینجا ما متضرر نشده‌ایم. با این حال اگر بخواهیم کلی و با لحاظ کردن همه دهک‌ها نظر بدهیم، باید اذعان داشت صرفاً با مقایسه درآمد یا تورم نمی‌توان گفت وضع اقتصادی فرد یا دهکی بهتر یا بدتر شده است. ممکن است حرف شما درست باشد؛ یعنی همان دهکی که تورم بیشتری را شاهد بوده است، منفعت بیشتری هم کرده باشد.

در واقع شما معتقدید برای بررسی

وضعیت اقتصادی دهک‌های مختلف، ضریب جینی شاخص مناسبی نیست؟

به تهنایی مناسب نیست. همیشه وقتی وضعیت اقتصادی جوامع یا کشورها را با هم مقایسه می‌کنند چند شاخص، مثل رشد اقتصادی، نرخ بیکاری و نرخ تورم را در کنار هم می‌گذارند و مقایسه می‌کنند. بر اساس مجموع این سه عامل می‌توان گفت وضعیت یک اقتصاد بهتر یا بدتر شده است؛ از این رو تورم یا رشد اقتصادی هم به تهنایی نمی‌تواند شاخصی برای تعیین وضعیت اقتصادی یک کشور باشد.

اینجا هم برای تعیین وضعیت رفاه باید به ضریب جینی، درآمد سرانه و نسبت درآمد دهک بالا به دهک پایین توجه داشت تا بتوان گفت وضعیت معیشتی جامعه چه تغییری کرده است. چیزی که خیلی مهم است و باید به آن توجه کرد، تورم کالاهای بادوام و مواد غذایی است؛ اگر تورم کالاهای بادوام خیلی بالاست، این موضوع طبیعتاً موجب افزایش فقر می‌شود؛ تورم مواد غذایی هم همین طور است و وقتی تورم مواد غذایی بالاتر از متوسط تورم باشد، به معنای افزایش فقر است.

شاخص

رکوردشکنی طلا

قیمت جهانی طلا در روزهای گذشته به بالاترین سطح خود از ۱۱ سپتامبر ۲۰۱۱ رسیده است. تشدید شیوع کووید ۱۹ و امید به افزایش اقدامات حمایتی از سوی دولت‌ها، تقاضا برای طلا را بالا برده است؛ به طوری که قیمت خرید نقدی هر اونس طلا در بورس فلزات لندن، در روزهای گذشته از ۱۸۱۸ دلار نیز عبور کرد که بالاترین رقم از ۱۱ سپتامبر ۲۰۱۱ است. هم‌زمان با تشدید شیوع ویروس کرونا، گمانه‌زنی‌ها درباره اینکه بانک‌های مرکزی جهان بسته‌های حمایتی جدیدی ارائه کنند، قیمت جهانی طلا را تقویت کرده است.

منهای نفت

تغییر موازنه

شرط اول برای تحقق ایران بدون نفت یا به بیان بهتر اداره کشور بدون نیاز به درآمدهای نفتی، افزایش صادرات غیر نفتی و اداره کشور از طریق این درآمدهاست. برای این کار باید میان صادرات و واردات کشور موازنه‌ای ایجاد شود تا بر این اساس اجازه واردات کالا به کشور فقط به اندازه میزان صادرات غیر نفتی، آن هم واردات کالاهای اساسی باشد؛ در این صورت افراد جامعه برای به حداکثر رساندن رفاه و کیفیت زندگی خود دنبال افزایش صادرات غیر نفتی و ارزآوری به کشور خواهند بود.

افزوده

بازار اولیه چیست؟

بازار اولیه در بورس زمانی شکل می‌گیرد که دارایی برای اولین بار، معامله شود؛ بنابراین بازاری که در آن اوراق بهادار شرکت‌ها برای اولین بار عرضه و فروخته می‌شود، «بازار اولیه» نام دارد. در این بازار شرکت‌ها به طور مستقیم سرمایه‌ای را که نیاز دارند از طریق فروش سهام به مردم، تأمین می‌کنند که این کار در قالب پذیرش‌فروشی صورت می‌گیرد. پذیرش‌فروشی از طریق بانکی که نماینده شرکت است یا سایر مؤسسات مجاز انجام می‌شود. در این بازار فروشنده اوراق، همواره خود شرکتی است که سهامش در حال عرضه است.

ائمه هدی نگذاشتند حقایق گم شوند

گفتاری از حجت الاسلام حامد کاشانی

کتاب می نویسد، می گوید: بله، خواب دیدم از دنیا رفته‌ام؛ خدا به دیدن من آمد و موهای خود را می کشید. وقتی که کسی از آب کثیف تغذیه کند، کار او به همین جا می رسد؛ برای امثال «ابن عثیمین» یک سؤال ساده که دو فرشته از میت می خواهند بپرسند، مسئله لاینحل است؛ چرا؟ چون روح را مثل من و شما نمی فهمد، فکر می کند فرشته هم باید جسم داشته باشد. در یک قبر کوچک سه تا آدم جا نمی شوند که! نمی تواند اصلاً حل کند. یک پرفسور، یک استاد برجسته، عضو هیئت کبار العلمای عربستان، مسئله به این سادگی را نمی تواند حل کند. کاری که ائمه ما کردند، این بود که اقل توحید را که اقل آن از سقف آمال امالی چون ابن عثیمین بالاتر است، به همه شیعیان داده‌اند؛ این هنر است، نه اینکه فقط چند آیت الله که استاد کلام اسلامی باشند،

استاد عقاید باشند، بلد باشند. شما در شهر راه بروید، از افراد سؤال کنید دو فرشته‌ای که در قبر می آیند به چه صورت در قبر جا می شوند؟ به شما می خندند و می گویند همه چیز که جسمی نیست. ممکن است پفک فروش باشد، ولی این را می فهمد یا تخصص از یک رشته دیگری باشد. آن وقت طرف استاد است، کسی که ۴۵ سال در مسجد الحرام توحید درس داده است، نمی تواند حل کند؛ چرا؟ چون سر سفره آب کثیف نشسته است. کاری که امام باقر و امام صادق (ع) انجام دادند این بود که ما را از آن آب کثیف دور کردند و سر سفره آب حیات نشانند.

امام باقر و امام صادق (ع) سرچشمه را به مردم نشان دادند؛ امام باقر (ع) فرمودند: «اگر به شرق یا غرب عالم بروید، دانش صحیحی نمی یابید، مگر آنچه از نزد ما اهل بیت (ع) بیرون می آید.» (مستدرک الوسائل، ج ۱۷، ص ۲۷۴) البته به این معنا نیست که اگر کسی روش خوبی داشت، شما از آن روش استفاده نکنید؛ ولی باید عرضه کنید به آنچه ائمه (ع) فرمودند و با کلیات آن یکی شود. برای کسی که کار تاریخی می کند، این مثل روز روشن است که اگر امام باقر (ع) نبود، ما امروز یک خدای شکم گنده (جسم خدا) را می پرستیدیم. تصور می کردیم در قیامت که خواستیم خدا را ملاقات کنیم، مثلاً موهای خدا چه رنگی است؟ اینها وجود دارد، شوخی نمی کنم. قصه نوشته است، مثلاً وقتی شما برای خدا مکان و جسم قائل شوید که می شود خدا را دید، آن کسی که

دین

شماره ۱۹۶۰ | دوشنبه ۶ مرداد ۱۳۹۹

صداقت

آیه

سلب ریتتی ها در قرآن- ۳

معیار الهی

محمدرضا قضایی

کارشناس علوم اسلامی

آیات متعددی در قرآن اکثرت را رد می کند، منظور آن اکثرتی است که در مسیر باطل هستند؛ یکی دیگر از اکثرتی هایی که قرآن آن را باطل می داند، «اکثرتی فکری و عقیدتی باطل» است.

افرادی هستند که فکری را تولید و سنت غلطی را پایه گذاری می کنند و این فکر و سنت شان طرفداران زیادی به خود جذب می کند؛ آن شخص یا فکر و سنت، مردم را گرد خود جمع می کنند، بدون آنکه علم، دانش و تقوایی به آنها بیفزایند.

حال این افراد می توانند در هر لباس و جایگاهی باشند؛ دینی یا غیردینی، سیاسی یا اجتماعی...؛ برای نمونه در صدر اسلام و میان اعراب آن روز، شعر و شاعری جایگاه ویژه ای داشت. همه می دانند اعراب آن روز در دو چیز مهارت زیادی داشتند، اولی هنر جنگیدن و دومی شعر سرودن. مردم در آن روز گرد این شعر جمع می شدند و از تخیلات آنها استفاده می کردند، در حالی که شعرای آن روز در مسیر درست نبودند.

لازم است بدانیم اهل بیت (ع) به شعر اهمیت زیادی می دادند و از شعرای حقیق، مانند حسان بن ثابت، کعب بن مالک، عبداللّه بن رواحه، دعلب خزانی... و تجلیل به و نیکی از ایشان یاد می کردند. همچنین مفسران تفاوت شعر حقیقی و شعری که قرآن آن را مذموم دانسته است؛ وجود و عدم وجود حکمت می دانند.

در آیه ۲۲۴ سوره شعراء آمده است: «وَالشُّعْرَاءُ بَيِّعَتْهُمُ الْغَوَّوُنُ»؛ تنها کم خردها از شعر تأثیر می پذیرند و تبعیت می کنند. خداوند از این نوع رفتار ما را بر حذر داشته است و به شدت نهی مان می فرماید. آنها چه کاری انجام می دهند؟ «أَلَمْ تَرَ أَنَّهُمْ فِي كُلِّ وَادٍ يَهِيمُونَ»؛ آیا ندیدی که آنان در هر وادی [باطلی خیال پردازانه] حیران و سرگرداندند؟ و چه کسانی هستند؟ «وَأَنَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ»؛ و آنان کسانی هستند که می گویند آنچه را خود عمل نمی کنند. (شعرا/ ۲۲۵ و ۲۲۶)

از آنجا که کفار قرآن را ساخته وهم و خیال پیامبر می دانستند و به ایشان لقب شاعر می دادند، این آیات آنان را محکوم می کند که طرفداران شعرای عرب جاهلی، گمراهانند، ولی طرفداران پیامبر اسلام (ص) گمراه نیستند. شعرا بی هدف و سرگشته اند و به گفته خود عمل نمی کنند، ولی پیامبر این گونه نیست؛ هماهنگی میان گفتار و رفتار پیامبر اسلام، نشانه آن است که او شاعر نیست.

این آیه به استنباط ما کمک می کند که قرآن با شعر، شعرا و شاعری و همچنین با اکثرتی مشکلی ندارد؛ زیرا اینجا از جهه طرفداران می گوید و در راه حق بسودن را ملاک و معیار معرفی می کند؛ ضمن آنکه شهرت و شایستگی در کاری هم ملاک حق بودن نیست. در قرآن کریم آمده است: و گمان میر آنها که از اعمال (زشت) خود خوشحال می شوند و دوست دارند در برابر کار (نیکی) که انجام داده اند مورد ستایش قرار گیرند، از عذاب الهی برکنارند. (آل عمران/ ۱۸۸)

سلوک

شرط قدم گذاشتن در راه دین

به مناسبت روز نهم ذی الحجة الحرام روز سد الابواب

امروز درهایی که مردم به سوی مسجد گشوده اند، بسته می شوند، به غیر از در خانه علی (ع). (امالی) شیخ صدوق، ص ۳۳۴) هنگامی که اصحاب اعتراض کردند، پیامبر (ص) فرمودند: «إِنِّي وَاللَّهِ مَا سَدَدْتُ سُبُحًا وَلَا فِتْحَةً وَلَا كَيْفَ أَمْرُتُ بِشَيْءٍ فَاتَّبَعْتُهُ»؛ من از پیش خود چیزی را نبسته ام و نگشوده ام، اما من متابعت می کنم آنچه را خدا به من وحی کرده است. (ابن کثیر، البدایه و النهایه، ج ۷، ص ۳۴۲ و ابن جنبل، فضائل علی (ع)، ص ۱۷۷ و مناقب، ابن شهر آشوب، ج ۲، ص ۱۹۱) علامه امینی در الغدیر آورده است: وقتی رسول خدا (ص) فرمودند تمام درهای سمت مسجد بسته شوند، حمزه در حالی که قطیفه سرخی بر خود داشت و روی زمین کشیده می شد و چشمانش بیرون زده بود و گریه می کرد، نزد حضرت (ص) آمد. پیامبر (ص) به او فرمودند: من نه تو را بیرون کردم و نه او [علی] را ساکن نمودم، بلکه خداوند او را ساکن کرد. (الغدیر، ج ۳، ص ۲۰۸) درباره زمان وقوع جریان سد الابواب اختلاف است؛ برخی آن را مربوط به سال های اولیه هجرت و برخی اولی هجرت می دانند، مکه می دانند، اولی را حمزه سیدالشهدا (ع) و دومی را به دلیل نقلی با حضور

و حجت تمام شود. ماجرای سد الابواب یکی از مهم ترین این ابلاغ ها بود که هم دستور خداوند بود، هم بیان شریف پیامبر (ص) و هم فعلی بود که هزاران پیام داشت. آنچه باید در جریان دستور سد الابواب ببینیم، این است که این دستور مربوط به جانشین پیامبر (ص)، یعنی حضرت علی (ع) است و از توجه خداوند به امیرالمؤمنین (ع) خبر می دهد. پیامبر اسلام (ص) پس از هجرت به شهر یثرب، ابتدا در خانه ابویوب انصاری سکونت داشتند؛ اما به منظور ایجاد پایگاهی برای توسعه اسلام، قصد کردند مسجدی بنا کنند. ایشان مسجدی بنا کردند که بعدها «مسجد النبی» نامیده شد. به مرور برخی صحابه و همسران پیامبر (ص) برای خود اتاقی در کنار مسجد ساختند. این اتاق ها علاوه بر دری که به سمت بیرون داشتند، دری هم به سمت مسجد داشتند و در وقت نماز، صاحبان آنها از این در وارد مسجد می شدند و دوباره از همان در برمی گشتند. پس از مدتی پیامبر (ص) به فرمان خدا مأمور شدند همه آن درها، غیر از در خانه علی ابن ابی طالب (ع) را ببندند. شیخ صدوق در حدیثی نقل می کند: «قال رسول الله (ص) يَوْمَ سُدُّوا الْأَبْوَابَ الشَّارِعَةَ فِي الْمَسْجِدِ إِلَّا بَابَ عَلِيٍّ»؛ پیامبر (ص) فرمودند:

مسجد بسته شود، اما من متابعت می کنم آنچه را خدا به من وحی کرده است. (ابن کثیر، البدایه و النهایه، ج ۷، ص ۳۴۲ و ابن جنبل، فضائل علی (ع)، ص ۱۷۷ و مناقب، ابن شهر آشوب، ج ۲، ص ۱۹۱) علامه امینی در الغدیر آورده است: وقتی رسول خدا (ص) فرمودند تمام درهای سمت مسجد بسته شوند، حمزه در حالی که قطیفه سرخی بر خود داشت و روی زمین کشیده می شد و چشمانش بیرون زده بود و گریه می کرد، نزد حضرت (ص) آمد. پیامبر (ص) به او فرمودند: من نه تو را بیرون کردم و نه او [علی] را ساکن نمودم، بلکه خداوند او را ساکن کرد. (الغدیر، ج ۳، ص ۲۰۸) درباره زمان وقوع جریان سد الابواب اختلاف است؛ برخی آن را مربوط به سال های اولیه هجرت و برخی اولی هجرت می دانند، مکه می دانند، اولی را حمزه سیدالشهدا (ع) و دومی را به دلیل نقلی با حضور

سید حسین خاتمی خوانساری

دبیر گروه معارف

پیامبر اسلام (ص) پس از آنکه معبوث شدند، باید کار تبلیغ دین را به صورت های مختلف انجام می دادند؛ به این نحو که قرآن را به عنوان کتاب هدایت معرفی فرمودند و با بیان شان دستور به انجام حلال و ترک حرام می دادند؛ اما در کنار قرآن و سنت، راه های تبلیغی دیگری هم وجود داشت؛ مانند فعل و تقریر معصوم که از مشتقات همان سنت است. فعل عملی است که پیامبر (ص) و ائمه (ع) انجام می دادند و تقریر عملی است که مؤمنان انجام می دادند و معصوم با سکوتش آن را تأیید می فرمود. در نزد علمای شیعه این دو حجت راهی برای استنباط احکام و شناخت دستورهای دینی و اخلاقی هستند. گاهی نیز برخی از این مشتقات با هم می آمدند؛ مثلاً قول و فعل معصوم (ع) که نمونه آن ماجرای «سد الابواب» می تواند باشد. پیامبر (ص) در بیانات شان به طور متواتر فرموده اند از همان روز اول بعثت جانشین ایشان از سوی خداوند مشخص و به ایشان ابلاغ شده است؛ کما اینکه این موضوع را صحابه و مسلمانان مکرر از زبان ایشان شنیده اند و علمای شیعه و اهل سنت در کتاب های شان این بیانات را آورده اند؛ اما این مهم باید به مسرور در میان مردم نشر پیدا می کرد تا آمادگی پذیرش آن ایجاد

مکتب

اهل انصاف نزدیک ترین افراد به امامان

آنکه به جای عدل، دین، نماز، روزه، حتی تقوا و ایمان را نمی آورند، چه آنکه همه اینها در پرتوی عدالت، مواسات و انصاف به وجود می آید؛ پس همانطور که گفته شد، این امور برای فرد و جامعه از اولین زینت هایی است که صالحان و تقواییشان به آن آراسته شده اند. ابن عثمان گفته است: «امیرالمؤمنین (ع) نزد یاران خود رفت و دید آنها درباره «مروت» گفت و گو می کنند، پرسید: از کتاب خدا در این باره چه می گویند؟ پرسیدند: در کجای قرآن آمده است؟ فرمود: آیه إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ. «عدل یعنی انصاف و احسان یعنی همانطور که می بینید، در اینجا امیرالمؤمنین (ع) معنای انصاف را برای عدل استفاده کردند؛ زیرا گاهی خودمان و هم نوعان مان به انصاف بیش از عدل نیاز مندیم. همچنین پیامبر (ص) به ابن مسعود می فرمایند: «ای پسر مسعود، بر تو باد به راستی و هیچ گاه از دهانت دروغی بیرون نیاید. مردم را از طرف خود انصاف ده، نیکی

درباره عدل و انصاف در شماره های قبل گفته شد. قرآن و اهل بیت (ع) به ما می آموزند اصلاح فرد و جامعه از بسط عدل شروع می شود. امام زمان (عج) پس از ظهور شان اصلاحات خویش را از عدالت گستری شروع می فرمایند. رسول خدا (ص) می فرمایند: «مهدی از فرزندان من است نام او نام من و کنیه او کنیه من است و او شبیه ترین انسان ها از نظر صورت و سیرت و چهره و اخلاق به من است. او غیبتی طولانی خواهد داشت و امت ها درباره او سرگردان خواهند شد، تا آنجا که از دین خویش برمی گردند و گمراه می شوند؛ آنگاه در آن شرایط است که آن حضرت به سان ستاره نورافشان به مردم روی می آورد و زمین را از عدالت و قسط لبریز می کند، همان گونه که از ظلم و بیداد لبریز شده است.» (اکمال الدین، ج ۱، ص ۲۸۶) این حدیث به صورت متواتر آمده است و در تمام آنها وقتی پیامبر (ص) می خواهند از فرزندان، حضرت حجت (عج) بگویند، بسط عدل و قسط را اولین و مهم ترین کارشان معرفی می فرمایند. جالب

انسان بناست در این دنیا به کمال برسد تا بهشتی شود. قرآن و اهل بیت (ع) این مسیر را روشن و دقیق به ما معرفی کرده اند. امام سجاده (ع) در صحیفه سجاده از خدای متعال درخواست مهمی دارد. ایشان می فرمایند: «بارالها! مرا به زیور صالحین بیاری و لباس متقین را بر من بپوشان.» (صحیفه سجاده، دعای ۲۰) جالب آنکه امام سجاده (ع) قبل از بیان این فراز، مقدماتی را ذکر می فرماید که پیش زمینه صالح و متقی شدن است سپس با این فراز مصادیق را به ما معرفی می کنند. ایشان اولین این اعمال را بسط عدل می دانند و توفیقش را از خداوند می خواهند و می فرمایند: «وَحَلِّیْ بِجِلْبَاءِ الصَّالِحِیْنَ، وَالْبِسْ بِلِيْزَةِ الْمُتَّقِیْنَ، فِی بَسْطِ الْعَدْلِ...».

سید مرتضی رضایی

کارشناس علوم اسلامی

کتاب

<div>۸</div> <div>پرونده</div>
شماره ۱۹۶۰   دوشنبه ۶ مرداد ۱۳۹۹
صداقت

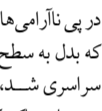
تحت تعقیب

ویژه پیگیری حقوقی و قضائی ترور فرمانده نیروی قدس سپاه

پیش درآمد

کیفر خواست

محمد حسن پور پژوهشگر حوزه بین‌الملل

در پی ناآرامی‌های اجتماعی ۲۰۱۹ در عراق که بدل به اعتراضات از افشاشات سراسری شد، پاره‌ای از توده‌های مخالف جریان حاکم که به نظر تحت‌الفاتت رسانه‌ای برخی دول غربی همسایه شرقی خود، ایران را مسئول حدوثٔ ناپسامی‌های افشارکسیخته خود می‌دانستند، طی اقدامی غیرقانونی به امکان دیپلماتیک متعلق به ایران در نجف و کربلا تعرض کردند. در ادامه این غلظه، حمله راکتی شور که به پایگاه نظامی آمریکا در نزدیکی شهر کرکوک عراق سپس بمباران مواضع و نیروهای حشدالشعبی در مرز سوریه از سوسی ارتش آمریکا، منجر به جراحت و شهادتٔ نئی چند از اعضای بسیج مردمی عراق شد. در روز تشییع شهدای این بمباران در بغداد، تعدادی از افراد منتسب به حشدالشعبی با حرکت به سمت مناطق حفاظت‌شده، سفارت آمریکا را به آتش کشیدند و با ورود به آن اقدام به تحنصن در منظور اخراج نظامیان آمریکایی حاضر در عراق کردند. در پی این رخداد، رئیس‌جمهور ایالات متحده آمریکا طی تئوتبی ضمن انتداب عمل غیرقانونی اخیرالذکر به ایران، این کشور را تهدید به پرداخت هزینه‌های گزاف تعرض به آمریکا کرد و پس از سه روز، در شانگاه سوم ژانویه ۲۰۲۰، کاروان حامل سراد سلیمانی و ابومهدی المهندس هدف حمله نظامی یگان پهپادی ارتش ایالات متحده آمریکا قرار گرفت که به شهادت همه اعضای آن کاروان منتهی شد. دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا دفاعی بعد ضمن نگارش تئوتبی مسئولیت و راهبری این اقدام نظامی را بر عهده گرفت؛ اقدامی که البته آمریکایی‌ها هرگز فکر نمی‌کنند به نقطه‌کانونی برای اخراج سربازان ایالات متحده از منطقه غرب آسیا تبدیل شود. پس از انتشار خبر شهادت حاج‌مستقیم سلیمانی، در گرمی‌داشت‌یادبودیروزحاج‌قلم از بغداد تا تهران، از کرمان تا کابل، از دوشنبه تا پهنی، از غزه تا بیروت، و از اسلاوآباد تا قلب ایالات متحده و قاره اروپا، میلیون‌ها انسان آزاده در محکومیت این ترور کرد مهم آماندند اقدام تروروستی یورودگاه بغداد، اگرچه جزوگرتین سردار جنگ با داعش و تروروست‌ها در منطقه را از سا گرفت، اما سرعت‌آفل اهمیت‌تروری آمریکا را دوجشنان کرد. خون شهدای مقاومت بیداری عمومی را نه تنها در سطح ملت‌ها به وجود آورده، بلکه دولت‌ها را نیز به خود آورده است؛ چنانکه مجلس عراق قانون اخراج آمریکایی‌ها را تصویب رساند؛ اما نباید به این تحول تروروستی و خلاف قوانین و اصول، به صورت جدی و در مراجع قضائی داخلی و بین‌المللی پیگیری شود؛ ازاین‌رو جمهوری اسلامی ایران اقداماتی ویژه را آغاز کرد که ابعاد و فرایند آن را در مرکز حقوق‌دانشکه علوم اجتماعی دانشگاه امام حسین (ع) با همکاری ویژه آقای سید سیوانی زاده برسی کردیم که دراین پرده‌نیش روی شمامست.

دادگاه مشترک
اساسا تشکیل دادگاه‌های خاص باصلاحیت‌رسیدگی به جرائمی خاص در یک بازه زمانی مشخص، الزام تأسیس خود را به موجب قطعنامه شورای امنیت سازمان ملل دریافت می‌کند؛ برای نمونه دادگاه‌هایی نظیر محکمه بوگسلاوی سابق موسوم به ICTY و نیز دادگاه ویژه لیبان بر اساس قطعنامه شورای امنیت تأسیس شدند. حال در فرض ما نحن فیه و در صورت پیگیری‌های قضائی ایران و عراق در سازمان ملل، امکان صدور چنین قطعنامه‌ای برای تأسیس دیوان رسیدگی مشترک اگرچه به علت امکان وتوی آمریکا صعب است، اما دور از ذهن و غیر ممکن نیست. در فرض دوم، چنانچه شورای امنیت از صدور قطعنامه تأسیس اجتناب ورزد، دو دولت می‌توانند بر اساس تراضی خود و بستنی بر تنفیذ صلاحیت‌های قضائی فرزند، مبادرت به تأسیس دیوان مشترک کنند؛ برای نمونه دیوان داوروی ایران و آمریکا به موجب تراضی طرفین و با میانجی‌گری دولت الجزایر به منظور حل و تروروسم سافقتکننده مصونیت اموال دولت‌هاست،

صورت، امنیت حقوقی به شکل جدی به خطر خواهد افتاد.
تجاوز به خاک عراق
وقف موقتانه موجودی میان دول عراق و آمریکا، در واقع تمام یا اکثر دولت‌ها را با خود داشته باشد، ارانه نشده است. بر این اساس انتساب عنوان تروروسم به دولت‌ها و اشخاص، بیش از آنکه موجد منبای حقوقی باشد، دارای محملی سیاسی است. با این وجود، در رویه قضائی بین‌المللی، معاهدات بین‌المللی، اسناد سازمان‌های بین‌المللی نظیر قطعنامه‌های سازمان ملل متحد و نیز دکترین، تعاریفی از تروروسم ارانه شده است که به منظور انطباق با فرض پیش‌رو به برخی از آن تعاریف اشاره می‌کنیم. بر اساس تعریف کنوانسیون بین‌المللی منع تأمین مالی تروروسیسم، تروروسم به وضعیتی اطلاق می‌شود که در خلال آن، هر فرد به هر وسیله‌ای، اعم از مستقیم یا غیرمستقیم مبادرت به عملی به منظور ایجاد مرگ یا جراحت جدی جسمانی به غیر نظامیان یا هر شخص دیگری که در شرایط دگرگونی مسلحانه نباشند، کند و این عمل به منظور ارباع یک جمعیت یا وادار کردن یک دولت یا سازمان بین‌المللی برای انجام یا خودداری از انجام هرگونه عملی است.

آن‌چنان که ملحوظ واقع شد، عناصر مشترکی در ارانه تعاریف از پدیدار تروروسیسم در رویه بین‌المللی وجود دارد و در مراجع قضائی قابل انطباق بر جرم ارتكایی ایالات متحده آمریکا در ترورو شهید سلیمانی و همراهان است؛ اما این نکته هرگز نباید مغفول واقع شود که انتساب جرم تروروسیسم به شخص یا دولتی، اتهام کیستی و این ادعا باید در یک محکمه عادل و طی دادروسی عادلانه به اثبات برسد؛ در غیر این

اقدام به مصادره اموال ایران می‌کند و در دیگر موارد با در دستن حکم محاکم داخلی و با کشف مالی از ایران در اقصی نقاط دنیا، در صدد اجرای حکم قضائی خود در کشورهای قری‌برمی‌آید.

با توجه به اصلاحات قانون مجازات اسلامی و آیین دادرسی کیفری و پذیرش صلاحیت جهانی در رسیدگی به جرائم بین‌المللی، با توجه به اینکه کشور متبوع قربانی، ایران است، از این‌رو مجال طرح دعوا در محاکم داخلی وجود دارد و ایران نیز از این ظرفیت موضوعی برخوردار است. رسالت دیوان رسیدگی به محاکم ایرانی در پرونده ترور سردار سلیمانی و صدور رای التزام به جبران خسارات مادی و معنوی از سوی مجرمان، امکان اجرای حکم در سنایر کشورهای نیز متصور است. دولت آمریکا دقیقاً از چنین ظرفیتی علیه ایران بهره‌ها می‌برد. ابتدائاً بر اساس ادعاهای مرجمان، امکان اجرای حکم در سنایر کشورهای نیز متصور است. دولت آمریکا دقیقاً از چنین ظرفیتی علیه ایران بهره‌ها می‌برد. ابتدائاً بر اساس ادعاهای مرجمان، امکان اجرای حکم در سنایر کشورهای نیز متصور است؛ چراکه ایران به‌عنوان کشور متبوع از طرفی دیگر، جمهوری اسلامی ایران می‌تواند از ظرفیت مجمع عمومی سازمان ملل متحد به منظور ایجاد اجماع بین‌المللی علیه اقدامات سبعمانه آمریکا به عنوان مجرم، طرف اساننامه دیوان نیستند؛ البته دو حالت استثنای ملحوظ است؛ اول اینکه، دول غیر طرف اقدامات تروروستی می‌کند، سپس با استناد به اینکه جرم دیوان را در قضیه‌ای خاص پذیرند، اما چنین صلاحیتی

با کشته شدن یک فرد نیز حادث شود؛ ازاین‌وست که ترور «وین‌جریری» نخست‌وزیر لیبان و نیز کشتار وواندا ویوگسلاوی سابق، جدا از کمیت قربانی، جنایت علیه بشریت تلقی می‌شوند. بر این اساس پرواضح است که اقدام دولت آمریکا در ترور سردار سلیمانی وهمراهان وفق عناصر تعریف، مشمول جرم جنایت علیه بشریت تلقی می‌شود.

اعدام فراقضائی

هر گونه مجازاتی منوط به جرم‌نگاری عمل یا ترک فعل است و اثبات ارتکاب جرم مستوجب اعدام، منوط به تأیید در یک دادروسی عادلانه است. هر گونه حذف فیزیکی که خارج از این چارچوب بکنجد، اعدام فراقضائی اطلاق می‌شود. دولت‌ها نه تنها در قبال شهروندان خود ملزم به رعایت تعهدات حقوق بشری هستند، بلکه نسبت به شهروندان و اتباع دیگر کشورها نیز متعهد به اجرا و عدم نقض تعهد هستند. در مسئله پیش‌رو می‌توان دولت ترامپ را به سبب نقض فاحش حقوق بشر از طرفی، و عدم التزام به اجرای تعهدات فراسرزمنی مقررات حقوق بشری دولتی میزان، آنگاه که متحمل توسل به زور باشد و بر خلاف مقررات توافق‌نامه حضور در قلمروی دولت، مهمان، مصداق بارز عمل تجاوز شناخته خواهد شد.

استناد به کنوانسیون ۱۹۷۳

وقف بند ۱ از ماده ۱ کنوانسیون ۱۹۷۳، رئیس‌کشور یا هر یک از اعضای گروهی که حسب قوانین اساسی کشور مربوطه وظایف رئیس‌کشور را اعمال می‌کنند، همچنین وقف بند الف ماده ۲، قتل، ربودن یا نوعی دیگر حمله علیه شخص مورد حمایت بین‌المللی، در

شکایات را به کجا باید ببریم؟

ضد تروروستی صورت پذیرد. اتخاذ چنین رویکردی در دیگر سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای، و ویژه سازمان همکاری اسلامی و نیز جنبش عدم تعهد متصور است.

پاره‌ای از پیشنهادها:

– پیگیری حقوقی و قضائی ترور شهید سلیمانی در محاکم داخلی و اخذ رای؛
– تلاش برای اجرای رای در کشورهای دیگر؛
– متقاعد کردن دولت عراق برای پذیرش موردی صلاحیت دیوان کیفری بین‌المللی در ترور شهید سلیمانی؛
– ارجاع دعوا به دیوان بین‌المللی دادگستری با استناد در چنین ظرفیت کنوانسیون ۱۹۷۳؛
– متقاعد کردن دولت عراق برای ارجاع موضوع به شورای امنیت سازمان ملل متحد؛
– تأسیس دادگاه مشترک بین ایران و عراق به منظور پیگیری قضائی ترور شهید سلیمانی و همراهان.

دادگاهی که در عراق برای رسیدگی کیفری نسبت به جرائم ارتكایی صدام حسین و عناصر حزب بعث تأسیس شده بود، صرفاً صالح به رسیدگی نسبت به جرائم ارتكایی در بازه زمانی ۱۹۶۳ تا ۲۰۰۳ بود که امکان هرگونه اعلام صلاحیتی نسبت به جرم ترور شهید سلیمانی در محکمه فوق، سالبه به انتفاع موضوع است. در فرض ما نحن فیه که جرم‌نگاری اقدام صورت‌پذیرفته در شهادت شهید سلیمانی و سایر همراهان متصور است، بر اساس حقوق بین‌الملل در ارتباط با ایالات متحده آمریکا در فرض اقدام جنایت‌کارانه گروهی، هر کدام از اعضای سازمان بدون در نظر گرفتن رتبه و جایگاه و به سبب اتحاد هدف در نیل به نتیجه واحد، منفردا مسئول جرم ارتكاب‌یافته شناخته می‌شوند. در چنین حالتی، می‌توان هر کدام از عناصر حاکمیتی ذی مدخل آمریکایی در این جنایت را منفردا مسئول دانست. همچنین فرمانده عملیات منتهی به فعل مجرمانه بین‌المللی، به سبب عدم اجتناب از تحقق جرم از سوی قوت تحت امر، مسئول جرم ارتكابی تلقی می‌شود. دکترین حقوق مسبق به رویه قضائی بین‌المللی است و در بسیاری از محاکم بین‌المللی به آن استناد شده است. طبق قانون اساسی آمریکا، مقام ریاست‌جمهوری، فرمانده عالی قوات نظامی این کشور تلقی می‌شود. بر این اساس می‌توان در فرض حل مسائل شکلی، نظیر مصونیت کیفری مقامات حاکمیتی از جمله رئیس‌جمهور، دونالد ترامپ را مستنول جرم ارتكایی در ترور شهید سلیمانی و یارانش ملحوظ دانست. در باب مسئولیت دولت

عراق نیز در درجه اول باید به تعهد این کشور دست کم در تأمین حقوق اتباع بیگانه در خاک خود اشاره کرد. در فرض مسنله، شهید سلیمانی با دعوت رسمی دولت عراق و در جایگاه رکن حاکمیت ایران وارد خاک عراق شده بود؛ بنابراین به عنوان فرستاده دولت جمهوری اسلامی ایران از بالاترین سطح نظامات مصونیتی و حفاظتی برخوردار بود که تأمینش در درجه نخست متوجه دولت عراق است. بر این اساس هر تابعی از حقوق بین‌الملل متعهد به به‌کارگیری اقدامات لازم به منظور اجتناب از اضرار در غیر در خاک خود یا با منشا قلمروی سرزمنی خود است. بر این اساس دولت عراق به قصور در حفظ جان سردار سلیمانی مسنول شناخته می‌شود. با توجه به ماهیت بین‌المللی جرائم ارتكایی در ترور شهید سلیمانی و رجوع به قوانین داخلی دولت عراق، شرایط امکان طرح دعوا در محاکم داخلی این کشور به شرح ذیل است:

با توجه به اینکه نظام قضائی عراق جرائم بین‌المللی حادث‌شده در قلمروی خود را دخیل در قواعد داخلی نکرده و آنها را جرم‌نگاری نکرده است، علمی‌الظاهر محاکم عراق صلاحیت ورود به دعوی ناشی از جرائم بین‌المللی را ندارند. این واقعیت که عراق جرائم بین‌المللی را در چارچوب صلاحیت سرزمنی خود جرم‌نگاری نکرده، محاکم ملی را با موانع جدسی در تعقیب چنین جرائمی مواجه کرده است. در فقدان گزینه‌های عملی برای دادروسی جرائم بین‌المللی در عراق، عمده تعقیبات قضائی هم‌اکنون ذیل قانون ضد

رهبر معظم انقلاب اسلامی سه‌شنبه ۳۱ تیر ۱۳۹۹، در دیدار با آقای «مصطفی الکاظمی» نخست‌وزیر عراق، روابط ایران و عراق را به پشتوانه اشتراکات فراوان تاریخی، مذهبی، فرهنگی و عادات و سنن، به معنی واقعی کلمه، برادرانه خواندند و جنایت ارتکاب‌در ترور «سردار سلیمانی» و «ابومهدی المهندس» را نمونه‌ای از نتیجه حضور نامنمی‌ساز آمریکایی‌ها در عراق و منطقه پرشمردند و درباره ضرورت اخراج آنها از عراق خطاب به نخست‌وزیر این کشور تأکید کردند: «آنها مهمان شما را در خانه شما کشتند و صریحاً به این جنایت اعتراف کردند که این موضوع کوچکی نیست. جمهوری اسلامی ایران هرگز این موضوع را فراموش نخواهد کرد و قطعاً ضربه متقابل را به آمریکایی‌ها خواهد زد.» اما اینکه ضربه متقابل چه می‌تواند باشد و چگونه ایران آن را عملی خواهد کرد، اگرچه موضوع مهمی است و نیاز به واکاوی دقیق و باورپذیر دارد، اما مهم‌تر از آن، اقتدار، قدرت و جسارت مواجهه و مقابله جمهوری اسلامی ایران با کشوری است که به ادعای خود و بسیاری از کشورهای جهان، ابرقدرت و یک‌بزن دنیاست و نباید خیلی سر به سرش گذاشت و هر کاری می‌کند معترض شد، اما تفکر انقلاب امام تحول این رده‌سور ذهنی را زود و طرحی نو در انداخت تا ملت‌ها با کسب استقلال و آزادی واقعی، از زور یوغ هرچه استعمارگر و مستکبر هست، خودشان را نجات دهند. اینکه مقامات انقلاب و جمهوری اسلامی از امام(ره) تا رهبری، رؤسای جمهوری و فرماندهان عالی نظامی، هر کدام با زبان و به فرافخورشان و شخصیت حقوقی‌شان همواره تکرار کرده‌اند: آمریکا هیچ خطئی نمی‌تواند بکند، یعنی این موضوع فراتر از یک باور انتزاعی و اعتقاد قلبی ایرانی‌ها قد کشیده است و به سبب قدرت‌نمایی‌های عینی و رویکردهای مقابله‌ای انتظامی قابل رؤیت در عملیات‌های میدانی، ظرفیت و پتانسیل مبدل شدن به الگوی عملی و قابل تکرار برای نحوه مواجهه با آمریکا در دنیا را پیدا کرده است. به نظر می‌رسد آمریکایی‌ها بیشتر از هر چیزی از استقرار مستحکم این گفتمان مقاومت در اذهان و افکار ملت‌ها به تأسی از انقلاب، عصبانی هستند و نیروهای شوران‌دور از وطن، چون پید بر خود می‌لرزند و کابوس قایدهای تئوروی مجاهدان انقلابی و مقاومت هجوم برنده به نواهای هوایمبار گران‌قیمت آمریکا را در خواب‌های هر شب خود می‌بینند. دفتر دستگیری ملوانان دریایی، شکارپهباد متجاوز آمریکایی به مرزهای دریایی و حریم هوایی جمهوری اسلامی و موشک‌باران پایگاه استراتژیک عین‌الاسد به دلیل خطای راهبردی ترامپ در صدور دستور ترور سردار سلیمانی و همراهانش که آخرین مواجهه ما با آنها بوده است، نگاه تیرش چشم همگان گشوده است. نگاه انقلاب و منت‌های قدرت کلبیدی جمهوری اسلامی، امروز در حال تولید و تکثیر هستند و همه منطقه غرب آسیا، بلکه همه جهان را برای نیروهای داخله‌گر و متجاوز آمریکایی نامن کرده‌اند. ایستادگی کشورهای همانند عراق، سوریه، یمن و ونزوئلا در برابر انتلاف‌هایی که به گویای آمریکا محور آنها بوده است، به اذعان رهبران و مردم این کشورها به تأسی از روحیه انقلابی راهبردی قیام ایران اسلامی و به‌منصه ظهور رسیده است. آری «ضربه متقابل» کابوس مقامات سیاسی و نظامی آمریکا شده است؛ چرا که اعجاز الگوی انقلاب و مقاومت اسلامی ضدصنوبریت و ضد آمریکایی را بسیار در منطقه دیده‌اند و در چالشش جدی و دائمی برای تصمیم‌گیری نحوه مقابله و مواجهه با قدرت جهانی انقلاب و مقاومت، و به محوریت ایران اسلامی خلاق در زمینه طراحی بازی‌های راهبردی قرار دارند؛ البته این موضوع به معنای این نیست که ایران تقاصی خون‌سید شهدای مقاومت و همراهانش را روی زمین از آمریکایی‌ها نخواهد گرفت. حق ضریب متقابل هم در حوزه پیگیری‌های حقوقی و هم در عرصه‌های میدانی برای جمهوری اسلامی و کلیه نیروهای مقاومت در سطح جهان ملحوظ است و به‌وشش حیا و واقفیت به آن می‌تواند رخ دهد. اخراج نیروهای تروروست و اشغالگر آمریکایی از عراق، سپس از منطقه، نقطه‌شروع کابوس ضریب متقابل و کوبنده خواهد بود.

متهمان چه کسانی هستند؟

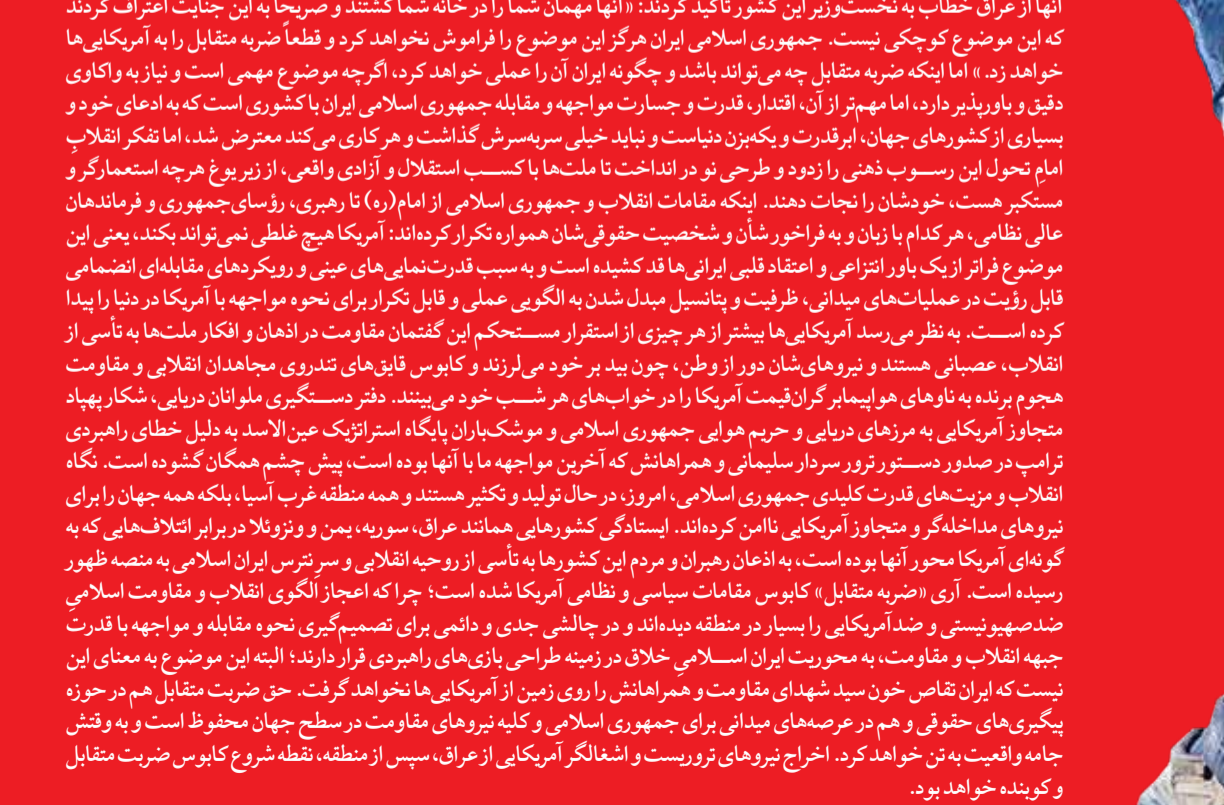
تروروسیسم، موسوم به ۱۳ نوامبر سال ۲۰۰۵ انجام می‌شود. این قانون سا ارانه تعریف موسعی از تروروسیسم، این جرم را در افعال خشونت‌آمیزی که به منظور ارعاب یا اجبار دولت برای انجام‌فعل یا ترک فعلی صورت می‌پذرد، تعریف می‌کند. بسیاری از تروروستی‌های بازداشت‌شده، از سوی دادگاه عراقی نیستند و متجاوز از صد نفر از یلاد اروپایی قانون ضد تروروسیسم ۲۰۰۵ محاکمه می‌شوند. نکته حائز اهمیت این است که تروروست‌ها صرفاً اتباع عراقی نیستند و متجاوز از صد نفر از یلاد اروپایی در میان آنها دیده می‌شود؛ فلذا رویه قضائی برای رسیدگی بر جرائم بین‌المللی ممکن‌الحصول است. که دخیل در صلاحیت عام نسبت به جرائم شکلی اخیرالذکر است.

در زمینه محاکمه نظامیان و مأموران آمریکایی، یک رژیم حقوقی خاص به موجب مواظقتنامه‌های متعده بین دول ایالات متحده آمریکا و جمهوری عراق جاری شده است که بر اساس آن امکان استماع دعوی دولت علیه دولت آمریکا به سبب ارتکاب جرائم از سوسی قوات آن کشور سلب شده است. در حال حاضر وفق اطلاعات منتشره، دادگاهی که دخیل با صلاحیت رسیدگی به جرائم تروروستی، تحقیقات قضائی در زمینه ترور شهید سلیمانی را آغاز کرده است، بر این اساس و جدا از ظرفیت دعوا در محکمه، اعم از دولت ایران یا فرمانه قربانیان، دادستان کل عراق می‌تواند با صدور فرمان دستورهای لازم برای شروع پیگیری‌هایی قضائی در این مسله را آغاز کند.

کابوس ضربه متقابل

فتح‌الله بریشانی

کارشناسی سیاسی

تقویم انقلاب

عاقبت اولین رئیس جمهور ایران

سید مهدی حسینی
مورخ و پژوهشگر

تقویم تاریخی انقلاب اسلامی ایران در روز ۶ مرداد ۱۳۶۰، حادثه‌ای را ثبت کرده که یاد و خاطره آن هنوز هم اعجاب‌انگیز و عبرت‌آموز است و آن فرار «بنی‌صدر» اولین رئیس جمهور ایران بود. منافقین پس از انفجار حزب جمهوری اسلامی در ۷ تیرماه ۱۳۶۰، تا روز ۶ مرداد از ترس و وحشت در خفا به سر بردند و اصلاً خودشان را بین مردم ظاهر نکردند؛ اما مشاهده کردند دستگاه‌های اداری کشور با پشتوانه مردم با قوت و قدرت و با مدیریت شورای موقت ریاست جمهوری، اداره امور کشور را در دست دارند، همچنین حضور فعال مردم در دومین دوره انتخابات ریاست جمهوری را که در ۲ مرداد ۱۳۶۰ با امنیت کامل برگزار شد، ملاحظه کردند و با اطلاع از این موضوع که مردم دومین رئیس جمهور را با رأی بالاتر از رئیس جمهور اول انتخاب کردند، به این نتیجه رسیدند که هیچ محبوبیتی میان مردم ندارند و باید به خارج از ایران پناه ببرند و دنبال راه فرار بودند؛ در نتیجه مفتضحانه تغییر چهره دادند و با لباس مبدل زنانه از ایران گریختند، به فرانسه پناه بردند و مشغول وطنه شدند که البته پس از ۳۹ سال هنوز راه به جایی نبرده‌اند. در این شماره به چند خصوصیت بنی‌صدر که او را به چنین سرنوشتی دچار کرده به اختصار اشاره می‌شود:

۱- خودبزرگ‌بینی از جمله خصیصه‌های بنی‌صدر بود؛ او وقتی به پست ریاست جمهوری دست یافت، در سسخترانی هایش مرتب بر «من» تکیه داشت؛ مثلاً می‌گفت: کودتا علیه من، توطنه علیه من، تقویت من، شعار و احساسات به نفع من، تخصص من؛ بنابراین غرور و خودخواهی با ترجیع‌بند «من» جوهر کلام سخنان او شده بود.

۲- فریبکاری در رفتار خودش و همراهانش همواره نمایان بود؛ او و افراد همراهش برخی از روشنفکران و از اروپا برگشته‌های مقید به آداب و رسوم حزبی و لیبرالی و پوشش اروپایی بودند. حرکت آنها عمدتاً مشابه حرکت فراماسون‌ها و نمایندگان و مدیران کل دوران رژیم شاه بود.

۳- وابستگی به خارج و نگاه به بیرون از خصوصیات دیگر او بود. او هیچ‌گاه نگاهی به ظرفیت‌های درونی جامعه ایران نداشت و از آنجا که در تلاش بود همه مشکلاتش را از طریق روابط خارجی حل و فصل کند، مرتب دنبال رایزنی با عناصر و عوامل دولت‌های خارجی، به ویژه کشورهای اروپایی بود. در این زمینه اسناد بسیاری از لانه جاسوسی آمریکا منتشر شد.

۴- بنی‌صدر در داخل کشور هم نگاهش به گروهک‌های سازمان‌یافته بود تا امور را به آنها واگذار کند؛ در این زمینه نیز اسناد زیادی از خانه‌های تیمی گروهک‌ها به دست آمد که بنابر آنها، او به برنامه‌ریزی و جلسات مستمر با گروهک‌ها مبادرت ورزیده بود؛ نمونه بارز آن مسلح کردن گروهک‌های محارب تروریستی، مانند منافقین بود که آشکار شد.

۵- خیانت به مردم از دیگر شاخصه‌های وی بود؛ اولین و بارزترین آن، خیانت او به رأی مردم بود، رأیی که از طریق فریبکاری به دست آورد. او به جای خدمت به مردم، علیه منافع و مصالح مردم اقدام کرد؛ نمونه بارز آن تجاوز ارتش رژیم بعث عراق بود که دشمن متجاوز تا عمق ۹۰ کیلومتری خاک ایران ورود پیدا کرد.

عمل به شریعت

تلاش‌های حضرت امام(ره) برای نهادینه‌سازی اسلام

بدون توجه به ادله معارض و بررسی همه‌جانبه معارف بلندپایه و عمیق اسلامی را نمی‌توان به دست آورد و من انتظار دارم محیط مجلس خبرگان از چنین رویه‌ای به دور باشد.»
حضرت امام(ره) تأکیدات مشابهی را خطاب به نمایندگان مجلس نیز دارند و از آنان می‌خواهند بر اسلامیت نظام تأکید ورزند. در بخشی از پیام امام(ره) به مناسبت افتتاح اولین دوره مجلس شورای اسلامی آمده است: «لازم است طرح‌هایی که در مجلس می‌گذرد مخالف با احکام مقدسه اسلام نباشد و با کمال قدرت، با پیشنهادهایی مخالف با شرع مقدس که ممکن است از روی ناگامی و غفلت طرح شود شدیداً مخالفت نمایید، و از قلم‌های مسوم و گفتار منحرفین هر اسی نداشته باشید و سطخ خالق را برای رضای مخلوق تحصیل نکنید و خداوند قاهر و قادر را حاضر و ناظر بدانید.»
امام(ره) در قبال اسلامی کردن کشور با هیچ گروه سیاسی تعارف نداشتند و حاضر نبودند بر سر آن معامله کنند. همین ایستادگی بر سر اهداف انقلاب اسلامی را می‌توان یکی از مهم‌ترین عوامل دشمنی گروه‌های تقاطعی و وابسته به بیگانه دانست که خواهان تمایل انقلاب به مکاتب شرقی و غربی بودند و در نهایت در برابر انقلاب و ملت ایستادند و خشونت و ترور و گلوله را برگزیدند و به بیگانگان پناه بردند.

کاری، شما را بیابند و تعیین بکنند؟! ملت تعیین کرده، شما چه می‌گویید؟»
در مسئله قانون‌گذاری نیز دغدغه‌های حضرت امام(ره) نسبت به النقاط همچنان باقی است. امام(ره) خواهان آن هستند که قوانین برآمده از اسلام ناب محمدی(ص) در کشور برقرار شود؛ چرا که چنین قوانین حقیقی و اثرگذاری است که راه سعادت جامعه اسلامی را تضمین خواهد کرد. به همین سبب است که با صراحت اعلام می‌دارند: «من با کمال تأکید توصیه می‌کنم که اگر بعضی از وکلای مجلس تمایل به مکاتب غرب یا شرق داشته یا تحت تأثیر افکار انحرافی باشند، تمایل خودشان را در قانون اساسی جمهوری اسلامی دخالت ندهند و مسیر انحرافی خود را از این قانون جدا کنند؛ زیرا صلاح و سعادت ملت ما در دوری از چنین مکتب‌هایی است که در محیط خودشان هم عقب‌زده شده و رو به شکست و زوال است. از گفته‌ها و نوشته‌های بعضی از جناح‌ها به دست می‌آید افرادی که صلاحیت تشخیص احکام و معارف اسلامی را ندارند، تحت تأثیر مکتب‌های انحرافی، آیات قرآن کریم و متون احادیث را به میل خود تفسیر کرده و با آن مکتب‌ها تطبیق می‌نمایند و توجه ندارند که مدار کفقه اسلامی بر اساسی مبتنی است که محتاج به درس و بحث و تحقیق طولانی است و با آن استدلال‌های مضحک و سطحی،

باشد، تخلف از جمهوری و آرای اکثریت قریب به اتفاق ملت است. بر این اساس هر رأی یا طرحی که از طرف یک یا چند نماینده به مجلس داده شود که مخالف اسلام باشد، مردود و مخالف مسیر ملت و جمهوری اسلامی است و اصولاً نمایندگانی که بر این اساس انتخاب شده باشند، وکالت آنان محدود به جمهوری اسلامی است و اظهار و رسیدگی به پیشنهادها و مخالف اسلام یا مخالف نظام جمهوری، خروج از وکالت آنهاست.»

حضرت امام(ره) در آن پیام خطاب به علمای اسلام حاضر در مجلس تأکید دارند اگر ماده‌ای از پیش‌نویس قانون اساسی یا پیشنهادها وارد را مخالف با اسلام دیدند، لازم است با صراحت اعلام‌دارند و از جنجال‌روزنامه‌ها و نویسندگان غرب‌زده نهراسند، که اینان خود را شکست‌خورده می‌بینند و از مناقشات و خرده‌گیری‌ها دست بردار نیستند

حضرت امام(ره) در مقابله با منتقدان و مخالفان عملکرد نمایندگان مجلس خبرگان قانون اساسی در تصویب قوانین اسلامی می‌فرمایند: «وقتی ما جمهوری اسلامی می‌خواهیم، مردم می‌فهمند کی را باید برای تشخیص احکام اسلام توی مجلس ببرند. شما می‌خواهید که مردم بیابند شما را تعیین کنند که اعتقاد به اسلام ندارند یا اگر دارید، یک اسلام خشکی که اصلش کار نداشته باشد به هیچ

حافظه

استعمارگری هلندی‌ها در سورینام

صلح بردا

تسخیر سورینام را باید در طرح کلی‌تر، تلاش هلندی‌ها برای حضنور در آمریکای جنوبی و به ویژه سرزمین برزیل دانست. یهودیان هلندی از سال ۱۶۴۴ در سورینام اقامت گزیده و امتیازات خاصی نیز به دست آورده بودند. موقعیت ممتاز یهودیان در زمان حاکمیت هلندی‌ها هم که در سال ۱۶۶۷ بر سورینام مسلط شدند، ادامه یافت. در اواخر سده ۱۷ میلادی، نسبت جمعیت یهودیان به دیگر ساکنان این مستعمره، یک به سه بود و در سال ۱۷۳۰، آنها از مجموع ۳۴۴ مزرعه کشت نیشکر، صاحب ۱۵۵ مزرعه بودند. هلندی‌ها در سورینام، سیستم کارگری-برده‌ای داشتند که اکثر این برده‌ها از نژاد آفریقایی بودند.
با این برده‌ها بدرفتاری زیادی می‌شد که موجب شد، تعداد زیادی از آنها به جنگل فرار کنند. این برده‌ها اغلب برمی‌گشتند و به مزارع حمله می‌کردند. نظام کارگری-برده‌ای در سال ۱۸۶۳، برانداخته شد تا هلند آخرین کشور اروپایی باشد که این سیستم را به کار گرفته است؛ هرچند برده‌ها تا سال ۱۸۷۳ آزاد نشده بودند. پس از آن، کارگران از کشور اندونزی برای کار به این کشور می‌آمدند. در سال ۱۹۵۴، سورینام صاحب دولت شد؛ هرچند امور دفاعی و روابط خارجی آن در کنترل هلند بود. در سال ۱۹۷۳، دولت محلی شروع به مذاکره با دولت هلند درباره استقلال کرد و در تاریخ ۲۵ نوامبر ۱۹۷۵، به استقلال رسید.

دهلیز

نقش سوداگران و زرسالاران یهود در غارت جهان

تسلسل حافظه تاریخی

تکاپوهای مستعمراتی بودند؛
۳- این الیگارش‌های دارای ساختاری دودمانی است. به عبارت دیگر، شبکه بفرنج و گسترده‌ای از مناسبات خویشاوندی، آن را به هم پیوسته است و از این زاویه منظره یک قبیله بزرگ جهانی را جلوه‌گر می‌سازد. بسیاری از عناصر ساختاری در نظام‌های اجتماعی مبتنی بر خویشاوندی را که تصور می‌رود مختص جوامع سنتی قبیله‌ای است در این الیگارش‌های می‌توان یافت؛ مانند همبستگی جمعی، حمایت‌گری، درون همسری و تداوم حافظه تاریخی؛
۴- این ساختار دودمانی بر بنیاد کارکردهای مشترک اقتصادی شکل گرفته و امروزه اعضای آن در رأس مجموعه‌های عظیم از کمپانی‌ها و مؤسسات اقتصادی حضور دارند. این مجموعه سخت به هم پیوسته است تا بدانجا که با پیگیری پیوندهای خویشاوندی و اقتصادی اعضای برخی خاندان‌های نامدار و دارای پیشینه تاریخی معین یا باردگیری مشاغل اعضای هیئت مدیره برخی مؤسسات و کمپانی‌های عظیم و شناخته شده، به‌سان زنجیرهای بهم‌بافته می‌توان به شبکه‌ای از مؤسسات و کمپانی‌های مرتبط و خویشاوند دست یافت؛
۵- اعضای این مجموعه حاملان و مدافعان اصلی میراث و سنن سیاسی و فرهنگی پیشینیان خودند. این پدیده‌ای است که آن را تسلسل حافظه تاریخی در الیگارش‌های زرسالار معاصر نامیده‌ام.»

فرابند توزیع ثروت در جهان پس از تحولات رنسانس و آغاز استعمارگری اروپاییان، داستان مبهم و پیچیده‌ای است که شناخت آن می‌تواند ساختار نظام بین‌الملل در دنیای امروز را نیز شرح دهد. در این میان نقش الیگارش‌های یهود نقش ممتازی است که البته ابعاد آن در حال‌های از ابهام فرورفته است و شناخت آن بس دشوار نشان می‌دهد. دکتر «عبدالله شهپازی» در «زرسالاران یهودی و پارسی، استعمار بریتانیا و ایران» جمع آمده، تلاش کرده است در این زمینه روشنگری‌هایی انجام دهد. شهپازی با تمرکز سهامداران کمپانی هند شرقی این پرسش را مطرح می‌کند که «تقدیرنگی انباشته و افسانه‌ای کمپانی هند شرقی بریتانیا پس از انحلال رسمی آن در سال ۱۸۵۷ میلادی چه شد، کانون‌های گرداننده این مجتمع عظیم جهانی در نیمه دوم سده نوزدهم و سده بیستم چه سرنوشتی یافتند، و بازماندگان و وارثین آنان در جهان امروزین چه می‌کنند؟» پاسخ پژوهشگر پس از تحقیقات تاریخی انجام شده به این شرح است:
«۱- در دنیای معاصر شبکه‌ای گسترده و هم‌بسته از خاندان‌های زرسالار حضور دارد و به سان یک الیگارش‌های جهان وطن عمل می‌کند؛
۲- این الیگارش‌های ادامه و وارث مستقیم و غیرمستقیم همان خاندان‌هایی است که طی سده‌های شانزدهم تا نوزدهم میلادی عاملین اصلی غارت‌گری‌های ماوراءبحار و

نگاهی به اظهارات «علیرضا علوی تبار»
در باره تجدیدنظر اصلاحات در نمایندگی طبقه متوسط

تغییر جهت!

مصطفی قربانی

کارشناس سیاسی

جریان اصلاحات از ابتدای تولدش در دهه ۱۳۷۰، تلاش کرده است خاستگاه، تکیه‌گاه و جهت‌گیری طبقاتی خود را معطوف به طبقه متوسط جامعه تعریف کند. در واقع، نخبگان و تئوریسین‌های این جریان بر این باور بودند که سیاست‌های معطوف به تعدیل ساختاری و رشد اقتصادی در دولت مرحوم هاشمی‌رفسنجانی به قدر کافی توانسته است ساخت طبقاتی جامعه را تغییر دهد؛ البته این تغییر سبب شکل‌گیری طبقه متوسط جدیدی شده که اگرچه از رفاه نسبی برخوردار است، اما تقاضای مشارکت سیاسی آن چندان مورد توجه قرار نگرفته است؛ از این رو تلاش کردند با شعار «توسعه سیاسی» به این تقاضا پاسخ دهند.

اصلاحات و طبقه متوسط نوظهور

در چارچوب عطف توجه اصلاحات به طبقه متوسط، افرادی چون سعید حجاریان، با تأثیرپذیری از دیدگاه‌های کسانی چون سیمور مارتین لیپست، ساموئل هانتینگتون، جیمز کلمن، حسین بشیریه و... تصور می‌کردند در این شرایط، نظام گرفتار بحران مشروعیت است و برای رهایی از این بحران، چاره‌ای جز گذار به دموکراسی ندارد تا از این طریق به خواسته مشارکت سیاسی طبقه متوسط نوظهور پاسخ دهد؛ بنابراین، اصلاحات تلاش کرد تکیه‌گاه و جهت‌گیری طبقاتی خود را معطوف به طبقه متوسط تعریف کند. آنچه در دولت آقای خاتمی شاهد آن بودیم، توجه اصلاح‌طلبان به خواسته‌های طبقه متوسط، البته نه همه اجزا و ارکان طبقه متوسط، بلکه فقط بخش نوگرای آن بود؛ به این معنا که اصلاح‌طلبان غافل از اینکه طبقه متوسط طبقاتی‌بندی‌هایی دارد و فقط مطالبات سیاسی-روشنفکری و معطوف به تغییر ندارد، بلکه مطالبات اقتصادی و معطوف به تولید ثروت، بازتوزیع آن و برابری هم دارد، به طور عمده تلاش کردند جهت‌گیری طبقاتی خود را از کلیت طبقه متوسط

به بخش نوگرا (غرب‌گرا) و تغییرخواه طبقه متوسط معطوف کنند؛ در نتیجه این وضعیت، لایه رادیکال اصلاحات با استحضار به حمایت طبقه متوسط تلاش کرد نقش اپوزیسیون در قدرت را ایفا و پروژه تغییر نظام از درون را دنبال کند که ناموفق بود.

تغییر ماهیت اصلاح‌طلبی و پیامدهای آن امروز با گذشت بیش از دو دهه از بروز و ظهور گفتمان اصلاح‌طلبی در سپهر سیاسی جمهوری اسلامی ایران، طیف رادیکال و تئوری‌پرداز اصلاح‌طلبان تلاش می‌کند همچنان خود را با ماهیت و هویت جنبشی تعریف کند که برای ایجاد تغییرات روشنفکرانه در جمهوری اسلامی مبارزه می‌کند.

با این حال، کنش و واکنش این طیف برای نمایندگی تغییر درون نظام به گونه‌ای است که آنها تصور می‌کنند این امر جز با اتکا به طبقه متوسط جدید و موج‌سواری بر مطالبات آنها میسر نخواهد بود؛ این امر منجر به تغییراتی در ماهیت اصلاح‌طلبی و ظهور پیامدهایی برای آن شده است که برخی از مهم‌ترین آنها عبارت‌اند از:

۱- بحران ارتباط: این تغییرات منجر به قطع ارتباط با تضعیف شدید ارتباط اصلاح‌طلبان با سایر بخش‌ها و طبقات جامعه، به ویژه طبقات پایین شده است. تحت این شرایط، اصلاحات حتی از زبان و گفتمان لازم برای ارتباط با این طبقات برخوردار نیست.

۲- آشکار شدن هویت قدرت‌طلبی: تغییرات گفته‌شده به عریان‌تر شدن هویت برخی اصلاح‌طلبان منجر شده و این تصور را ایجاد کرده است که اصلاح‌طلبی بیش از هر چیزی دغدغه قدرت دارد. در توضیح باید گفت بنا به احساس نیاز تئوری‌پردازان اصلاح‌طلب به جلب حمایت طبقه متوسط، اکنون آنها خود را نه تنها در حصار طبقه متوسط گرفتار می‌بینند و مجبورند به انواع خواسته‌های این طبقه توجه کنند، بلکه در مواردی

حتی خود اصلاح‌طلبان با این پیش‌فرض که طرح برخی مواضع و موضوعات با استقبال طبقه متوسط مواجه خواهد شد، در عمل در وادی‌هایی قدم برداشته‌اند که ماحصل آن جز تقویت فضای دوقطبی در کشور و معطوف شدن وضعیت سیاسی کشور به حالتی شبیه «سیاست رسوایی» نبوده است. تحت این شرایط، جریان اصلاحات در مقایسه با دهه ۱۳۶۰ دچار یک دگردیسی جدی شده است؛ به گونه‌ای که طیف رادیکال اصلاحات اکنون بیشتر تلاش می‌کند ماهیت جنبشی داشته باشد تا اینکه به عنوان یک جریان رسمی که چارچوب‌های نظام را پذیرفته است، شناخته شود.

۳- هزینه‌سازی برای نظام در قالب شکل‌گیری بحران‌هایی چون غائله ۱۸ تیر ۱۳۷۸، فتنه ۱۳۸۸ و تحصن در مجلس ششم، نوشتن نامه جام زهر به رهبری و... شده است.

محوریت شعارهای دوگانه

با این حال با توجه به تجربه گذشته، وضعیت کنونی جامعه و کارنامه عملکرد اصلاح‌طلبان، به نظر می‌رسد اصلاح‌طلبان اکنون در حال درک ضرورت ایجاد تغییراتی در گفتمان و جهت‌گیری طبقاتی خود هستند. در این راستا، «علیرضا علوی تبار» در گفت‌وگویی با روزنامه «شرق» (۳۱ تیر ۱۳۹۹) گفته است: «طبقه متوسط هم از نظر وضعیت طبقاتی و فرصت‌های زندگی و هم از نظر خواسته‌ها بسیار متنوع است؛ به طوری که تلاش برای نمایندگی کردن همه خواسته‌های درونی آن، بسیار دشوار و شاید غیرممکن است؛ به نظر می‌رسد باید تأمل مجددی درباره تکیه‌گاه و جهت‌گیری طبقاتی اصلاح‌طلبان صورت گیرد. برای درک بهتر باید میان «خاستگاه طبقاتی»، «تکیه‌گاه طبقاتی» و «جهت‌گیری طبقاتی» تفاوت قائل شد؛ به علاوه ما باید نسبت خود را با دو طبقه دیگر (سرمایه‌داران و کارگران) هم مشخص کنیم. آنها هم ۴۰ درصد شاغلان جامعه ما

هستند.» در همین راستا، وی راه‌حل را وارد کردن عناصر جدیدی به شعارهای اصلاح‌طلبی می‌داند و معتقد است: «اگر اصلاحات شعارهای دوگانه «برابری و رفع تبعیض در داخل و تعامل و صلح در خارج» را محور قرار دهد و لوازم آن را هم بپذیرد، می‌تواند هم طبقه متوسط و هم طبقه فرودست را با خود همراه کند؛ به علاوه بخشی از بخش خصوصی هم که رانتی نیست و با روابط سیاسی به ثروت دست نیافته است، با این شعارها مخالفت نخواهد کرد.»

آنچه از محتوای سخنان علوی تبار استنباط می‌شود، این است که ظاهر اصلاح‌طلبان به این نتیجه رسیده‌اند که اولاً، ناتوان از نمایندگی طبقه متوسط هستند و ثانیاً، اتکای صرف بر طبقه متوسط دیگر نسخه قابل اطمینانی نیست؛ از این رو آنها حداقل تلاش می‌کنند به لحاظ بحث‌های کارشناسی ضرورت توجه به خواسته‌های طبقات فرودست جامعه را طرح کنند؛ البته سابقه این بحث حداقل به بعد از وقایع دی ماه ۱۳۹۶ برمی‌گردد.

در آن زمان، «محمدرضا تاجیک» در گفت‌وگویی با روزنامه «ایران» به این موضوع اشاره می‌کند که ما در دهه ۱۳۷۰ با این مفروض که توجه به طبقات فرودست ماهیت پوپولیستی دارد، از رو آوردن به این طبقات خودداری کردیم، اما در شرایط کنونی که پوپولیسم تغییر معنا داده است، باید خواستار توجه اصلاح‌طلبی به طبقات فرودست شد. به حال، به نظر می‌رسد با توجه به شرایط کنونی جامعه، اصلاح‌طلبان چاره‌ای جز ایجاد تغییراتی در شعارها و گفتمان خود ندارند. نکته مهم در این زمینه آن است که با توجه به تجربیات گذشته، عقلا و بزرگان اصلاح‌طلب باید تلاش کنند این تغییر را در چارچوب نظام و بدون سوسیه‌های تقابلی و ساختارشکنانه هدایت کنند و برخلاف دهه ۱۳۷۰ حتی امروز، اجازه ندهند اقلیتی رادیکال بر هرگونه موج تغییر احتمالی در اصلاحات سوار شوند.

آفاق

نظریه نظام انقلابی - ۱۳

بنیان‌های یک فرانظریه

محسن محمدی الموتی
استادیار مجتمع آموزش عالی شهید محلاتی (ره)

است. اعتقاد وجود دارد. از این دیدگاه جهان مادی، جهانی گذرا و موقت و عرصه آزمایش و امتحان است. خداوند حکیم، جهان را برای غایتی که قرب الهی باشد، آفریده است. از اینجا مفهوم معاد و آخرت و همراه آنها قیامت و حیات اخروی و جاویدان پدیدار می‌شود. در جهان‌بینی الهی، جهان و انسان یکپارچه در سیلان، حرکت و سیورورت دائم به سمت تکامل است. مبتنی بر حکمت متعالیه، عالم دارای جلوه جوهری و عرضی است. حرکت در جوهر به این مناسبت که جوهر هر لحظه در حال حرکت‌اند و در ذات‌شان سکونی ندارند. این حرکت و تغییر جوهری به عنوان یک اصل هستی‌شناختی مطرح است؛ به این معنا که موجودات با کسب مراتب وجودی جدید، مدام صورت عوض می‌کنند و چیزی جدید می‌شوند. با چنین منطقی، امام‌خامنه‌ای معتقدند انقلاب، دگرگونی بنیادین و مستمر در ارزش‌های جامعه است. انقلاب اسلامی فرایندی مستمر است که برای رسیدن به سعادت نهایی، منزل‌هایی در مسیر می‌بیند که رسیدن به هر منزل یک توفیق است؛ اما این منزل ایستگاه نیست، بلکه محلی است برای تأمین قوا برای حرکت به سمت منازل دیگر. این نگاه برگرفته از هستی‌شناسی مکتب اسلام است که تحول و تغییر را جزء جدایی‌ناپذیر و سنت لا‌تغییر عالم هستی و انسان می‌داند. این تحول و سیورورت دائم، ماهیتی تکاملی و در جهت حاکمیت حق دارد.

اگر انقلاب به معنی تغییر بنیادین وضع موجود و برقراری وضعیت مطلوب است، چگونه پس از استقرار وضعیت مطلوب باز هم باید انقلابی بود و انقلابی عمل کرد؟ آیا در دوران تثبیت و تشکیل حکومت جدید می‌توان انقلابی بود؟ انقلابی بودن در دوره به چه معناست؟ در ادامه بنیان‌های فرانظری نظری بحث برای پاسخ به این ابهام فراهم می‌شود. هدف یک فرانظریه، توصیف، تحلیل و تبیین پیش‌فرض‌های فلسفی و مفروضه‌های بنیادینی است که نظریه بر آن استوار شده یا باید بنا شود؛ از این‌رو، تدوین و ارائه مبانی فلسفی و فرانظری نظام انقلابی، نیازمند تبیین ابعاد هستی‌شناختی، معرفت‌شناختی و انسان‌شناختی این نظریه و واضع آن، یعنی امام‌خامنه‌ای (مدظله‌العالی) است. از آنجا که معظم‌له عالم و فقیه‌ی دینی هستند، نگاه ایشان نیز منبعث از مکتب اسلام قابل تبیین خواهد بود.

بر اساس جهان‌بینی توحیدی اسلامی، هستی مجموعه‌ای قانونمند، منظم، هدف‌دار و آفریده خدای حکیم است که دارای مبدا و معاد است. در جهان‌بینی توحیدی افق بشری به جهان مادی و محسوسات محدود نبوده و به عالم غیب که برتر و بالاتر از جهان محسوس

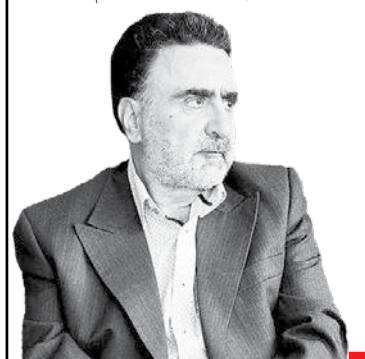
ریزش‌ها

فراز و فرود مصطفی تاج‌زاده - ۴

بازی‌ساز غائله خرم‌آباد!

اوایل سال ۱۳۷۹، یک نوار ویدئویی از سوی تشکیلاتی سازمان‌یافته و خزنه در داخل و خارج کشور موسوم به «باند نورسازان» تهیه و منتشر شد. در این زمینه، «شیرین عبادی» و «محسن رهامی» به عنوان طراحان اصلی این سناریو دستگیر شدند. نشریه «پاسدار اسلام» در شماره ۲۲۵ مورخ شهریور ۱۳۷۹، فاش کرده است که تاج‌زاده بعدها در کمیسیون اصل ۹۰ مجلس اعتراف کرده است: «نوار فرشاد ابراهیمی را شیرین عبادی به دفتر من آورد.» تاج‌زاده به طور تلویحی اشاره می‌کند که در این پرونده با عناصر اصلی در ارتباط بوده است؛ البته هنوز چند و چون این ارتباط در هاله‌ای از ابهام قرار دارد. امیرفرشاد ابراهیمی بعدها سر از سرزمین‌های اشغالی درآورد و نفوذی بودنش در بدنه نظام به قطعیت رسید؛ حال امثال تاج‌زاده چه توجیهی از ارتباط‌گیری با این مأمور سرویس جاسوسی مוסاد دارند؟ پرسشی که هنوز تاج‌زاده و دوستانش به آن پاسخی نداده‌اند و نمی‌دهند. ۱۳ ماه پس از جریان و افشاشناخت ۱۸ تیر، در ۱۱ مردادماه ۱۳۷۹، دفتر تحکیم از استاندار لرستان درخواست همکاری برای اردوی دانشجویان با عنوان «آینده اصلاحات در ایران» را مطرح کرد، با توجه به سوابق نامطلوب و ساختارشکنانه دفتر تحکیم در اذهان عمومی، انتشار این خبر در خرم‌آباد عکس‌العمل‌های اعتراضی از سوی توده‌های مردمی را به دنبال داشت و شورای تأمین شهرستان به این نتیجه رسید که از شرکت برخی مدعوین افراطی، همانند سروش و کدیور جلوگیری کند؛ اما با وجود این تصمیم معاون

۱۱ خرد

شماره ۱۹۶۰ | دوشنبه ۶ مرداد ۱۳۹۹

صداقت

سیاست‌نامه

اندیشه‌سیاسی علامه نائینی - ۱۲

مشروعیت مشروطه یا ولایت فقیه

فتح‌الله پریشان

دبیر گروه اندیشه

نظم و حکومت مطلوب از نظر علامه نائینی در زمانه غیبت معصوم کدام است؟ آیا می‌توان گفت مساعی وی در کنار رهبران ثلاث مشروطیت که به نظم و حکومت مشروطه منتهی شد، همان خواسته و کنه نظر وی به عنوان عالمی شیعه بوده است؟ مرحوم نائینی به صراحت و تفصیل در جای‌جای کتاب «تبییه‌الامه و تزیه‌المله» این موضوع را بررسی کرده است و حرفی غیر از کلام ششیعه در زمینه ولایت عامه فقها ندارد: «در این عصر غیبت... آنچه از ولایات نوعیه را که عدم رضای شارع مقدس به اهمال آن حتی در این زمینه معلوم باشد، وظایف حسیبه نامیده و نیابت فقهای عصر غیبت را در آن قسدر متیقن و ثابت دانستیم.» در واقع، علامه نائینی بالأصله حکومت مشروطه را مشروع نمی‌داند و آن را نیز مانند حکومت استبدادی غاصبانه می‌داند. او حتی صادقانه رؤیایی را نقل می‌کند که غاصبان بودن و غیر مشروع بودن مشروطه را نیز متذکر می‌شود. وی نظر امام عصر (عج) را در این رؤیا درباره مشروطه چنین نقل می‌کند: «مشروطه مثل آن است که کنیز سیاهی را که دستش هم آلوده باشد، به شستن دست وادارش نمایند.» نائینی خود این خواب را این‌گونه تعبیر می‌کند: «سیاهی کنیز اشاره است به غصبیت اصل تصدی و آلودگی دست اشاره به همان غصب زائد است و مشروطیت چون مُرُیل آن است، لهذا به شستن ید غاصبانه متصدی تشبیهش فرموده‌اند.» سؤالی که مطرح می‌شود این است که اگر حکومت مشروطه نیز حکومتی غصبی است، پس چرا نائینی برای برقراری آن این همه تلاش کرد و در تأیید و ترویجش کتاب نوشت؟

تمام سخن نائینی در همین جاست. وی معتقد است در نظر شیعه حکومت از آن فقهاست؛ ولی چون برقراری نظام ولایی در آن موقع ممکن نبود، پس باید حکومتی را ایجاد کنیم که به حکومت اسلامی نزدیک‌تر باشد. نائینی برای مشروع‌سازی حکومت مشروطه غاصبه دو طریق ارائه می‌کند: یکی اذن فقیه که «با اذن عمن له ولایة الاذن، لباس مشروعیت هم تواند پوشید و از اغتصاب و ظلم به مقام امامت و ولایت هم به وسیله اذن مذکور خارج تواند شد.» وی معتقد است حکومت مشروطه مثل چیزی می‌ماند که نجس شده است و شیء نجس‌شده را می‌توان تطهیر کرد؛ «و مانند متنجس بالعرض است که به وسیله همین اذن قابل تطهیر تواند بود.» اما علامه معتقد است حکومت مستبده در حکم عین نجاست است که با هفت دریا هم نمی‌توان آن را تطهیر کرد. راه دیگر نائینی برای مشروع‌سازی مشروطه، در واقع یک توجیه شرعی است. علامه در این باره به نظر فقهای شیعه استناد می‌کند که معتقدند ولایت مخصوص فقهای شیعه است، اگر مجتهدی صاحب شرایط موجود نبود، ولایت به عدول مؤمنین منتقل می‌شود و اگر مؤمن عادل می‌رسد، با این حال علامه مسلمانان می‌رسد. با این حال علامه روش اول، یعنی اذن فقیه را بهترین راه برای مشروع کردن حکومت مشروطه می‌داند. به اعتقاد نائینی، فقها می‌توانند به نمایندگان مردم اجازه قانون‌گذاری دهند یا هیتی از مجتهدان در مجلس قوانین را تنفیذ کنند. آرزوی مرحوم نائینی و صورت متکامل این هیت در نظام اندیشگی امام خمینی (ره) و حکومت جمهوری اسلامی در قالب شورای نگهبان محقق شد.

پی‌نوشت در دفتر نشریه موجود است.

داستان

شکرگزار

نقیسه محمدی
دبیر گروه جامعه

ماسکم را با ترس و لرز روی صورتم محکم کردم. دستکش های پلاستیکی ام را هم چک کردم تا مبادا هیچ ویروسی به آن نفوذ کند. آرام ولی با استرس وارد داروخانه شدم. باید کرم ضدآفتاب مخصوص را پیدا می کردم، وگرنه باز هم لکه هایی که با لیزر و درمان های جورواجور پاک شده بودند، برمی گشتند.

داخل صف این یا و آن پا کردم. اگر مجبور نبودم حتی از دومتی داروخانه رد هم نمی شدم. نوبتم که شد، متصدی بد اخلاق داروخانه با چشم های گرد شده نگاهم کرد و گفت: «می دونی چند وقته دیگه این مارک نمی آد تو ایران؟ آگه جای پیدا کنی قیمتش ده برابر شده!»

با حرص و عصبانیت طوری که بشنود گفتم: «خدا رو صد هزار مرتبه شکر! الان ما باید چه خاکی به سر مون کنیم؟» جوابم را نداد و مشغول بقیه مشتری ها شد. خودم را کنار کشیدم و با ناامیدی به سمت در خروجی رفتم.

از اینکه از چهارمین داروخانه هم دست خالی برمی گشتم، عصبانی بودم و به هر چه باعث شده بود کرم را پیدا نکنم، بدویره ای می گفتم. جلوی در، پیرمرد لاغر اندامی جلوم را گرفت. نسخه اش را به طرفم گرفت و نفس زنان خواست تا از داروخانه موجودی دارو را بپرسم.

چهره اش من را بیاد پدر بزرگم می انداخت. نسخه را نشان دادم و منتظر شدم تا مثل آهوی گریز پایی از آنجا فرار کنم. داروخانه چسی با مهربانی عجیب و غریبی نگاهم کرد، انگار می خواست بد اخلاقی چند دقیقه پیش را جبران کند.

– ببین، این داروهای سرطان رو فقط دو سه تا داروخونه دارن، ما تا دیروز داشتیم، اما این اطراف گیرت نمی آد. تحریم شده، نمی آد دیگه...»

خشکم زد. نمی دانستم جواب پیرمرد را چه بدهم. فقط آرزو کردم کاش نشنیده باشم. برگشتم تا دفتر چش را تحویل بدهم. پیش از اینکه حرفی بزنم، گفتم: «نداشتن پدر جان، تا دیروز داشتن ها، ولی خوب...»

نگاهم کرد و لبخند زنان گفت: «خدا رو شکر، شاید یکی از من محتاج تر بوده، دیروز قسمت اون شده، خدا بزرگه، حالا پیدا می شه ایشالا...» از این حرفش لذت بردم. ته دلم امیدوار بودم از بیماری اش چیزی ندانم. از روی دلسوزی چند قدمی با او همراه شدم. دستش را گرفتم و از جوی باریک جلوی داروخانه رد شدیم. با خنده محبت آمیزی تشکر کرد، اما انگار حرفی ته گلویش مانده باشد، بی مقدمه رفت سر اصل مطلب:

– نه اینکه به فکر خودم باشم ها، من از خدا عمر باعزت گرفتم ۶۸ سال. خدا رو شکر. الان هم آگه می خواد اینجوری من رو بیره، چه اشکال؟ من کی باشم که اعتراض کنم؟ اما به نوه دارم، پدر نداره، می خوام اون رو به سرو سامون برسونم و بعد سرم رو بذارم زمین، گرچه من کاره ای نیستم و اون هم خدایی داره، ولی...»

چند دقیقه ای با هم حرف زدیم. از خودم و حرف هایی که به خاطر یک ضدآفتاب ساده در دلم زده بودم، خجالت زده شدم. همان چند دقیقه هم صحبتی بسا پیرمرد، معنای زیبایی شکرگزاری را برابرم روشن کرده بود.

بالا تر از همه مادیات

بازنگاهی به فناعت؛ ثروتی که گاه آن را فراموش می کنیم

خود تلقین کرده اند آنچه دارند به قدری نیست که باید داشته باشند؛ از این رو تمام لحظات عمر را صرف تلاش برای به دست آوردن مادیات می کنند و لذت زندگی کردن را از دست می دهند و موضوعی که درونشان غم ایجاد می کند. ناشکر بودن در زندگی یک بعد اجتماعی هم پیدا می کند. ممکن است افراد با دیدن یک فرد ناشکر و به تبع آن، ناشاد و همیشه غمگین به این نتیجه برسند اصلاً چه دلیل دارد روز و شب به دنبال هدفشان بدونند؟ طبیعی است فردی با دیدن ناشکری افرادی که با تلاش به جایی رسیده اند، از ادامه مسیر ناامید و ترمز ماشین پیشرفتش کشیده شود. شکر کردن و رضایت از شرایط موجب می شود همین چند صباح زندگی دنیایی به مذاق انسان شیرین شود. چه بسیارند انسان های فقیری که در خانه کوچکشان شادند و دارای اندکشان را زیاد می پندارند، اما گروهی با تمام امکانات و ثروت مادی طعم زندگی را تلخ توصیف می کنند. شکرگزاری بسته به ثروت، مدرک و رفاه نیست؛ بلکه دیدگاهی است که فقط انسان های شایسته آن را تجربه می کنند.

کسانی که تا ۱۰ یا ۲۰ سال پیش اتومبیل نداشتند، حالا تلاش می کنند به روزترین اتومبیل ها را داشته باشند و برای رسیدن به این هدف از هیچ تلاشی فروگذار نیستند، و گاه شاهدیم همه زندگی شان را تحت الشعاع اهدافی از این دست قرار دهد. «شکر نعمت نعمت افزون کند، کفر نعمت از کفت بیرون کند.» ناشکری کردن و راضی نبودن به نعمت هایی که داریم، موجب می شود شادی های مان را از دست بدهیم و این چیز کمی نیست؛ نعمت شاد بودن قطعاً نعمت کمی نیست و از دست دادنش به قیمت بی رنگ و لعاب شدن زندگی ها تمام می شود. اغلب مردم صبح تا شب به دنبال آرزوهای شان می روند، اما زمانی که به آن می رسند، نمی توانند با شادمانی از آن استفاده کنند و از اینکه به آرزوی رسیده اند، لذت ببرند؛ شوربختانه باید گفت رسیدن به آرزوهای مادی، گاهی موجب مشکلات عدیده می شود؛ چراکه مراقبت از مادیاتی که برای حصول به آن سختی های فراوانی متحمل شده اند، خود مشکلی بزرگ و طاقت فرساست. مسئله دیگر هم این است که چنین افرادی روز و شب به

همه از زندگی شاکی هستند؛ برای نمونه شخص نیازمند همه آرزویش این است که روزی ثروتمند شود، جالب اینجاست که همین شخص اگر روزی ثروتمند شود و باز از او درباره زندگی اش بپرسی، عوامل دیگری را دلیل ناراضی اش برمی شمرد. در واقع یک عامل اصلی وجود دارد که موجب می شود همیشه از شرایطی که در آن هستیم، ناراضی داشته باشیم، و آن آرزوهای دور و درازی است که در دل مان ریشه دوانده است. چشم و هم چشمی، قانع نبودن، فخرفروشی و عوامل دیگر سبب ایجاد این آرزوهای دور دراز می شوند. شاید اگر نگاهی به زندگی مردم در دهه های اخیر داشته باشیم، متوجه شویم با اینکه زندگی مردم در گذشته از سطح رفاه کمتری برخوردار بود، اما رضایت مندی افراد از زندگی شان بیش از حال حاضر بود. یکی از دلایلی که اکنون شاهد آن هستیم با وجود بالا رفتن سطح رفاه عمومی رضایت مندی کاهش پیدا کرده، شرایط اقتصادی و تبلیغاتی کشور است فرایندی که به ایجاد نیازهای کاذب و رشد تجمل گرایی در بین مردم منجر شده است.

حمیدرضا حیدری

روزنامه نگار

بحث فناعت و سیاستگزاری از مباحثی است که اهمیت و تأثیر بسیار زیادی در زندگی و بینش انسان ها دارد. اگر در طول شبانه روز از افراد جامعه درباره اوضاع و احوال زندگی بپرسید، با دو نوع پاسخ مواجه خواهید شد. عده ای برای شما از مشکلات مختلف زندگی شان می گویند و عده ای دیگر با وجود سختی های فراوان، باز هم شکرگزار نعمات خداوند هستند. به طور قطع می توان گفت تعداد افرادی که در گروه اول قرار می گیرند، بسیار بیشتر از تعدادی است که در گروه دوم هستند. به زبان ساده و عامیانه اگر بخواهیم این موضوع را توضیح دهیم، باید بگوییم این روزها با هر کسی که صحبت کنی از زندگی و مشکلاتش شکایت دارد؛ فرقی هم نمی کند در چه سطحی از رفاه باشد یا چه درآمدی داشته باشد، فقیر و غنی و مشکل دارویی مشکل، همه و

راه نرفته

در چارچوب محبت

اختصاص دهید و سعی کنید حتی چند دقیقه با او تنها باشید و اجازه دهید با شما صحبت کند و درباره بعضی مسائل از او نظر خواهی کنید؛ ۵- زمانی که شیر خوار خواب است، با دخترتان بازی های مورد علاقه را انجام دهید و او را برای آرام بازی کردنش، تشویق کنید؛ ۶- عاز کمک ها و محبت هایی که دخترتان به شما و فرزند دوم می کند، قدر دانی کنید؛ ۷- بی حوصلگی و رفتار نادرست فرزند اول با فرزند دوم فقط به دلیل ترس او بابت از دست دادن شمامست؛ او را مطمئن کنید که همیشه پناه و عاشق او هستید. ۸- به نیاز دخترتان در زمینه معاشرت با هم سن و سالانش توجه بیشتری نشان دهید و این فرصت را به گونه ای مدیریت شده در اختیار او قرار دهید و در منزل کنار خودتان فرصتی را برای بازی آنها فراهم کنید؛ ۹- از او درباره برخی تصمیمات خانه نظر خواهی کنید تا احساسی از اهمیت را تجربه کند؛ ۱۰- به دخترتان مسئولیت هایی در حد توان وی بدهید؛ کارهایی که از دست انجام دانش اطمینان دارید تا از این طریق اعتماد به نفس وی را افزایش دهید؛ ۱۱- در بین صحبت هایتان، از زبان فرزند دوم به دخترتان بگویید که دوست دارد با او مهربان باشد و از ویژگی های نوزاد برایش بگوید. کودک اول را در برخورد با فرزند دوم قرنطینه نکنید

مدیقه سادات شجاعی

مشاور خانواده

پرسش: با سلام، فرزند دومم به تازگی متولد شده است. با اینکه خیلی به دختر چهارساله ام توجه می شود اما افسرده و بی حوصله شده است و مثل قبل بازی و شادی نمی کند. برای بازگشت او به روزهای شاد قبل چه باید بکنیم؟

پاسخ: پرسشگر عزیز، تولد فرزند دوم تأثیرات زیادی در کل خانواده، به ویژه فرزند اول دارد. اینکه شما توجه ویژه ای به تغییر رفتار فرزند اولتان دارید، بسیار عالی است و حتماً با کسب آگاهی به نتیجه مثبت دست می یابید؛ با این حال شما نمی توانید از همه واکنش های منفی جلوگیری کنید؛ ولی می توانید با همراهی پدر خانواده در سرگرم کردن و بهبود رفتارهای فرزند اولتان اقداماتی را انجام دهید و تعادل را در رفتار او برقرار کنید. در اینجا به چند نکته اشاره می شود:

- ۱- هنگام شیردهی به فرزند دوم، دخترتان را کنار خود جای دهید و مدتی با هم باشید؛
- ۲- هدایایی که مهمانان برای فرزند دوم می آورند، در نظر داشته باشید و برای دخترتان هدایایی را در نظر بگیرید؛
- ۳- به دخترتان اجازه دهید نوزاد را در آغوش بگیرد؛
- ۴- مدت زمانی را در طول روز به دخترتان

خانه

مراقب و بیروس ناامیدی باشیم

محبوبه ابراهیمی

فعال اجتماعی

مهم ترین عاملی است که لذت از زندگی و امید به آینده را در دلها ایجاد می کند. دوری از افکار منفی و خیال بافی های واهی عامل مهم دیگری است که انرژی زندگی شاد را به انسان می بخشد؛ در این مسیر دوری از خبرهای کذب و شایعات فضای مجازی عامل مؤثری به شمار می آید.

دوری از رکود و بی فعالیتی در روزهای خانه نشینی عامل مهم دیگری است که احساس بی حوصلگی و بی انگیزه بودن را از بین می برد و حس نشاط و امید را در وجود انسان زنده نگه می دارد. میل به ایجاد تغییر و تنوع یکی از احساسات مشترک انسان هاست که با یک نواختی محیط زندگی در تضاد است؛ بنابراین باید در این روزهای تکراری قرنطینه، به دنبال تفریحات جدید، ساختن بهانه های شادی حتی تغییر در چیدمان منزل باشیم تا انرژی در زندگی جریان داشته باشد. پذیرفتن واقعیت ها و اتفاقات تلخ و شیرین زندگی، عامل مؤثر دیگری است که به آرامش قلبی و امیدواری منجر می شود و مانع افسردگی و احساس شکست خواهد شد. کرونا و آسیب هایش واقعیت تلخی است که متأسفانه وجود دارد؛ اما مسلم است که برای همیشه ادامه نخواهد داشت و دیر یا زود، پایان می یابد. پذیرش این واقعیت در کنار امید به پایان این اپیدمی جهانی، می تواند به صبر در برابر مصائب این ایام و عبور موفق از این روزهای تلخ منجر شود و امید را سرمایه اتفاقات شاد آینده کند.

چراغ

پوششی برای سرپناه

نگاهی به پوشش کنارتم همسایه در گفت و گو با بهزاد شهبازی دبیر گروه خیریه خشت های آسمانی

می گوید: «خیریه خشت های مهربانی، گروهی است که در استان کرمانشاه ثبت شده، اما حوزه فعالیت آن تقریباً فر استان است و در تمام بحران های چند سال اخیر هم حضور داشته و الان هم به صورت ثابت در استان کرمانشاه و جنوب کرمان فعالیت می کند. با شیوع کرونا و بعد از زلزله همذلی، دیدیم مثل سال های گذشته بحث رهن منازل ایام و نیازمندان وجود دارد که البته امسال به دلیل بالا رفتن قیمت های مسکن، بحران جدی در این زمینه وجود دارد.» وی ادامه می دهد: «لذا کارها را بیشتر به سمت کمک به رهن منازل بردیم؛ به همین دلیل پوششی به اسم کنارتم همسایه با کمک شبکه مردمی اتفاق راه انداختیم. هر کدام از خیریه ها و زیر مجموعه های

«کنارتم همسایه» پوششی است که با کمک شبکه مردمی «اتفاق» انجام می شود. اتفاق، گروهی است متشکل از بچه های جهادی، مساجد و خیریه های مذهبی و محلات سطح استان کرمانشاه. این پوشش که ابتدا پس از سیل لرستان و بعد در بحران کرونا و بحث مواسات انجام شد، سوسمین پوششی است که در یک سال و نیم اخیر این گروه به انجام می رساند و با توجه به مشکلات گرانی رهن و اجاره منزل، در ذیل این پوشش، بحثی با عنوان «کمک به رهن منازل نیازمندان» که مختص نیازمندان استان کرمانشاه است، راه انداخته اند. «بهزاد شهبازی» دبیر گروه خیریه «خشت های مهربانی» که یکی از زیر مجموعه های شبکه مردمی اتفاق است،

اتفاق، به فراخور توان خود به حدود ۱۵ الی ۲۰ خانواده نیازمند در رهن منازلشان کمک کرده اند که این مقدار از یک میلیون تا ۱۴ میلیون تومان بوده است. این افراد، تحت پوشش همین خیریه ها هستند و در واقع هر خیریه، افراد تحت پوشش خود را که به این کمک نیاز دارند، حمایت می کند. «شهبازی می گوید: «به لطف خدا، مردم هم با اینکه تحت فشار هستند، کمک می کنند. در خیریه خشت های مهربانی در یک ماه اخیر حدود ۴۰ خانواده را برای رهن منزل پوشش داده ایم. این پوشش تا ابتدای شهریور ماه ادامه دارد، سپس به سمت بحث مواسات و مهربانی در ماه مهر می رویم که پوشش تهیه کیف و کفش دانش آموزان نیازمند است.»

دست‌های خالی رسانه ملی!

چرا تولیدات نهادهای فرهنگی برای کودکان و نوجوانان افت کرده است؟

نسیم اسپور
دبیر گروه فرهنگ

این نسل نه، اما نسل ما خیلی خوب تفاوت بین تابستان و دیگر فصل‌ها را لمس و درک می‌کرد؛ شاید برای همین بود که اولین انشای سال تحصیلی جدید همیشه این موضوع بود: تابستان خود را چگونه گذرانده‌اید؟ و ما از روزهای گرمی می‌نوشتیم که در حیاط خانه‌هایمان آب‌بازی می‌کردیم، از کلاس‌های مسجد محله که پایه ثابتش بودیم، از سفرهای طولانی به خانه‌های خاله، دایی و عمو، حتی کارهایی برای کسب تجربه کار و تجارت.

در میان تمام لحظه‌های اوقات فراغت‌مان، شبکه‌های ۱ و ۲ و بعدها شبکه ۵ با تمام محدودیت‌هایشان، دل‌خوشی بزرگی برای ما بودند؛ به گونه‌ای که خاطرات دیروز و درس‌های زندگی امروزمان را رقم زدند؛ مثل قصه‌های مجید، دنیای شیرین دریا و... قصه‌های مجید را همان زمان دوست داشتیم و حالا هم که به

سن معلم مجید رسیده‌ایم، همچنان دوست داریم؛ چون جنسش از خودمان بود. مجید از ما بود، با همان دغدغه‌هایمان و با همان سادگی بچگی‌مان، همان نشاطی را داشت که ما داشتیم و سرشار از همان امید بود که در دل ما نیز زنده بود.

حالا چند سالی است که دیگر نه از قصه‌های مجید خبری هست و نه از دنیای شیرین، انگار بچه‌هایمان نیز در تلخی روزگار ما بزرگ‌ترها سهم شده‌اند و در این میان نیز کسی دغدغه شاد بودن آنها را ندارد، نه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی که کارهای خوب کودک و نوجوانش در یک سال به تعداد انگشتان دست هم نمی‌رسد و نه صداوسیما که قرار بود بیش از هر چیز مانند یک مدرسه و دانشگاه عمومی عمل کند. امسال که دیگر شرایط بدتر از همیشه است، کرونا آمده و از همان کلاس‌های اوقات فراغت نیز خبری نیست. مدت‌هاست کودکانی که باید بدون شادی کنند و نوجوانانی که باید تجربه کنند و بیاموزند، در خانه‌ها گرفتار شده‌اند و صداوسیما به جای اینکه دست پر باشد، دستش خالی است؛ دستش خالی است؛ دستش خالی است.

چون مدت‌هاست چاره‌ای نمی‌اندیشد. «اسدالله اعلائی» از مدیران سابق حوزه کودک و نوجوان به این موضوع اشاره کرده و گفته است: «نوجوانان جزء اولویت‌های سازمان نیستند و برنامه‌سازی برای بزرگسال از نظر سازمان بااهمیت‌تر است؛ امروزه در رسانه‌های معتبر دنیا و کلاً در فعالیت‌های رسانه‌ای جهان، کودکان و نوجوانان سهم زیادی از فعالیت‌های رسانه‌ای را به خود اختصاص داده‌اند.» وی ادامه داده است: «آنها فهمیده‌اند تولید محصول رسانه‌ای برای کودکان و نوجوانان هم به‌لحاظ ایدئولوژیک و سیاسی و هم به لحاظ اقتصادی مهم است.»

آنها فهمیده‌اند، اما ما هنوز به اهمیت این موضوع پی نبرده‌ایم؛ برای نمونه نوروز امسال گذشت، بدون اینکه سریالی مناسب این رده سنی وجود داشته باشد؛ فقط سریال «شش قهرمان و نصفی» مناسب این رده سنی بود، سریالی که اگر چه دست روی نکته مهم خرید کالای ایرانی گذاشته بود؛ اما همین سریال هم تکراری بود و نوروز سال قبل پخش شده بود.

اما هفته پیش بود که یک خبر خوب درباره تولیدات این حوزه شنیده شد: «سری جدید

مجموعه انیمیشن «جوانمردان» از شبکه امید روی آنتن رفت.» این خبر خوب است، اما کافی نیست. همه مدیران سازمان، به خصوص بالادستی‌ها باید باور کنند حداقل از هر ۱۵ سریال برای بزرگسالان، با آن هم دبدبه و کبکبه، نوجوانان نیز به یک سریال با بازی هم‌سن و سالان خود نیاز دارند و نیازی هم به بودجه‌های کلان نیست. یک معضل دیگر نیز دقت نکردن به ساعت پخش سریال‌های مخصوص نوجوانان است؛ چه «شش قهرمان و نصفی» که در سال ۱۳۹۹ ساعت ۱۱ شب پخش می‌شد و چه این انیمیشن که ساعت ۱۰ شب پخش می‌شود، زمانی که همه خانواده مشغول تماشای «شاه‌رگ» یا «دخترم نرگس» هستند

باید این حوزه را جدی گرفت و فکری به حال فرزندان گرفتار شده در قرن ۲۱ کرد. از همین امروز برنامه بریزیم تا در دورانی مانند کرونا دست خالی نمایم و تمام بار این حوزه را بر دوش یک فرد مانند عموپورنگ یا یک گروه مانند فیتله‌ای‌ها نیندازیم؛ زیرا اگر آنها نبودند، می‌توان گفت در چند سال اخیر هیچ چیزی برای ارائه در این حوزه نداشتیم.

برداشت

بی‌ثبات و بدون منطق

درنگی بر ایجاد تشویش در اذهان مردم از سوی برخی سلب‌پیتی‌ها

اما گسترش فضای مجازی در سال‌های اخیر و ضریب نفوذ بالای این فضا میان عامه مردم، موجب شده است ضد انقلابی که می‌خواهد از این فضا علیه نظام استفاده کند، ابتدا سلب‌پیتی‌ها سپس برخی مردم ناآگاه را هم با خود همراه کند تا حداکثر بهره‌برداری برای فشار بر دستگاه قضایی و انحراف در مسیر رسیدگی به پرونده‌ها ایجاد شود؛ برای نمونه، در روزهای پس از قتل دختر تالشی به دست پدرش، در حالی که عمده مردم، در بهت این اقدام جنایت‌کارانه بودند، برخی سلب‌پیتی‌ها خواستار اعدام پدر قاتل بودند. اندکی پس از این موج «اعدام کنید»، با

داده‌اند؛ اما سؤال اینجاست که آیا سلب‌پیتی‌ها علاوه بر بازیگری، خوانندگی یا برخی فعالیت‌های هنری دیگر، در علم حقوق هم تبحر و تخصصی دارند که این چنین در موضوعات قضایی اظهار نظر و حکم صادر می‌کنند؟ مسئله فقط اعدام کنید یا اعدام نکنید روزهای اخیر نیست؛ برانگیختن احساس عمومی نسبت به پرونده‌های قضایی یکی از شگردهای جریان‌های رسانه‌ای خاص برای تأثیرگذاری بر روند رسیدگی حتی ماهی گرفتن سیاسی از آب گل‌آلود این‌گونه پرونده‌هاست، روشی که در طول دو دهه گذشته به کرات شاهد آن بوده‌ایم؛

شاهرخ صالحی
روزنامه‌نگار

«پسدر رومینا را اعدام کنید»، «آن سه جوان را اعدام نکنید»؛ این دو مهم‌ترین واکنش احساسی برخی سلب‌پیتی‌ها، مردم و البته عمده افراد ضد انقلاب و منافق در طول یک ماه گذشته بوده است؛ دو پرونده سنگین قضایی با ابعاد حقوقی گسترده که مردم بدون اطلاع از ابعادشان، فقط بر اساس برانگیختگی احساسی، به آن واکنش نشان

کتاب

تصویر فداکاری

روایت جان‌فشانی مدافعان سلامت

نخستین کتاب عکس با موضوع مدافعان سلامت کاری از «هاشم عرفان‌منش» مسئول انجمن عکس سازمان بسیج هنرمندان شیراز، در هفته جاری از سوی انتشارات نسل روشن منتشر می‌شود. هدف از تهیه و انتشار این کتاب عمل به بیانات رهبری مبنی بر بازتاب فداکاری‌های مدافعان سلامت است. این کتاب سه فصل دارد که در فصل اول عکس پزشکان و پرستاران به نمایش گذاشته می‌شود؛ در فصل دوم تصاویر پرتره از کادر درمان قرار داده شده است، فصل سوم به سپاسگزاری مردم از فداکاری‌ها و مجاهدت‌های کادر درمانی کشور توجه کرده است.

کتاب

نامه نامور

شاهنامه فردوسی برای بچه‌ها

مجموعه «نامه نامور» سال ۱۳۹۲، برای نخستین بار برای علاقه‌مندان داستان‌های حماسی از سوی کانون فکری و پرورشی کودک و نوجوان به چاپ رسید. «نامه نامور»، داستان‌های شاهنامه حکیم «ابوالقاسم فردوسی» شاعر و حماسه‌سرای قرن چهارم را با نثری ساده و امروزی برای نوجوانان و کودکان ایران‌زمین روایت می‌کند. هر یک از کتاب‌های این مجموعه با شماره‌گان ۲ هزار و ۵۰۰ نسخه و قیمت ۱۲ هزار تا ۲۰ هزار تومان در دسترس نوجوانان علاقه‌مند قرار دارد.

تلویزیون

روزگار جوانی

فصل جدید سریال دوست‌داستانی

فصل جدید سریال «روزگار جوانی» به قلم «حمید طاهری» و «نویسند ایزدیار» این روزها در حال نگارش است. این سریال در ۳۰ قسمت برای شبکه پنج سیما تهیه و تولید می‌شود و تاکنون نزدیک به نیمی از آن نوشته شده است. هنوز تهیه‌کننده و کارگردانی برای این سریال انتخاب نشده است و به محض انتخاب، وارد مرحله پیش‌تولید می‌شود. داستان فصل جدید ادامه داستان همان شخصیت‌های قبلی نیست؛ چراکه دیگر ۲۰ سال از آن زمان می‌گذرد، اما با نسخه فصل‌های قبلی قرابت‌هایی دارد.

۱۳ فرهنگ

شماره ۱۹۶۰ | دوشنبه ۶ مرداد ۱۳۹۹

صداقت

یادداشت

تورویست رسانه‌ای!

آرش فهیم

منتقد سینما

شبکه «ایران اینترنشنال» با کنار گذاشتن همه ظاهر سازی‌ها و گفتارها و تلاش‌های عوام‌فریبانه همایش سازمان بدنام و تروریستی منافقین را به طور زنده پخش کرد. اقدامی که کار را به جایی رساند که حتی «مهناز افشار» بازیگر متوسط تارک وطن که بدون تخصص و دانش کافی، به یک فعال رسانه‌ای و سیاسی تبدیل شده است با علم به نفرت عمومی ملت ایران از منافقین صلاح دید در کنار این شبکه نایستد و در صفحه شخصی خود در فضای مجازی نوشت: شبکه ماهواره‌ای «ایران اینترنشنال» به علت پخش زنده

گردهمایی سازمان منافقین باید از مردم ایران عذر خواهی کند. واقعیت این است که شبکه مذکور، برخلاف عنوان پرطمطراق و استفاده از نام مقدس ایران، خودش مانند منافقین بخشی از تروریسم دانسته می‌شود. متأسفانه، خانم افشار نیز یکی از مهره‌های همین سیستم است و توصیه‌اش به این شبکه برای عذر خواهی، حکایت رطب‌خورده‌ای است که منع رطب می‌کند. تروریسم به دسته‌های مختلفی قابل تقسیم است و تروریسم نظامی، فقط یک نوع خاص از آن است که در آن فرد یا افرادی با اسلحه گرم یا سرد، دیگران را هدف قرار می‌دهند. بیوتروریسم، تروریسم فرهنگی، تروریسم اقتصادی و تروریسم رسانه‌ای، از دیگر شقوق رایج تروریسم هستند. در این دوره، تروریست‌های رسانه‌ای و فرهنگی در کنار تروریسم نظامی ایستاده‌اند. پرواضح است که تلویزیون «ایران اینترنشنال» نمونه یک تروریست رسانه‌ای است و پخش زنده گردهمایی منافقین در این شبکه ماهواره‌ای، پیوند تروریسم رسانه‌ای و نظامی است. شبکه‌ای که بهتر است آن را ضد ایران اینترنشنال بنامیم، از جمله رسانه‌هایی است که بودجه‌اش از سوی وابستگان به خاندان سعودی تأمین می‌شود؛ همان خاندانی که سال‌هاست برای منافع خودش مشغول ترور و قتل عام مردم یمن است، از گروه‌های تروریستی تکفیری، مثل داعش حمایت کرده و به پرورش گروه‌ها و افرادی مثل جیش‌الظلم و عبدالمالک ریگی در ایران مشغول شده است. شبکه «ایران اینترنشنال» نیز وابسته به همین جریان است و با هدف ترور رسانه‌ای ملت ایران فعالیت می‌کند؛ بنابراین پوشش رسانه‌ای گردهمایی سازمان منافقین از سوی این شبکه، اتفاق عجیبی نیست؛ چون خود این شبکه نیز دست کمی از منافقین ندارد. این شبکه همچنین چند روز قبل در صفحه مجازی‌اش، تصاویر سال قبل منافقین را به عنوان اعتراض به سفر وزیر خارجه کشورمان به عراق جا زد، آن هم در حالی که تجمع‌کنندگان در گرمای سوزان تابستان عراق، لباس گرم زمستانی پوشیده بودند؛ هر چند که عوامل این شبکه متوجه گاف بزرگشان شدند و تصویر را حذف کردند. اما نکته قابل توجه این است که خانم مهناز افشار نیز خودش مدتی با کمال افتخار با یکی دیگر از بخش‌های جریان رسانه‌های تروریستی همکاری می‌کرد. او چند ماه به عنوان داور با مسابقه استعدادیابی شبکه «پرشیا گات تلنت» کار می‌کرد، همان شبکه‌ای که مثل «ایران اینترنشنال» با پشتیبانی مالی رژیم آل سعود پخش می‌شد و مثل همان شبکه، مصداق یک رسانه تروریستی بود.

محمدباقر قالیباف: در دیدار با آقای الکاظمی تأکید کردم ترور جنایتکارانه سردار شهید سلیمانی، قهرمان بین‌المللی مبارزه با تروریسم، لکه ننگی همیشگی بر چهره دولتمردان کاخ سفید و نقض گستاخانه حاکمیت عراق است. ثبات سیاسی و رشد اقتصادی پایدار، بی‌شک در گروی اخراج جنایت‌کاران کت‌وشلوراری آمریکا از منطقه است.

سعید جلیلی: تعامل گسترده با جهان یعنی معطل چند کشور اروپایی نباشیم! کشورهای زیادی وجود دارند که باید حرکت کرد و با آنها تعامل داشت. کل صادرات ما به ۲۸ کشور اتحادیه اروپا کمتر از صادرات ما به افغانستان است. افغانستانی که به تنهایی ظرفیت ارتقای ۱۰۰ درصدی صادرات را دارد.

علی حدیری: رهبری مجلس یازدهم را از انقلابی‌ترین مجالس دوران انقلاب دانستند. مجلس انقلابی همان‌قدر که باید پیش‌تاز مبارزه با فساد باشد، باید جلوی رانت را که بر خلاف شایسته‌سالاری است، بگیرد. بعضی‌ها بیشتر از اینکه از راه شایسته‌سالاری به جایگاهی برسند، از رانت و رابطه بهره‌مند بوده‌اند!

علی نیکزاد: آقای رئیس‌جمهور از اینکه در آخر دولت یاد مسکن افتاد، بسیار متأثر شدم. کاش به قانون عمل کرده و شورای عالی مسکن را به‌صورت مستمر تشکیل می‌دادید. گفتیم به شما اطلاعات غلط می‌دهند، اما... در فرصت باقی‌مانده استفاده کنیم. امروز مردم بسیار بسیار خوب‌مان منتظر اقدام سریع دولت و مجلس هستند.

نرم افزار

طاقچه کتاب

یکی از لذت‌بخش‌ترین تقریحات سالم، مطالعه کتاب است؛ زیرا هر کتاب به نوبه خود دنیایی جدید و متفاوت را به روی مخاطب می‌گشاید و به او کمک می‌کند با دید و نگاهی نو به مسائل مختلف علمی و فرهنگی نگاه کند. اگر شما هم به کتاب‌خوانی علاقه دارید، می‌توانید با اپلیکیشن «طاقچه» به هزاران کتاب الکترونیکی و صوتی، مجله و روزنامه دسترسی پیدا کنید. این استارت‌آپ ایرانی با صدها ناشر همکاری می‌کند و می‌تواند کتاب‌های الکترونیکی و صوتی را به صورت قانونی دانلود کند. طاقچه تجربه متفاوتی از خواندن و شنیدن کتاب را برای شما ایجاد می‌کند. می‌توانید روی متن‌ها علامت‌گذاری کنید، اندازه و نوع قلم را تغییر دهید و در هر قسمتی که دوست داشتید یادداشت بنویسید. همچنین با استفاده از «طاقچه بی‌نیات» می‌توانید در کتابخانه طاقچه عضو شوید و با پرداخت هزینه یک کتاب، بی‌نیات کتاب بخوانید.

نیم‌نگاهی به مزیت‌ها و معایب شکل‌گیری دموکراسی هوشمند در مجلس یازدهم

نمایندگان بر خط!

جامعه نسبت به کلیت مجلس و فراتر از آن نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران باشند؛ تأکید موکد بر این مسئله ناشی از ماهیت حاشیه‌ساز فضای مجازی است؛ زیرا در بستر رسانه‌های مجازی به راحتی می‌توان با تفسیر جهت‌دار توییت یک نماینده، چالش امنیتی و حقوقی بزرگی را علیه امنیت ملی و روانی جامعه به راه انداخت؛ بنابراین پیش از ظهور و بروز این دست آسیب‌ها، مجلس شورای اسلامی باید مقررات داخلی ویژه خود را در این حوزه تدوین کند.

که عمدتاً در شیوه‌های سنتی حکمرانی، فرد پس از کسب مقام و مسئولیت در ساختار حاکمیت، از مردم عادی فاصله می‌گیرد و کم‌کم به صورت ناخواسته با واقعیت‌های زندگی شهروندان عادی بیگانه می‌شود؛ چرا که فرد مسئول نه تنها در یک مجموعه ایزوله از توده‌های مردم کار و فعالیت می‌کند، بلکه محل زندگی و ترددات عمومی وی نیز به محله‌ها و شهرک‌هایی ایزوله و دور از مردم عادی منتقل می‌شود که در نتیجه این دست تغییرات، سطح تماس بی‌واسطه مسئول با عامه مردم کاهش می‌یابد و به تبع آن زمینه برای بروز تضاد و شکاف بین اقدامات مسئولان و مطالبات مردمی فراهم می‌شود؛ از این رو با توجه به شرایط امروز منطقه و جهان، خواهی‌ناخواهی نمایندگان ملت باید بدون واسطه پاسخگوی عملکرد و سیاست‌های خود در مجلس باشند و هم‌زمان با پیشنهاد یک طرح، افکار عمومی را نیز نسبت به آن آگاه و اقناع کنند؛ البته به عنوان یک تذکر باید به این نکته هم توجه داشت که حضور فعال نمایندگان ملت در شبکه‌های اجتماعی هر چند نویدبخش فصل جدیدی از ارتباط مسئولان و آحاد جامعه است، اما نمایندگان باید هم‌زمان با حفظ حضور پویا و فعال خود در این بسترهای ارتباطی، مراقب ضربه‌نزدن به اعتماد عمومی

نیز می‌توان گفت جامعه امروز ما در مقایسه با گذشته، خصوصاً سال‌های پیش از دهه ۸۰ که فراگیری رسانه‌های نوین ارتباطی به حد و اندازه امروز نبود، از سطح آگاهی و شناخت مطلوبی نسبت به مسائل سیاسی و اجتماعی برخوردار شده است، به طوری که برخی جامعه‌شناسان بر این باورند که زمینه لازم برای شروع فصل جدیدی از مردم‌سالاری که از آن با عنوان «دموکراسی هوشمند» یا S-Democracy یاد می‌شود، فراهم شده است. بر مبنای دموکراسی هوشمند، توده‌های مردم و سیاست‌گذاران جامعه با بهره‌گیری از ظرفیت رسانه‌های نوین و به طور خاص رسانه‌های اجتماعی، در نزدیک‌ترین فاصله از یکدیگر قرار می‌گیرند و Interaction یا تعامل متقابل بین این دو به بیشترین میزان خود می‌رسد؛ به این معنا که هیچ سیاست‌گذاری موقتی از سوی سیاست‌گذار صورت نمی‌گیرد مگر اینکه او پیشتر نظر اکثریت افکار عمومی حوزه مربوطه خود را دریافت کرده و در طراحی سازوکار آن سیاست به کار بسته باشد. از سوی دیگر در چنین جامعه‌ای دسترس‌پذیری مسئولان به مطلوب‌ترین حالت ممکن می‌رسد و دیگر ملاقات با یک مقام مسئول مشروط به هماهنگی قبلی و حضور در دفتر وی نمی‌شود. در اینجا بد نیست به این نکته اشاره شود

نوید کمالی

دبیر گروه رسانه

هر چند مدت زمان زیادی از تشکیل یازدهمین دوره مجلس شورای اسلامی نمی‌گذرد، اما مهم‌ترین وجه تمایز این دوره مجلس با دوره‌های پیشین، حضور پررنگ چهره‌های جوان در ترکیب ۲۹۰ نفره مجلس شورای اسلامی است. حضور فعال در رسانه‌های اجتماعی و عدم محافظه‌کاری در طرح و پیگیری مسائل روز و مهم کشور، از جمله مهم‌ترین ویژگی‌های چهره‌های جوان حاضر در یازدهمین دوره مجلس شورای اسلامی است که این مسئله به عنوان یک موهبت، موجب افزایش آگاهی افکار عمومی از تحولات روز خانه ملت شده است. با دنبال کردن حساب کاربری نماینده حوزه انتخابیه خود در یک رسانه اجتماعی، مانند تویتر و فعال کردن قابلیت AC-count Notifications می‌توانید به صورت آنی از دیدگاه‌های منتشر شده از سوی وی مطلع شوید، خصوصاً اگر آن نماینده از طیف جوان و فعال در شبکه‌های اجتماعی باشد. به همین دلیل

پژواک

رایانه‌های یادگیرنده!

محمد صالح نادری

کارشناس فناوری اطلاعات

به تصمیم‌گیری و حل مسئله کند. هدف اصلی یادگیری ماشین این است که به کامپیوترها اجازه بدهیم بدون دخالت و کمک انسان، به طور خودکار یادگیری داشته باشند و بتوانند بر اساس مشاهدات و داده‌ها رفتار کنند.

یادگیری عمیق: یادگیری عمیق نوعی از یادگیری ماشین و هوش مصنوعی است که در واقع از روشی که ذهن انسان برای یادگیری موضوع خاصی به کار می‌گیرد، تقلید می‌کند. یادگیری عمیق برای دانشمندان داده که وظیفه جمع‌آوری، تجزیه و تحلیل و تفسیر مقادیر زیادی از داده‌ها را دارند، بسیار کاربردی است و روند تحلیل و تفسیر داده‌ها را سریع‌تر و آسان‌تر می‌کند. این یادگیری به گونه‌ای است که در سطح کارهای پیچیده، نمایش یا انتزاع، عمل یادگیری را برای یک سیستم هوش مصنوعی انجام می‌دهد و به این صورت ماشین، درک بهتری از واقعیت‌های وجودی پیدا می‌کند و می‌تواند الگوهای مختلف را شناسایی کند. در ساده‌ترین سطح، یادگیری عمیق را می‌توان راهی برای خودکار سازی تجزیه و تحلیل پیش‌بینی هادانست.

ترفندستان

ایمن‌سازی ویندوز

شدن به باج‌افزارها تقویت شده است؛ البته بخش حفاظت باج‌افزار یا Ransomware Protection به صورت پیش‌فرض در ویندوز ۱۰ فعال نیست و کاربر برای فعال‌سازی آن نیازمند طی کردن مراحل خاصی است که اغلب کاربران اطلاعی از آن ندارند. برای فعال کردن این قابلیت رایگان در ویندوز ۱۰ کافی است مراحل زیر را انجام دهید: ابتدا در منوی شروع ویندوز عبارت Windows Security را جست‌وجو کنید. از فهرست نتایج نمایش داده شده گزینه Security را اجرا کنید. در گام بعدی با کلیک روی Vi- & Threat Protection rus به پایین صفحه بروید تا گزینه Ransomware Protection را مشاهده کنید. حالا روی Manage Ran-somware Protection کلیک و گزینه Con-trolled Folder Access را فعال کنید و پس از انجام این کار رایانه خود را ری‌استارت کنید. پس از فعال شدن مجدد سیستم عامل، لایه امنیتی ضد باج‌افزار در حالت آماده به کار خواهد بود.

حامد مظلومی

کارشناس رایانه

طی چند سال اخیر، یکی از جرایم رو به رشد فضای مجازی، گسترش باج‌افزارها (Ransomware) بوده است؛ زیرا این نوع از جرایم سایبری درآمدزایی بالایی برای هکرها دارند و به همین دلیل نیز طی دو سال گذشته تولید و انتشار باج‌افزارها در جهان افزایش یافته است. مدل فعالیت باج‌افزارها نیز به این صورت است که باج‌افزار داده‌های موجود روی رایانه شخصی کاربر را رمزنگاری می‌کند و به محض اینکه عملیات رمزنگاری داده‌ها تمام شد، پیامی برای قربانی ارسال می‌شود و به وی اطلاع می‌دهد که برای دریافت کلید رمزگشایی، هزینه‌ای را به حساب فرد تبهکار واریز کند؛ البته مشکل اینجاست که تبهکارها عمدتاً به دنبال رمز ارز هستند و ردیابی حساب آنها به راحتی ممکن نیست. خوشبختانه ویندوز ۱۰ در مقابل آلوده

مجازستان

طعم تلخ واقعیت

«الجلیل الاعلی» و دیگری یک تأسیسات در منطقه جنوبی قدس اشغالی را هدف قرار داده است. دلیل اهمیت این حملات ناشی از اهمیت راهبردی تأسیسات تأمین آب شرب در اراضی اشغالی است و با توجه به تداوم یافتن اعتراضات خیابانی در رژیم، این دست حملات می‌توانند منجر به شدت بخشیدن به اعتراضات ضد دولتی شوند و زمینه فروپاشی زود هنگام کابینه ائتلافی «بنیامین نتانیاهو» را فراهم کنند؛ البته حدود سه ماه پیش نیز منابع صهیونیستی در اقدامی مشابه از حمله سایبری به زیرساخت‌های تأمین آب شرب فلسطین اشغالی خبر داده بودند. ذکر این نکته نیز ضروری است که جنگ‌های سایبری اولین بار در سال ۲۰۰۸، پس از حمله ویروس استاکس‌نت رژیم صهیونیستی و آمریکا به ساترفیوهای تأسیسات هسته‌ای کشورمان آغاز شد و از آن زمان تاکنون کشورهای زیادی به جای درگیری‌های سخت نظامی، از حملات سایبری برای ضربه زدن به یکدیگر بهره‌می‌برند.

طی هفته‌های گذشته، به سریال صهیونیستی «تهران» به دلیل داستان‌پردازی متفاوت آن و روایت ماجرای خیالی تلاش یک افسر ایرانی موساد برای نفوذ به تأسیسات انتقال برق کشورمان با هدف مهیاسازی زمینه حمله هوایی به تأسیسات هسته‌ای توجه بسیار شده است. این سریال تخیلی که حاصل روایت‌پردازی داستان‌نویسان موساد است، در واقع تلاشی است در جهت برجسته‌سازی قدرت فنی و سایبری رژیم صهیونیستی، تا این رژیم پوشالی را توانمند جلوه دهد و ترس از نابودی رژیم را در اذهان صهیونیست‌ها تا حدودی کم کند؛ اما برخلاف آنچه سران رژیم انتظار داشتند، هم‌زمان با پخش این سریال بخش قابل توجهی از تأسیسات حیاتی و زیرساختی اراضی اشغالی هدف حملات سایبری قرار گرفت؛ برای نمونه روزنامه صهیونیستی «یدیعوت آحارونوت»، هفته گذشته مدعی شد تأسیسات آبی رژیم صهیونیستی هدف حمله سایبری قرار گرفته است. به گزارش این روزنامه یکی از این حملات، یک پمپ آب در منطقه

استارت‌آپ

مهارت‌سنج فارغ‌التحصیلان

امروزه داشتن مدرک دانشگاهی به تنهایی تضمین‌کننده دست‌یابی به شغل مناسب نیست؛ زیرا خروجی برخی مراکز آموزش عالی کشور ما از کیفیت مطلوبی برخوردار نیست، به طوری که برخی سازمان‌ها، شرکت‌ها حتی نهادها از جذب و استخدام فارغ‌التحصیلان برخی رشته‌ها و دانشگاه‌ها امتناع می‌کنند؛ از این رو در عمل شاهدیم که بازار کار کشور به جای چرخیدن بر محور مدرک‌گرایی، در حال حرکت به سمت تخصص‌گرایی است. در چند سال اخیر، یکی از تخصص‌های پردرآمد، مهارت برنامه‌نویسی و تولید محصولات نرم‌افزاری بوده است؛ اما بسیاری از فارغ‌التحصیلان رشته‌های دانشگاهی مرتبط با این حوزه، از جمله مهندسی نرم‌افزار و آیتی مهارت چندانی در این زمینه ندارند؛ البته دلیلش هم مشخص است؛ زیرا رشته‌های مهندسی بیش از اینکه متمرکز بر مهارت‌افزایی تخصص دانشجویان باشند،

متمرکز بر حوزه‌های نظری، هستند و بخش قابل توجهی از زمان تحصیل دانشجویان به درس این چنینی اختصاص دارد؛ خوشبختانه استارت‌آپ ایرانی «کوئرا» به کمک این دست افراد آمده است و با عضویت در آن می‌توان پیش از شرکت در یک مصاحبه استخدامی، مهارت برنامه‌نویسی خود را سنجید. هدف این استارت‌آپ کمک به فرایند جذب نیروی فنی در شرکت‌های حوزه فناوری اطلاعات است. برگزاری مسابقات برنامه‌نویسی عمومی و اختصاصی برای شرکت‌ها، پلت‌فرم ایجاد کلاس‌های آموزش برنامه‌نویسی در دانشگاه‌ها و مدارس، پلت‌فرم جذب نیروی فنی و معرفی نیروی برنامه‌نویس از جمله فعالیت‌های کوئرا در جهت تشکیل جامعه برنامه‌نویسان است. یکی دیگر از اهداف کوئرا، آموزش برنامه‌نویسی به صورت آنلاین و تعاملی است.

برنامه ۳ ساله و ۵ ساله تأمین مسکن پاسداران

در هر دوی این بخش‌ها مؤثر است. از این رو استعدادیابی و شایسته‌سالاری دستور کار همه رده‌های فرماندهی و مدیریتی سپاه است.

با توانمندی باشد. هر چه به وزنه خوب بودن اصرار داشته باشیم، به همان میزان هم باید به توانمندی فرد توجه داشته باشیم.»

سردار کریمی افزود: «اسلام، انقلاب و ولایت سه شاخه پایه برای گزینش است و در جلسه‌ای که با نماینده محترم ولی فقیه در سپاه داشتیم، ایشان هم روی مینا قرار گرفتن کیفیت در این مسائل تأکید داشتند.»

معاون نیروی انسانی سپاه در ادامه گفت: «اگر به این زیرساخت‌ها توجه کنیم، اساساً به‌کارگیری، سازمان‌دهی، استعدادیابی و تسهیل کردن مأموریت‌ها هم تابع این کیفیت، با کیفیت بالاتری انجام می‌شود.»

وی افزود: «عدم توجه به این امر مهم قطعاً در ۲۵ تا ۳۰ سال آینده برای مجموعه سازمان مشکل‌ساز خواهد بود.» وی ادامه داد: «چون عضوایی، آموزش و سازمان‌دهی دست سازمان است، اگر به هر کدام از این موضوعات توجه نشود، خود سازمان بعداً آسیب خواهد دید؛ لذا وجود یک کمیسیون در نیروی انسانی برای این منظور لازم است.»

معاون نیروی انسانی سپاه به موضوع بهره‌وری نیروی انسانی هم اشاره‌ای کرد و افزود: «بهره‌وری از دو بخش تأثیر می‌گیرد: اول خود فرد است که به عضوایی و گزینشش ... و بر می‌گردد و در بخش سازمانی به چینش و سازمان‌دهی؛ یعنی سازمان

معاون نیروی انسانی سپاه گفت: «سنگین‌ترین برنامه‌های نیروی انسانی در ده سال گذشته، در سال جاری تنظیم شده است؛ به صورتی که فقط در حوزه مسکن در برنامه پنج ساله و سه ساله، با تأمین منابع مورد نیاز که بخش عمده‌ای از آن از فروش و تهاجر خود املاک در نیروها و استان‌هاست، در ۲۲ استان بحث تأمین مسکن عملیاتی شده است.»

استعدادیابی و شایسته‌سالاری

به گزارش خبرنگار صبح صادق سردار سرتیپ پاسدار «احمد کریمی» معاون نیروی انسانی سپاه و معاون نیروی انسانی نمایندگی ولی فقیه در سپاه، در جلسه ماهانه مدیران، کارشناسان و مسئولان نیروی انسانی نمایندگی گفت: «عضوایی و جذب، یکی از مهم‌ترین وظایف نیروی انسانی است.» وی افزود: «ما باید وفق آنچه در برنامه‌ها مورد تأکید است، جذب بهترین‌ها را داشته باشیم. همه شرایط نشان داده که سپاه به عضوایی دقیق و قوی نیاز دارد که ما برای انجام مطلوب عرصه‌های مأموریتی سپاه هنوز از آنچه باید باشیم، در گام اول شناسایی‌ها و مطلوبیت، فاصله داریم که برای این گام برنامه‌های خیلی خوبی برای گزینش‌ها پیش‌بینی شده است و مورد رصد جدی است.»

وی تأکید کرد: «برای سپاه فقط خوب و عالی بودن کفایت نمی‌کنند، بلکه این جذب باید همراه

پروژه خرازی و انگذار می‌شود

سردار کریمی در ادامه به موضوع حوزه نگهداری (حقوق و خدمات) اشاره کرد و افزود: «الحمدلله موضوع حقوق سال گذشته در اسفند ماه مورد توجه بود و به ۱۵ درصد دولت در فروردین ۱۳۹۹ عمل شد و بعد در ماه دوم و سوم ترمیم صورت پذیرفت؛ ولی هنوز باید در این بخش تلاش شود تا با توجه به شرایط موجود، کارکنان خدم سپاه و نیروهای مسلح در سطح قابل قبولی از شرایط معیشتی جامعه قرار گیرند که همت سرلشکر باقری و هیئت‌رئیس سپاه و نیروهای مسلح در این حوزه قابل تحسین است.»

وی با اشاره به موضوع مسکن ادامه داد: «موضوع مسکن دو سال متوقف بود که با تصمیم و همت عالی سردار سلامی، پروژه شهید خرازی در تهران امسال و انگذار می‌شود و در استان‌ها هم که قبلاً به صورت متمرکز اداره می‌شد، تمام بخش اجرایی کار بین بنیاد تعاون، نیروها و استان‌ها تقسیم و مسکن در حالت متمرکز خارج شد.»

سردار کریمی به برنامه پنج ساله و سه ساله در حوزه تأمین مسکن اشاره کرد و افزود: «این برنامه با منابع مورد نیاز تصویب، ابلاغ و اجرایی شده است

پرداخت به روز پاداش پایان خدمت

وی افزود: «در حوزه پرداخت پاداش مرخصی، کل بدعی تا پایان سال گذشته پرداخت شده است و در سال جاری به روز است و این مهم به همت جدی سرلشکر سلامی، هم در حوزه پاداش و هم در حوزه مسکن و خدمات انجام شد.»

معاون نیروی انسانی سپاه در حوزه تسهیل خدمات و انجام امور در مأموریت‌های نیروی انسانی هم به ایجاد سامانه جامع نیروی انسانی سپاه اشاره کرد و افزود: «به همت مرکز فناوری معاونت، سامانه جامع نیروی انسانی به عنوان بزرگ‌ترین سامانه کارآمد، مؤثر و کاملاً عملیاتی فعال است و بخش سامانه کرامت که خاص همه عزیزان پاسدار بوده، در سایت پاسدار قابل دسترسی است و عمده خدمات نیروی انسانی غیرحضور در این فضا قابل انجام است.» وی در پایان با اشاره به اقیانوس‌سازی و رضایت مراجعان به نیروی انسانی گفت: «برای همه مراجعات باید اقدام انجام شود و در اموری که قابل اقدام نیست، باید اقیانوس‌سازی صورت بگیرد. در هر صورت اقدام یا اقیانوس‌موضوعی است که برای هر مراجع‌کننده باید اتفاق بیفتد.»

با تشکر از مهدی ابریشمی

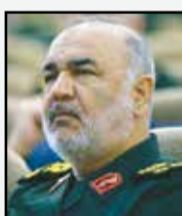
اختصاص سه روز حقوق

فرمانده سپاه ثارالله استان کرمان گفت: «پاسداران کرمانی سه روز از حقوق خود را به مدت سه ماه برای کمک‌های مؤمنانه به نیازمندان اختصاص دادند.» سردار «حسین معروفی» اظهار داشت: «با توجه به ادامه‌دار بودن شیوع ویروس کرونا در دنیا، توزیع کمک‌های مؤمنانه بین اقشار نیازمند و آسیب‌پذیر همچنان ادامه دارد.» وی با بیان اینکه ۳۹ هزار و ۲۰۰ خانوار نیازمند از سوی سپاه ثارالله استان کرمان شناسایی شدند که به آنها کمک‌های مؤمنانه اختصاص یافته است، گفت: «قرارگاه امام حسن مجتبی (ع) به‌صورت مسجدمحوری در استان و شهرستان‌ها راه‌اندازی و فعال شده است.»

ابزار دکترین تهاجم در عمق

فرمانده کل سپاه گفت: «پایگاه‌های هواییروز در اقصی نقاط کشور در حال گسترش هستند و امروز در آمایش سرزمینی و آرایش دفاعی هواییروز به وضعیت بسیار مناسبی رسیده‌ایم. این تلاش‌ها ادامه دارد و ما هرگز متوقف نخواهیم شد.» سردار سرلشکر «حسین سلامی» فرمانده کل سپاه، در حاشیه بازدید از گروه بالگردی فتح هواییروز سپاه با تأکید بر اینکه بخش اعظمی از بار و فشار امنیت ملی در کشور بر دوش نیروی زمینی سپاه است، گفت: «عملیات‌های امنیتی و دفاعی در این اعماق، نیازمند پشتیبانی‌های متنوع است و نیروی زمینی سپاه به دلیل اینکه از دکترین تهاجمی در عمق بهره می‌برد، پشتیبانی بالگردی از آن نیز یک ضرورت است.»

زیر چتر ولایت

جاننشین نماینده ولی فقیه در سپاه در آیین تکریم و معارفه مسئول نمایندگی ولی فقیه در سپاه عاشورای آذربایجان شرقی گفت: «نظام سلطه از هیچ اقدامی برای ضربه زدن به نظام اسلامی و ملت ایران فروگذار نکرد و با هدایت‌ها و مراقبت‌های رهبر معظم انقلاب و همراهی و همدلی مردم ولایت‌مدار، توطئه‌های دشمنان همواره منجر به شکست شده است.» «حجت‌الاسلام والمسلمین حسین طیبی فر» در این مراسم اظهار داشت: «طبق فرمایش امام صادق (ع)، اگر زیر چتر ولایت باشید، در همین دنیا نیز در بهشت هستید.» وی گفت: «حجت‌الاسلام کاملی فر و سرایی که یکی تکریم و دیگری معارفه شدند، هر دو از مصداق این پاسداران هستند.»

روی خط

هزینه تعویض دفتر چه بیمه زیاد است!

مسکن یا احداث پروژه برای ساخت مسکن در سیستان و بلوچستان خیری نیست؟!
۰۹۱۵۰۰۰۶۰۲۳ / لطفاً برای هزینه‌های زیاد ایمپلنت دندان در مجموعه دندان پزشکی‌های درون مجموعه‌های سپاه تدبیری بیندیشید، هزینه‌ها بالا است. حداقل به صورت اقساط از بچه‌ها کم کنند. / «میری» مشهد.
۰۹۱۵۰۰۰۳۰۸۳ / چرا وام یک میلیونی کرونا ریخته نشد؟

مسکن یا احداث پروژه برای ساخت مسکن در سیستان و بلوچستان خیری نیست؟!
۰۹۱۲۰۰۰۳۲۲۴ / ورودی ۸۲ هستم با سه فرزند که اولی در شرف ازدواج است، ولی هنوز وام طرح حکمت نگرفتم، چرا کسی فکری نمی‌کند؟
۰۹۱۲۰۰۰۹۰۱۱ / فرمانده محترم گردان نبی اکرم (ص) و مسئول بهداری سپاه بوکان که در این روزهای کرونایی شبانه‌روزی کنار نیروهای مبتلا به کرونا بودند و روحیه می‌دادند؛ اجرتان با خدا / «محمودی»
۰۹۱۵۰۰۰۹۳۷۷ / لطفاً پیگیری کنید چرا از وام

بانک انصار شهرستان بندر ماهشهر استان خوزستان قسط وام طرح حاتم کارکنان سپاه را در فروردین ماه سال جاری از حساب آنها کم نکرد و بعد از سه ماه اعلام کرده است که قسط مذکور را نقدی پرداخت کنید و متأسفانه جریمه دیرکرد را که حدوداً مبلغ یکصد هزار تومان است را اعمال کرده است!
۰۹۱۰۰۰۴۶۵۱ / لطفاً خدمات کارکنان برای جلوگیری از تضییع حقوق و ارائه بهتر خدمات یکسان‌سازی نسبت به راه‌اندازی سامانه رزرواسیون مراکز اقامتی، سیاحتی و زیارتی در شبکه داخلی اقدام کند تا بتوانیم به راحتی انتخاب کنیم.

پیامتان را از طریق سامانه پیامکی هفته‌نامه صبح صادق با ما در میان بگذارید

یادداشت

آتش از دور

علیرضا جلالیان

دبیر گروه سپاه

آتش از دور و تأثیر، دو مؤلفه مهم برای سلاح‌های امروزی هستند؛ هر چه سلاح‌ها از فاصله دورتری توان شلیک داشته باشند و هر چه اثر بیشتری روی هدف بگذارند، معادله نبرد به نفع طرف موفق در این دو مؤلفه حرکت می‌کند. رژیم صهیونیستی یکی از مهم‌ترین به کارگیرندگان سلاح‌های شلیک از دور است که این موضوع را حتی در زمینه پرنده‌های جنگنده و شکاری نیز رعایت کرده است؛ چرا که بر اساس بالا رفتن توان پدافند هوایی جبهه مقاومت در جبهه‌های دریایی، عملاً قدرت شناسایی و انهدام پرنده‌های جنگنده از سوی سامانه‌های پدافندی این جبهه بالا رفته است و در این کارزار سلاح‌های دورزن و شلیک از دور کارآیی لازم را پیدا کرده‌اند، با این تاکتیک در تهاجم‌ها، دیگر هوایما و حمل‌کننده اصلی سلاح که دارای قیمت و تأثیر بالایی در تراز نبرد است، به کار گرفته نمی‌شوند و اهداف از به دور و فاصله که مقابله با آن از توان آتش سامانه‌های پدافند هوایی خارج است می‌تواند عملیات کند و در صورت انهدام بر تابه که شامل بمب هوشمند یا موشک می‌شود، خسارتی متوجه ادوات پرهزینه مانند جنگنده‌ها نخواهد شد. همین رویکرد در ایالات متحده و کشورهای ذیل پیمان ناتو همچنین برخی قدرت‌های نظامی، مثل چین و روسیه پی گرفته‌اند و در این میان سلاح‌های دورزن روی جنگنده‌ها و بالگردها حتی تانک‌ها در حال نصب است. در میانه این رقابت فناوری تسلیحاتی هم نیروهای مسلح جمهوری اسلامی عقب نمانده‌اند و در تراز فناوری‌های پیشرفته دنیا عمل می‌کنند، به صورتی که با طراحی موشک‌های کروز قابل شلیک از هوایما و بالا بردن برد موشک‌های بالگردی تا شعاع صد کیلومتر، در این مسیر حرکت‌های خوبی را سامان داده‌اند. فرمانده هواییروز ارتش جمهوری اسلامی، اخیراً خبر از افزایش برد تسلیحاتی بالگردی این نیرو تا صد کیلومتر داده و تست عملیات در شب و تاریکی مطلق را اعلام کرده است. در همین زمینه هم هواییروز نیروی زمینی سپاه قدم‌های مؤثری برداشته است که در بازدید سردار سلامی از پایگاه این نیرو رونمایی شد. در این حوزه، با توجه به دکترین‌ها و راهبردهای نوین دفاعی کشور که همجهت به قلب تهدید را می‌طلبد، بالگردی از اساسی‌ترین و کارآمدترین تجهیزات در حوزه آتش‌باری، پشتیبانی آتش و نیز پشتیبانی نزدیک هوایی است؛ به همین منظور بالگردهای سپاه و ارتش به سلاح‌های با برد بلندتر و نیز تجهیزات با قابلیت عملیات در شب مجهز می‌شوند و با این تدبیر در حوزه پشتیبانی آتش نزدیک هوایی، مقابله با زره‌پوش‌های انبوه و نیز انهدام اهداف دور، بالگردهای سپاه و ارتش ویژگی‌های عملیاتی بهتری پیدا خواهند کرد و از طرفی در حوزه عملیات‌هایی که نیاز به جابه‌جایی و واکنش سریع نیرو دارد، علاوه بر عملیات در روز، در شب هم امکان عملیات را پیدا خواهند کرد؛ از طرفی امکان استقرار موشک‌های بالستیک و کروز روی هوایماها و کشتی‌های جنگی و انواع زره‌پوش‌های متحرک فصل نوبتی را در این حوزه در جمهوری اسلامی همگام به قدرت‌های سنتی و نوظهور نظامی ایجاد کرده است.

صبحانه

خدا با توست

وقتی قلبت مملو از درد است، وقتی احساس می کنی زندگی ات ساکن و زمان در گذر است، خدا انتظارت را می کشد. وقتی هیچ اتفاقی نمی افتد و در ناامیدی نوری از امید در دلت جرقه می زند، خدا در گوشت نجوا کرده است. وقتی اوضاع رو به راه می شود و تو چیزی برای شکر کردن نداری، خدا تو را بخشیده است. وقتی اتفاقات شیرین و دل چسبی رخ داد، خدا به تو لبخند زده است. به یاد داشته باش، هر کجا که هستی و هر احساسی که داری، خدا آن را می داند.

صادقانه

علائم اهل تقوا

امام محمدباقر علیه السلام: برای اهل تقوا نشانه هایی است که با آن شناخته می شوند. (از جمله) راستگویی، امانت داری، وفای به عهد، کمتر آمیختن، احسان بی دریغ، خوش اخلاقی، باحوصلگی و دریادلی و دنبال آگاهی و فهم بودن در آن چیزی که انسان را به خدا نزدیک می کند.

تلخند

فاصله اجتماعی برای حفظ جان شمامست: کارتونیست: آرس از کوبا

کتیبه سبز

ریشه ناب

دل من در کف اسیر بود به دخیل تو مستجیر بود گر شود تو تم سلیمان من باز هم بر درت فقیر بود شکر حق می کنم صدای بلند حضرت هادی امیر بود آبرو خرج می کنی بس که کرم سفره ات کثیر بود شب میلاد تو به ذی الحجه مطلع شوکت غدیر بود ریشه ناب اعتقاد علی پسر حضرت جواد علی دوست دارم گدای تو باشم سائل دست های تو باشم مثل بال و پر کبوترها دانه دارم تو هوای تو باشم دوست دارم که از زمان ازل تا ابد خاک پای تو باشم نیمه شب های ماه ذی الحجه زائر سامرای تو باشم یا دعای قنوت من باشی یا قنوت دعای تو باشم

علی اکبر لطیفیان

نکته نظر

بهای مسئولیت

نکته: روزی بهلول بر هارون وارد شد. هارون گفت: «ای بهلول مرا بندی ده.» بهلول گفت: «اگر در بیابانی هیچ آبی نباشد، تشنگی بر تو غلبه کند و می خواهی به هلاکت برسی چه می دهی تا تو را جرعه ای آب دهند که خود را سیراب کنی؟» گفت: «صد دینار طلا.» بهلول گفت: «اگر صاحب آن به پول رضایت ندهد، چه می دهی؟» گفت: «نصف پادشاهی خود را می دهم.» بهلول گفت: «پس از آنکه آشنا می دانی، اگر به مرض حبس البول مبتلا گردیدی و نتوانستی آن را رفع کنی، باز چه می دهی تا کسی آن مرضی را درمان کند؟» هارون گفت: «نصف دیگر پادشاهی خود را می دهم.» بهلول گفت: «پس مغرور به این پادشاهی نباش، که قیمت آن یک جرعه آب بیش نیست. آیا سزاوار نیست که با خلق خدای عزوجل نیکویی کنی؟» نظر: کافی است مسئولان و کارگزاران حکومت در هر جامعه ای، فرصت خدمت را غنیمت بشمارند و بدانند که منصب و جایگاه و مال و منال ارزش چندانی ندارد و مسئولیت در شرایطی ارزشمند است که مسیری برای خدمت به خلق باشد که راه سعادت دنیا و آخرت است.

سلامت

دلیل کم خونی چیست؟

زهرا وحیدی نیا

کارشناس علوم تغذیه

وقتی بدن به اندازه کافی آهن معدنی ندارد، کمبود آهن رخ می دهد. این امر منجر به تغییر غیر عادی سطوح سلول های قرمز خون می شود؛ زیرا آهن برای تولید هموگلوبین، به یک پروتئین در سلول های قرمز خون نیاز دارد تا آنها را قادر کند اکسیژن را در بدن حمل کنند. اگر بدن شما به اندازه کافی هموگلوبین نداشته باشد، بافت ها و ماهیچه ها اکسیژن کافی دریافت نمی کنند و قادر به کار موثر نمی شوند؛ این امر منجر به مشکلی به نام کم خونی می شود. اگرچه انواع مختلفی از کم خونی وجود دارد، اما کم خونی ناشی از کمبود آهن شایع ترین کم خونی در سراسر جهان است. زنان در سنین باروری، دختران و پسران نوجوان، مادران باردار و شیرده و نوزادان بیشتر در معرض کمبود هستند. علائم کم خونی ناشی از فقر آهن شامل خستگی، بی اشتها، ضعف، سرگیجه، سردرد، رنگ پریدگی پوست و ناخن، تغییر رنگ پلک پایین چشم از قرمز به صورتی کم رنگ و التهاب و قرمزی زبان است. برای پیشگیری از این مشکل یا در مان کمبود خفیف آهن باید منابع غنی از آهن را مصرف کنید؛ جگر، قلوبه، گوشت گاو، لوبیای سویا، لوبیا سفید، عدس، نخود، آجیل مخصوصا بادام، سبزیجات با برگ سبز تیره مثل اسفناج و میوه های خشک سرشار از آهن هستند. آهن موجود در گوشت، ماهی و ماکیان خیلی بهتر از منابع گیاهی جذب می شوند. ویتامین C به معده شما در جذب آهن کمک می کند و خوردن منابع حاوی آهن با غذاهایی که حاوی ویتامین C هستند، مانند پرتقال، لیموترش و لفل دلماهای جذب آهن را افزایش می دهد. مصرف چای یا قهوه همراه با وعده غذایی جذب آهن را تا ۵۰ درصد کاهش می دهد. در صورت کمبود شدید آهن، تحت نظر متخصص تغذیه مکمل های آهن مصرف شود.

سردار دل ها

مگر بچه ها در سنگر کولر دارند؟

سردار «محمد رضا حسینی سعیدی» مدیر کل سابق بنیاد شهید و امور ایثارگران استان کرمان است که سال ها در معیت «حاج قاسم سلیمانی» در دفاع مقدس حضور داشته است در بخشی از خاطرات خود چنین می گوید: «حاج قاسم دفتر چه تلفنی همراه داشت که در آن شماره حدود ۱۵۰ خانواده شهید لیست شده بود و برخی روزها با چندتای شان تماس می گرفت. از جمله مادر شهید علی شفیعی. چون این مادر هیچ کسی را نداشت علاوه بر تماس تلفنی دائم، هر موقع کرمان می آمد حتماً به او سر می زد. حاج آقا «انجم شعاع» که دو پسرش شهید و سه پسرش هم جانباز شده اند و خودش هم جانباز ۵۰ در صدامت ۲۰ ماه در دوران دفاع مقدس، راننده حاج قاسم بود. وقتی با سردار سلیمانی به منزل شان رفته بودیم، جلوی خود حاجی برای من تعریف می کرد: در گرمای تابستان از اهواز حرکت می کردیم به سمت تهران برای شرکت در جلسه. وقتی حاج قاسم از خستگی در مسیر خوابش می برد، من کولر ماشین را روشن می کردم. حاجی یک دفعه از خواب می پرید و می گفت: بچه ها در گرمای خوزستان دارند می جنگند، آن وقت شما کولر روشن کردید؟ خاموشش کنید. حکایت مان در سرمای زمستان هم همین بود.»

پیشنهاد هفته

واقعیت تکان دهنده

فیلم انیمیشن سینمایی «فهرست مقدس» با طرحی از مرحوم «فرج الله سلحشور» و فیلمنامه «هومان فاضل» و کارگردانی «محمد امین همدانی» از بهترین تولیدات در سینماست.

این فیلم از لحاظ دستاوردهای فنی و همچنین هنری در سینمای انیمیشن، از بهترین عملکرد جوانان و متخصصان انیمیشن کشور است که به حق می تواند در مقابل انیمیشن های با کیفیت خارجی، قد علم کند. «فهرست مقدس» یک واقعیت تکان دهنده پنهان شده تاریخی را روایت می کند. این کار بیانگر یک اتفاق واقعی تاریخ است که باید صدای آن به دنیا می رسید؛ عربستان از اکران آن در کشورهای تحت تأثیر خود ممانعت به عمل آورد و بعضی از اکران های بین المللی آن نیز متوقف شد، که این خود نشان از واقعیتی است که دشمنان از بر ملا شدنش واهمه دارند، با این حال از جذابیت های این اثر نیز کم نکرده است و دیدن آن برای نوجوانان و بزرگسالان سرگرم کننده و تأمل برانگیز است.

یادمان

شهید مقدس

شهید خدمت دکتر «سید حسین رضا مقدس» عزیزی «پاسداری بود که در قامت پزشکی دلسوز و ایثارگر مظلومانه و غریبانه از میان ما رفت و به خواست الهی به درجه رفیع شهادت نائل آمد. انسانی خوش نام، آرام، متین، کم حرف، باحوصله، متواضع، مهربان، دلسوز و به معنای واقعی کلمه، انسانی پاک و مقدس و نمونه تمام عیار از یک بنده صالح و سالم خداوند بود که در ابتدا این فضائل اخلاقی، تربیتی،

بن مایه های دینی، مذهبی، انقلابی گری و ولایت مداری را از محضر پدر فراگرفت. پدری که در اخلاق، رفتار و مذهبی و انقلابی بودن، الگو و استاد تمام عیار است. عمر کوتاه، اما پربرکتش در کسوت پاسداری با تعهدی استوار و ایمان راسخ به ولایت، اصول و ارزش های انقلاب اسلامی در قامت کادر درمانی بیمارستان بقیة الله (عج) گذشت و در ماجرای درمان بیماران کرونایی نیز خود به این بیماری مبتلا شد و پس از بهبودی، مجدداً در صحنه عمل به تکلیف و خدمت حاضر شد، اما این بار در این صحنه مجاهدت، بعد از ابتلای دوباره به عنوان شهید خدمت به دیار ابدی شتافت. سید علی مرادخانی

قبیله عشق

شکارچی نانکها

صفا تعریف می کرد: «وقتی مجروح شدم، مرا به بیمارستان آبادان بردند. در طول راه خیلی سعی کردم بیدار بمانم، از خر مشهر تا آبادان بیدار بودم و حدود نیم ساعت خونریزی داشتم، اما مقاومت می کردم و در دل بسا خدا حرف می زدم و حضرت علی را صدا می کردم و با خود می گفتم: یا علی، من به الفت و بزرگواری و ویژگی های اخلاقی شما دل داده ام و سعی کرده ام خط مشی زندگی ام را از شما الگو برداری کنم. من نام فرزندم را به خاطر حب به شما «علی» گذاشتم و الان فقط می خواهم فرصتی به من بدهید که یکبار دیگر علی شش ماهه ام را ببینم.» به نقل از همسر شهید

«محمد علی صفا» سال ۱۳۲۸، در بجنورد چشم به جهان گشود. پس از گذراندن دوره دبیرستان وارد ارتش شد. در آن زمان ارتش به دنبال ایجاد یک یگان کماندوی دریایی بود و افرادی که توانایی بدنی خوبی داشتند را از میان نیروها انتخاب کرد که یکی از آنها محمد علی بود و در این راستا به انگلستان اعزام شد و دوره های تخصصی را در پایگاه کماندویی «رویال مارین» معروف به پایگاه موش های صحرا گذراند. محمد علی که در دوران انقلاب حضور فعالی داشت و چندین بار در دوران انقلاب مجروح نیز شده بود با آغاز جنگ تحمیلی خود را به صف اول دفاع رساند او و همراهانش توانستند طی یک هفته ۱۶۴ تانک عراقی را منهدم کنند و صدام بعدها از خر مشهر به عنوان کورستان تانک های خود یاد کرد. درگیری صفا با ارتش بعث عراق تا ۴ آبان ماه ۱۳۵۹ ادامه داشت؛ تا اینکه بر اثر انفجار یک خمپاره و اصابت ترکش، شکارچی تانک ها به شهادت رسید. نامه تسلیتی از طرف پایگاه کماندویی رویال مارین انگلستان برای خانواده صفا فرستاده شد که در آن نامه اعلام کرده بودند به علت شهادت محمد علی نیمه افرشته بوده است؛ چرا که او پایگاه نیمه افرشته بوده است؛ چرا که او از بهترین دانش آموزان این پایگاه بود. این پایگاه همچنین تندیس از وی ساخت و پایگاهی به نام «پایگاه شکارچی تانک محمد علی صفا» در انگلستان بنا شد.

فاطمه سادات طلائی

حسن ختام

برگ های افتاده

هر کسی برای از یاد بردن، یک ملجأ می خواهد. حلال می خواهد آن پناه، یک آدم خاص باشد یا یک مکان خاص، فرقی نمی کند. همه ما برای فراموشی خاطرات تلخ، دنبال جایی یا کسی هستیم که در اوج متلاشی شدن، آرام مان کند تا جوری غصه را از یاد ببریم که بشویم همان آدم سبک و آرام قبل. آقا جان، اما ما پیش شما می آییم. مهربانم، بی تعارف بگویم، اصلاً گل ما به دست شما ورز داده شده است. هر جا که برویم و در مسیر هر بادی که قرار بگیریم، این دست شمامست که ما را برمی دارد و برمی گرداند. شبیه این روزها که کاروان حسینی (ع) برگ های افتاده را جمع می کند.